

ประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล
ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ณัฐดนัย นันตา

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารสาธารณะ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. 2565

ประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล
ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารสาธารณะ

สำนักบริหารและพัฒนาระบบราชการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล
ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ณัฐดนัย นันดา

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารสาธารณะ

พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรมพร ตันตรา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร แสงสุโพธิ์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ประธานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ญาณิน โอภาสพัฒนกิจ)

รองอธิการบดี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	ประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นายณัฐคนัย นันตา
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณะ
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยจรัส เตชะตันมีนสกุล

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง ประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ข้อ คือ 1) ศึกษาประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี และ 3) ศึกษาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยเป็นการวิจัยรูปแบบผสม (Mixed Methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative and quantitative approaches) โดยการวิจัยเชิงคุณภาพได้ใช้เทคนิคในการสนทนากลุ่มผู้เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี จำนวน 8 คน ในการวิจัยเชิงปริมาณจัดเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี กล่าวคือ 1) เจ้าหน้าที่งานจัดเก็บภาษี และ 2) สมาชิกสภาท้องถิ่น เขตเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 183 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยเทคนิควิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way : ANOVA) และการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุโดยใช้เทคนิคการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis :MRA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.20, S.D. = 0.36) เรียงลำดับตามระดับความคิดเห็นเฉลี่ย ได้แก่ สามารถจัดเก็บภาษีได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด (ค่าเฉลี่ย = 4.27, S.D. = 0.44) ค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานในการจัดเก็บภาษีมีความคุ้มค่ากับรายได้ที่จัดเก็บภาษี (ค่าเฉลี่ย = 4.24, S.D. = 0.43) จัดเก็บภาษีแต่ละประเภทได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ค่าเฉลี่ย = 4.17, S.D. = 0.38) และหน่วยงานของท่านมีลูกหนี้ที่ค้างชำระภาษีน้อยลง (ค่าเฉลี่ย = 4.11, S.D. = 0.49) ตามลำดับ 2) ประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย

จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ การสื่อสารองค์กรและการประชาสัมพันธ์ และการยึดหลักการ ภาษา โดยเรียงลำดับตามค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุ กล่าวคือ 0.21, 0.16 และ 0.15 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะแนวทางในการเพิ่มประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลใน อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ 1) การยึดหลักการภาษี ได้แก่ การลดขั้นตอนในการจัดเก็บ ภาษี การมีระบบภาษีผ่านระบบรูปแบบออนไลน์ การให้บริการจัดเก็บภาษีนอกสถานที่ จัดเก็บภาษี ในอัตราที่เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ มีระบบการแจ้งเตือนผู้เสียภาษี การกำหนดช่วงเวลาที่ต้องชำระ ภาษีที่ชัดเจน มีการระบุช่องทาง หรือ สถานที่ต้องไปชำระชัดเจน มีการระบุอัตราภาษีที่ต้องชำระ ชัดเจน มีการระบุโทษที่จะได้รับหากหลีกเลี่ยงภาษี มีการระบุโทษเมื่อภาษีล่าช้ากว่ากำหนด มีการยึด หยู่ในการจัดเก็บภาษีในสถานการณ์วิกฤติ และ 2) การสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่ดี ได้แก่ การสื่อสาร ผ่านระบบออนไลน์ การสื่อสารผ่านผู้นำท้องถิ่นและท้องที่ การสื่อสารผ่านเสียงตามสายหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง และการสื่อสารโดยรถเคลื่อนที่

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, การจัดเก็บภาษี

Title	EFFECTIVENESS OF TAXATION IN SAN SAI SUB-DISTRICT MUNICIPALITIES, CHIANG MAI PROVINCE
Author	Mr. Nutdanai Nunta
Degree	Master of Public Administration in Public Administration
Advisory Committee Chairperson	Assistant Professor Dr. Suriyajaras Techatunminasakul

ABSTRACT

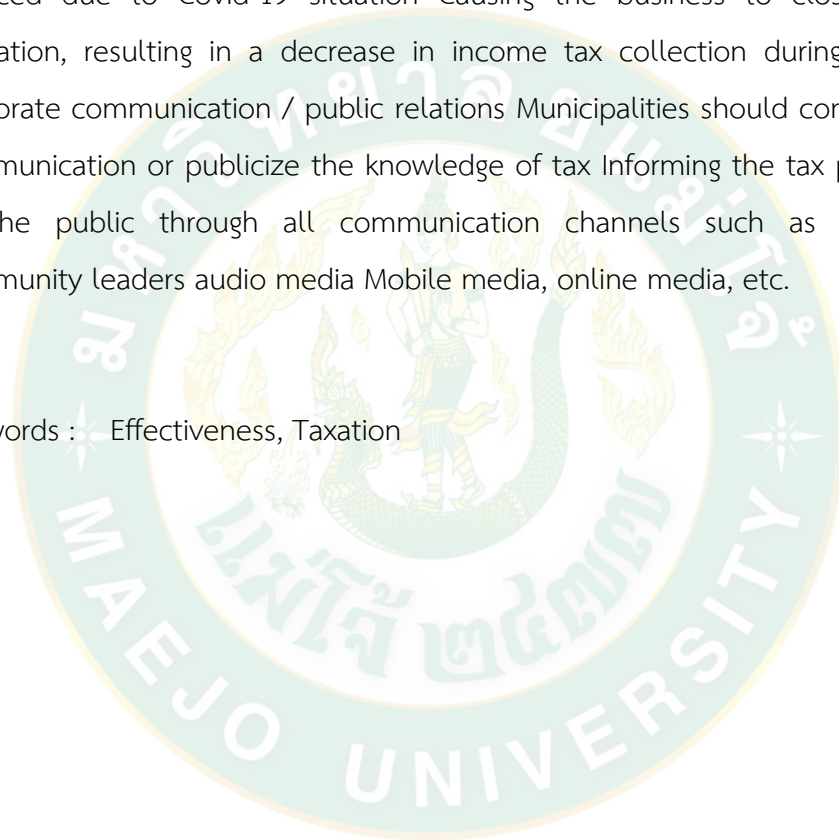
The objectives of this research were 1) to study the effectiveness of taxation, 2) to study the factors affecting the effectiveness of taxation, and 3) to study the guidelines to increase the effectiveness of taxation in Sansai Sub-District Municipalities, Chiang Mai Province. The populations in the study consisted of 1) officers taxation and 2) local council member in Sansai Sub-District Municipalities, Chiang Mai Province 183 People. By using questionnaires as a research tool. The descriptive statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, One-way Anova and Multiple Regression Analysis.

The results showed that 1) the effectiveness of taxation; Overall, the opinion level was at a high level (mean = 4.20, S.D. = 0.36). Sorted by average opinion level, i.e., tax could be collected within a specified period of time (mean = 4.27, S.D. = 0.44). The cost of hiring staff for taxation is worth the income taxed (mean = 4.24, S.D. = 0.43). Each type of tax collection met the set goals (mean = 4.17, S.D. = 0.38). And, Your organization has fewer debtors who owe taxes (mean = 4.11, S.D. = 0.49) 2) 2) The effectiveness of tax collection of in Sansai Sub-District Municipalities, Chiang Mai Province. There was a statistically significant difference of 0.05. 3) Factors affecting the Effectiveness of Tax Collection of Sub-District Municipalities in San Sai District Chiang Mai Province. The causal influence factors were classified as economic, organizational communication / public relations and the

adherence to tax principles the causal influence was 0.38

Suggestions, guidelines to increase the effectiveness of taxation in Sansai Sub-District Municipalities, Chiang Mai Province. 1) in terms of adhering to tax principles Municipalities should set goals objectives, including taxation policies that take into account the adherence to tax principles; to consider the current changing situation to be consistent and appropriate to the situation, such as targeting that is reduced due to Covid-19 situation Causing the business to close or stop the operation, resulting in a decrease in income tax collection during this period 2) corporate communication / public relations Municipalities should consider improving communication or publicize the knowledge of tax Informing the tax payment period to the public through all communication channels such as media through community leaders audio media Mobile media, online media, etc.

Keywords : Effectiveness, Taxation

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากหลาย ๆ ฝ่าย โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยจรัส เตชะตัน มีนสกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรมพร ตันตรา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร แสงสุโพธิ์ ที่ช่วยเหลือในการแนะนำตรวจแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะ ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณท่านประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาเวลา และให้ข้อเสนอแนะ แนวคิดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ที่สละเวลาในการตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัยฉบับนี้ ตรวจทานความถูกต้องของภาษา และพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณ ผู้ที่ให้การสนับสนุนทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยและขอบคุณสำหรับบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ความอนุเคราะห์เรื่องเอกสารและข้อมูลในการดำเนินการ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการช่วยเหลือและกำลังใจจากคุณพ่อ คุณแม่ พี่น้อง และเพื่อน ๆ ตลอดจนบุคคลต่าง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลืออีกมาก ที่ผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามได้หมดในที่นี่ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและความปรารถนาดีของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณและขอบคุณไว้ในโอกาสนี้

ณัฐดนัย นันตา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฐ
สารบัญภาพผนวก.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับภาษา.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	15
แนวคิดกระจายอำนาจอำนาจสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น.....	20
แนวคิดเทศบาลตำบล (พระราชบัญญัติ).....	22
แนวคิดเทคโนโลยีในการจัดเก็บภาษี.....	31

แนวคิดการสื่อสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี	35
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล	37
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีของเทศบาล	39
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	44
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
กรอบแนวคิดในการวิจัย	56
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย	66
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	66
ส่วนที่ 2 ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ...	69
ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อปัจจัยการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.....	75
ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.....	82
ส่วนที่ 5 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	84
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	88
สรุปผลการวิจัย.....	88

อภิปรายผล.....	91
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	95
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	102
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	103
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	108
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน	113
ภาคผนวก ง ภาพถ่ายการเก็บข้อมูลภาคสนาม เรื่อง ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาชี ของเทศบาล ตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	118
ประวัติผู้วิจัย.....	122

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	ข้อมูลการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	4
ตารางที่ 2	สรุปประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	58
ตารางที่ 3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	66
ตารางที่ 4	แสดงจำนวนและร้อยละของเทศบาลที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานอยู่	68
ตารางที่ 5	แสดงจำนวนและร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับที่เศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม	69
ตารางที่ 6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นประสิทธิผลในการจัดเก็บ ภาษี ของเทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมและรายด้าน	69
ตารางที่ 7	ข้อมูลค่าปรับในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 70	
ตารางที่ 8	ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอ สัน ทราย จังหวัดเชียงใหม่	71
ตารางที่ 9	ข้อมูลจำนวนผู้เสียภาษี ในปี 2561-2563 ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่	72
ตารางที่ 10	ข้อมูลตำบลสันทรายมีรายได้จากการจัดเก็บภาษี ในปี 2561-2563 ของเทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	73
ตารางที่ 11	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่	74
ตารางที่ 12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อ การจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมและรายด้าน ..	75
ตารางที่ 13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ด้านนโยบายภาษี	76
ตารางที่ 14	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บ ภาษี	77

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดเก็บภาษี
 ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการยึดหลักการภาษี..... 78

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดเก็บภาษี
 ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์.. 79

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดเก็บภาษี
 ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ด้านเจ้าหน้าที่การปฏิบัติงาน..... 80

ตารางที่ 18 ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้วิเคราะห์ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการจัดเก็บ
 ภาษีของเทศบาลในอำเภอสันทราย 82

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี
 ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่..... 83

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....56

สารบัญภาพผนวก

	หน้า
ภาพผนวกที่ 1 การเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม.....	119
ภาพผนวกที่ 2 ประชุมการสนทนากลุ่มย่อย การจัดเก็บภาษี.....	121

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองที่เกิดตามหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งมีความเป็นอิสระ (Autonomy) ในการปกครองตนเอง โดยสิ่งที่สามารถสะท้อนระดับของการกระจายอำนาจและความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีอยู่มากน้อยเพียงใด สามารถพิจารณาได้จากการให้อำนาจหน้าที่แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการแทรกแซงหรือกำกับดูแลของส่วนกลาง กล่าวคือ หากอำนาจหน้าที่ในการจัดทำภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่กว้างขวาง ย่อมสะท้อนถึงระดับการกระจายอำนาจที่มีอยู่สูง และหากส่วนกลางเข้ามาแทรกแซงหรือกำกับดูแลอยู่น้อย ก็สามารถสะท้อนถึงความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่สูง เป็นต้น (ณัฐพล ใจจริง และกฤษฎณ์ วงศ์วิเศษธร, ม.ป.ป)

เทศบาลตำบล คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีพื้นที่เท่ากับตำบลแต่ละตำบล จัดตั้งมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด และมีจำนวนราษฎรไม่น้อยกว่า 5,000 คน โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อดูแลทุกข์สุขและให้บริการประชาชนในหมู่บ้าน ตำบล เขต เทศบาลตำบล แทนรัฐบาลกลาง มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งมีงบประมาณและพนักงานเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ถือเป็นรัฐธรรมนูญที่มีความสำคัญกับการกระจายอำนาจ ที่ปรากฏในมาตรา 78 ซึ่งปรากฏอยู่ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยมีใจความสำคัญ คือ การกำหนดให้รัฐต้องมีการกระจายอำนาจทางปกครองไปให้ท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และแบ่งเบาภาระส่วนกลางได้มากขึ้น รวมทั้งยังให้อำนาจแก่ประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองอีกด้วย อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในหมวด 9 ตั้งแต่มาตรา 282 – 290 รวม 11 มาตรา (วุฒิสสาร ตันไชย, 2562) มีการกล่าวถึงเรื่องภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 2 ลักษณะด้วยกัน คือ ประการแรก บัญญัติเรื่องอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ โดยตรงว่ามีเรื่องใดบ้าง รัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่รวม 7 เรื่อง เช่น การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น ประการที่สอง บัญญัติถึงกลไกในการสร้างองค์กรขึ้นเพื่อให้องค์กรดังกล่าวนี้ทำหน้าที่กำหนดอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลไกที่รัฐธรรมนูญได้สร้าง

ขั้นนี้ ได้แก่ การกำหนดให้มีการตรากฎหมายแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ซึ่งจะต้องมีสาระสำคัญ คือ จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่งเพื่อทำหน้าที่กำหนดอำนาจหน้าที่และจัดสรรภาษีอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง นอกจากนี้คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นนี้ จะต้องพิจารณาเรื่องดังกล่าวทุก ๆ 5 ปี ทั้งนี้ การพิจารณาจะต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ ซึ่งเท่ากับว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับอำนาจหน้าที่และภาษีอากรเพิ่มขึ้นทุก ๆ 5 ปี (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560)

ภาษี คือ เงินหรือทรัพย์สินที่รัฐหรือสถาบันที่ปฏิบัติหน้าที่เทียบเท่ารัฐเรียกเก็บจากราษฎร ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล เพื่อนำมาใช้ในการบริหารประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งทางเศรษฐกิจ การศึกษา สาธารณสุข การคมนาคม การประชาสัมพันธ์ การป้องกันประเทศและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ สร้างสาธารณูปโภค รวมไปถึงเงินเดือนของข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ผู้ทำหน้าที่บริการประชาชน และใช้จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ ของสถานราชการต่าง ๆ เรียกได้ว่าการเรียกเก็บภาษีจากราษฎร เป็นเครื่องมือทางการคลังที่สำคัญในการบริหารประเทศ เพื่อให้รัฐสามารถดำเนินการตามหน้าที่ที่มีต่อประชาชน ในการดูแลความผาสุกของประชาชน และ รักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง การเก็บภาษีอากร นอกจากมีวัตถุประสงค์ในการหารายได้เพื่อให้พอกับค่าใช้จ่ายของรัฐบาลแล้ว ในปัจจุบันภาษีอากรยังเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการกระจายรายได้ ส่งเสริมความเจริญเติบโตธุรกิจการค้า รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ช่วยควบคุมการบริโภคของประชาชนหรือเพื่อสนองนโยบายบางประการของรัฐบาล (เช่น การศึกษา การสวัสดิการสังคม นโยบายประชากร) ด้วย (ปัญญา อิศระวรวิณิช, 2562)

รัฐธรรมนูญเกือบทุกฉบับมักมีบัญญัติให้ประชาชนมีหน้าที่ต้องเสียภาษีอากรตามกฎหมาย บัญญัติในการบัญญัติกฎหมายภาษีอากรที่ดีนั้น มีหลักการบ่งประการที่ควรคำนึงถึง เพื่อประชาชนมีความสมัครใจในการเสียภาษีอากรและให้กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาษีอากรที่ดีมีลักษณะดังนี้มีความเป็นธรรม ประชาชนควรมีหน้าที่เสียภาษีอากรให้แก่รัฐบาล โดยพิจารณาถึงความสามารถในการเสียภาษีอากรของประชาชนแต่ละคนประกอบกับการพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนแต่ละคนได้รับเนื่องจากการดูแลคุ้มครองของรัฐบาลมีความแน่นอนและชัดเจน ประชาชนสามารถเข้าใจความหมายได้โดยง่าย และเป็นการป้องกันมิให้เจ้าพนักงานใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ มีความสะดวก วิธีการกำหนดเวลาในการเสียภาษีอากรควรต้องคำนึงถึง ความสะดวกของผู้เสียภาษีอากร มีประสิทธิภาพ ประหยัดรายจ่ายผู้จัดเก็บและผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรทำให้จัดเก็บภาษีอากรได้มากโดยมีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุด มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ พยายามไม่ให้เกิดการเก็บภาษีอากรมีผลกระทบ ต่อการทำงานของกลไกตลาดหรือมีผลกระทบน้อยที่สุดและมีความยืดหยุ่น

สามารถปรับปรุงเพิ่มหรือลดจำนวนภาษีอากรให้เหมาะสมสถานการณ์ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว (กรมสรรพากร, 2562)

เทศบาลตำบลมีหน้าที่การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นเป็นรายได้หลักของเงินงบประมาณที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการนำไปจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พร้อมทั้งมีความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งจะต้องมีการพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีจะเกิดขึ้นได้นั้นจะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยด้านต่าง ๆ เพื่อให้การจัดเก็บภาษีนั้นตรงตามเป้าหมายให้ได้มากที่สุด (นุจริญ วงษ์สุภาพ, 2559) แต่ยังคงพบปัญหาการจัดเก็บภาษี ได้แก่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องถิ่นและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ซึ่งการจัดเก็บภาษีได้ไม่ตรงตามเป้าหมาย ทำให้งานการจัดเก็บภาษีขาดประสิทธิผล ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเทศบาลสันทรายหลวงได้หาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ทั้งการประชาสัมพันธ์จูงใจ การให้ความรู้ความเข้าใจ เรื่องการชำระภาษี การอำนวยความสะดวกในการให้บริการ แต่ก็ยังไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ตามเป้าหมาย (เชาวินทร์ กองผา, 2560) ดังนั้นเทศบาลตำบลจะต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีให้เป็นไปตามเป้าหมายและครอบคลุมทุกพื้นที่

ผู้วิจัยสนใจศึกษาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากอำเภอสันทรายเป็นอำเภอหนึ่งในเขตปริมณฑลของนครเชียงใหม่ ที่มีความเจริญโตอย่างรวดเร็ว เป็นอำเภอที่รองรับความเจริญจากนครเชียงใหม่ จนปัจจุบันมีสถานะอำเภอขนาดใหญ่ในแง่ของจำนวนประชากรที่มากที่สุดเป็นอันดับ 3 ของจังหวัด มีสถานประกอบการ ที่มีมากรองจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ การขยายตัวของชุมชนเมืองแม่โจ้ ทำให้อำเภอสันทราย มีความพร้อมทุก ๆ ด้าน ทั้งสถานศึกษา สถานประกอบการ บ้านจัดสรร จากการเติบโตอย่างต่อเนื่อง อำเภอสันทราย ถูกกำหนดบทบาทให้เป็นอำเภอที่รองรับในด้านแหล่งที่อยู่อาศัยที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งแสดงในข้อมูลจำนวนการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

เทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	2561	2562	2563
1. เทศบาลตำบลสันทรายหลวง	11,363,738.66	12,082,827.56	11,680,000.00
2. เทศบาลตำบลป่าไผ่	1,868,733.36	1,613,802.90	655,000.00
3. เทศบาลตำบลหนองจ่อม	9,397,300.45	9,641,581.40	7,398,000.00
4. เทศบาลเมืองแม่โจ้	12,902,787.42	12,789,156.42	2,006,365.32
5. เทศบาลตำบลสันพระเนตร	2,580,718.90	2,541,395.47	2,096,500.00
6. เทศบาลตำบลสันนาเม็ง	216,155.25	2,170,174.75	986,588.58
7. เทศบาลตำบลสันป่าเปา	746,932.90	740,427.52	234,846.48
8. เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว	468,717.66	5,061,037.55	1,898,000.00
9. เทศบาลตำบลแม่แฝก	2,783,490.24	2,856,000.00	2,140,000.00
10. เทศบาลตำบลเมืองเสี้ยน	286,586.00	373,543.95	250,000.00
11. เทศบาลตำบลหนองหาร	2,421,625.12	2,612,496.70	1,729,351.19
12. เทศบาลตำบลหนองແຫ່ງ	374,051.85	402,537.24	101,441.34
รวม	45,410,837.81	52,884,981.46	31,176,092.91

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า เทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในปี 2562 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 16.46 และในปี 2563 มีรายได้ลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 41.05 แสดงว่าการจัดเก็บภาษีในปี 2562 มีรายได้จากการเก็บภาษีเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นตัวชี้วัดได้ว่า เทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ต่อมา ในปี 2563 พบว่า จำนวนการเก็บภาษีลดลง เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 รัฐบาลได้มีมาตรการช่วยเหลือประชาชน คือ ลดอัตราภาษีที่ดินฯ ลง 90% และลดค่าธรรมเนียมการโอน-จดทะเบียนลงเหลือ 0.01% และขยายเวลาดำเนินการจัดเก็บและชำระภาษี เป็นเหตุทำให้จำนวนการจัดเก็บภาษีลดลงตามมาตรการเพื่อช่วยเหลือประชาชน (เทศบาลตำบลสันทรายหลวง, 2563) แสดงให้เห็นว่าเทศบาลในตำบลสันทราย ที่ผ่านได้ดำเนินการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีขึ้นแต่เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้ปี 2563 มีจำนวนการจัดเก็บรายได้ไม่ตรงตามเป้าหมาย จากมาตรการต่าง ๆ ที่ทางรัฐบาล และหน่วยงานท้องถิ่นกำหนดขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือและลดภาระต่อประชาชนและผู้ประกอบการท้องถิ่น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาว่ามีปัจจัยใดที่ทำให้การจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีประสิทธิผลที่ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสามารถนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขและหาแนวทางพัฒนาระบบการบริหารการจัดเก็บภาษีเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่น และใช้เป็นข้อมูลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอื่น ๆ สามารถนำไปปรับใช้ประกอบการวางแผนและพัฒนาระบบการบริหารการจัดเก็บภาษีกำหนดนโยบายต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร
2. ปัจจัยใดที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
3. แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานการวิจัย

1. ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่มีความแตกต่างกัน
2. ปัจจัยการจัดเก็บภาษีประกอบด้วย นโยบายภาษี ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี การยึดหลักการภาษี การสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์ และเจ้าหน้าที่การปฏิบัติงานส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี และสมาชิกสภาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งเป็น 3 กลุ่มโดยมีรายละเอียดดังนี้

1) เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ประชากรทั้งหมดรวมจำนวน 75 คน (เทศบาลตำบลสันทรายหลวง, 2563) ประกอบด้วย

- ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 คน
- หัวหน้าส่วนการคลังและผู้อำนวยการกองคลัง จำนวน 21 คน
- เจ้าหน้าที่และพนักงานที่ปฏิบัติงานจัดเก็บภาษี จำนวน 15 คน
- เจ้าหน้าที่และพนักงานแผนที่ภาษี จำนวน 3 คน
- ผู้อำนวยการกองช่างและเจ้าหน้าที่กองช่าง จำนวน 24 คน

ดังนั้น ประชากรกลุ่มที่ 1 คือ เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ประชากรทั้งหมด จำนวน 75 คน เนื่องจากเป็นบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องในงานด้านการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น ที่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในงานการจัดเก็บภาษี

2) สมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 12 แห่ง โดยแต่ละแห่งมีจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่น แห่งละ 12 คน รวมจำนวนประชากรทั้งหมดที่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 144 คน จากการเปิดตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610 อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 43) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 108 คน

ดังนั้นรวมจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็น เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี จำนวน 75 คน และสมาชิกสภาท้องถิ่น 108 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 183 คน

3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในงานการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น เข้าร่วมในการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตในการศึกษาพื้นที่เทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 12 แห่ง โดยครอบคลุมพื้นที่ 12 ตำบล ได้แก่

1. เทศบาลตำบลสันทรายหลวง
2. เทศบาลตำบลป่าไผ่
3. เทศบาลตำบลหนองจ่อม
4. เทศบาลเมืองแม่ใจ
5. เทศบาลตำบลสันพระเนตร
6. เทศบาลตำบลสันนาเม็ง
7. เทศบาลตำบลสันป่าเปา
8. เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว
9. เทศบาลตำบลแม่แฝก
10. เทศบาลตำบลเมืองเส้น
11. เทศบาลตำบลหนองหาร
12. เทศบาลตำบลหนองแห่ียง

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาคั้งนี้มีขอบเขตเนื้อหาที่มุ่งเน้นการศึกษาปัจจัยในการจัดเก็บภาษีที่ประกอบด้วย นโยบายภาษี ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี การยึดหลักการภาษี การสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์ และเจ้าหน้าที่การปฏิบัติงาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี เพื่อนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

4. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563 ถึง เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
2. ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
3. ทราบแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
4. เทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขและหาแนวทางพัฒนาระบบการบริหารการจัดเก็บภาษีเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่น และใช้เป็นข้อมูลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอื่น ๆ สามารถนำไปปรับใช้ประกอบการวางแผนและพัฒนาบริหารการจัดเก็บภาษีกำหนดนโยบายต่อไป
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอื่น ๆ สามารถนำไปปรับใช้ประกอบการวางแผนและพัฒนาบริหารการจัดเก็บภาษีกำหนดนโยบายต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประสิทธิผล หมายถึง การทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ในเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณ หรือทำตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้คือการทำงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ให้บรรลุเป้าหมายในเชิงคุณภาพและปริมาณที่ต้องการ

ประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี หมายถึง ผลจากการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีประสิทธิผล คือ สามารถจัดเก็บภาษีได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด หน่วยงานมีลูกหนี้ที่ค้างชำระภาษีน้อยลง จัดเก็บภาษีแต่ละประเภทได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และ ค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานในการจัดเก็บภาษีมีความคุ้มค่ากับรายได้ที่จัดเก็บภาษี

ภาษี หมายถึง รายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง ประกอบด้วย ภาษีโรงเรือน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย

การจัดเก็บภาษี หมายถึง การจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

เทศบาลตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล ในการศึกษาครั้งนี้คือ เทศบาลตำบลในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยในการจัดเก็บภาษี หมายถึง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ และเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย นโยบายภาษี ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี การยึดหลักการภาษี การสื่อสารองค์กร/ การประชาสัมพันธ์ และเจ้าหน้าที่การปฏิบัติงาน

นโยบายภาษี หมายถึง นโยบายเกี่ยวกับการภาษีของเทศบาล ที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดแนวทาง เป้าหมาย และการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีให้บรรลุเป้าหมาย โดยนโยบายภาษีของเทศบาล ในรอบระยะเวลา 4 ปี ที่ผ่านมา ถึงปัจจุบัน ผู้นำ หรือ ผู้บริหารท้องถิ่น แสดงเจตนาธรรม หรือ มีนโยบายในการเก็บภาษีที่ชัดเจน เทศบาลมีการวางแผนเป้าหมายในการจัดเก็บภาษีที่ชัดเจน และเทศบาล มีการนำรายได้จากการจัดเก็บภาษี มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชนอย่างคุ้มค่า

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี หมายถึง กระบวนการและระบบงานที่นำไปใช้จัดการกับข้อมูลการจัดเก็บภาษีเพื่อให้ได้สารสนเทศตามที่ต้องการ เป็นการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมมาทำงานร่วมกัน โดยเทศบาลสำรวจเพื่อจัดทำข้อมูลภาษีอย่างต่อเนื่องเหมาะสม เทศบาลสำรวจเพื่อจัดทำข้อมูลภาษีอย่างต่อเนื่องเหมาะสม และเทศบาลมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาษีที่มีเสถียรภาพ กล่าวคือ สามารถประเมินถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็ว

การยึดหลักการภาษี หมายถึง หลักการหรือแนวทางในการปฏิบัติงาน ที่ประกอบไปด้วยหลักความเป็นธรรมคือการจัดเก็บภาษีในอัตราที่เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ หลักความสะดวกโดยผู้เสียภาษีได้รับความสะดวกรวดเร็วในการชำระภาษี หลักประสิทธิภาพเทศบาลได้วางระบบให้ผู้เสียภาษีมีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการชำระภาษีที่ต่ำมาก มีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก มีการบริการเคลื่อนที่ในการรับภาระภาษี มีช่องทางให้ประชาชนเสียภาษีออนไลน์ และ หลักความแน่นอนคือกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บที่รัดกุมและแน่นอน มีการแจ้งเตือนผู้เสียภาษี มีช่วงเวลาที่ต้องชำระที่ชัดเจน การระบุช่องทาง หรือ สถานที่ต้องไปชำระชัดเจน การระบุอัตราภาษีที่ต้องชำระชัดเจน การระบุโทษที่จะได้รับหากหลีกเลี่ยง หรือ เสียภาษีล่าช้ากว่ากำหนด เป็นต้น

การสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การสื่อสารระหว่างบุคคลในเทศบาลเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ระหว่างบุคคลทุกระดับ ทุกหน่วยงานในเทศบาล ทั้งผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้มาติดต่อที่เกี่ยวข้อง เทศบาลได้จัดทำสื่อเพื่อใช้สื่อสารหรือ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่

ความรู้เรื่องภาษีการแจ้งระยะเวลาในการชำระภาษีให้ประชาชนทราบ เช่น สื่อเสียงตามสาย สื่อวีดิทัศน์ แผ่นพับ สื่อข้อความ เป็นต้น รวมถึง มีการสื่อสาร หรือประชาสัมพันธ์ความรู้เรื่องภาษี การแจ้งระยะเวลาในการ ชำระภาษีให้ประชาชนทราบ ทุกช่องทางการสื่อสาร เช่น สื่อผ่านผู้นำชุมชน สื่อเสียงตามสาย สื่อรถเคลื่อนที่ สื่อออนไลน์ เป็นต้น

เจ้าหน้าที่การปฏิบัติงาน หมายถึง บุคลากรของเทศบาลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเก็บ ภาษีของเทศบาล โดยเทศบาลมีเจ้าหน้าที่ภาษีอย่างเพียงพอต่อการให้บริการ เจ้าหน้าที่ภาษีที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เจ้าหน้าที่ภาษีที่สุจริต และโปร่งใส และเจ้าหน้าที่ภาษีที่มีจิตใจในการให้บริการสูง (Service mind)

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ทางผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของทฤษฎี แนวคิด ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนด กรอบการวิจัย โดยสามารถแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาษี
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวคิดกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. แนวคิดเทศบาลตำบล (พระราชบัญญัติ)
5. แนวคิดเทคโนโลยีในการจัดเก็บภาษี
6. แนวคิดการสื่อสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี
7. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล
8. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีของเทศบาล
9. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
10. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดเก็บภาษี
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
12. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับภาษี

1. ความหมายของภาษีอากร

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม (2543) กล่าวถึง ภาษี ว่าเป็นสิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บจากราษฎรและนำมาใช้ประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม โดยมีได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษี ลักษณะสำคัญของนิยามตามแนวนี มีประเด็นที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. ภาษีที่รัฐบาลเก็บจากประชาชนมีลักษณะของการบังคับภาษีที่จะเก็บเป็นรายได้ หรือสิ่งของ หรือผลประโยชน์หรือบริการจากผู้เสียภาษี
2. ภาษีที่เก็บได้นั้นต้องนำไปใช้เพื่อสังคมส่วนรวม ตัวผู้เสียภาษีนั้นจะไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากรัฐบาล ซึ่งต่างกับการซื้อสินค้าหรือบริการที่ผู้เสียเงินจะเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์โดยตรง

จากการซื้อสินค้าหรือบริการนั้น อย่างไรก็ตามผู้เสียภาษีจะได้ รับผลประโยชน์โดยรวมจากรัฐบาล เช่น การป้องกันประเทศ การรักษาความสงบภายในและสวัสดิการสังคม เป็นต้น

สุรเชษฐ์ ชีระมณี (2543) ให้คำจำกัดความภาษีอากรไว้ 2 แนวทางด้วยกัน คือ

1. เป็นการบังคับเก็บในแนวทางนี้ ภาษีอากร คือ การที่รัฐบาลบังคับเก็บเอาสิ่งของไปจากราษฎรแล้วนำมาใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม โดยผู้เสียภาษีมิได้สิ่งตอบแทนโดยตรง แต่ผู้เสียภาษีจะได้รับผลตอบแทนทางอ้อม เช่น ความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ มีถนน ไฟฟ้า น้ำประปา โรงพยาบาลเพิ่มขึ้น เป็นต้น

2. เป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล ในแนวทางภาษีอากร คือ ทรัพยากรซึ่งได้แก่ เงินและอื่น ๆ ที่เคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล ยกเว้นการกู้ยืมและการขายสินค้าบริการของรัฐในราคาทุน จากคำจำกัดความนี้มีสิ่งที่น่าสนใจอยู่ 3 ประเด็น คือ

2.1 ภาษีอากร เป็นทรัพยากรที่เคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาลทำให้ภาคเอกชนมีทรัพยากรลดลง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อกรบริโภค การออม การผลิต การลงทุนของภาคเอกชน

2.2 การกู้ยืมและขายสินค้าบริการของรัฐในราคาทุน คือ ไม่ใช่เป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรทั้งนี้เพราะการที่รัฐกู้ยืมจากเอกชนทำให้ทรัพยากรจากภาคเอกชนเคลื่อนย้ายไปสู่ภาครัฐบาลเพียงชั่วคราว เมื่อรัฐใช้คืนเงินกู้ ทรัพยากรก็จะกลับคืนมาสู่ภาคเอกชนเช่นเดิม ส่วนการขายสินค้าบริการของรัฐในราคาทุน เมื่อภาคเอกชนจ่ายเงินในราคาทุนก็จะได้รับสินค้าบริการของรัฐไป แต่เนื่องจากคิดราคาทุนภาคเอกชน จึงไม่ได้สูญเสียทรัพยากรไปแต่อย่างใด หากแต่เป็นการเปลี่ยนประเภทของทรัพยากรเท่านั้น

2.3 สินค้าบริการของรัฐที่ขายให้ภาคเอกชนในราคาสูงกว่าทุนจึงจะถือว่าภาคเอกชนเสียภาษีอากร ทั้งนี้เพราะการที่ภาคเอกชนจ่ายเงินสูงกว่าราคาทุนทำให้ทรัพยากรเคลื่อนย้ายไปสู่ภาครัฐบาลในทางกลับกันถ้ารัฐบาลขายสินค้าบริการให้แก่ภาคเอกชนในราคาต่ำกว่าทุนโดยที่รัฐบาลยอมขาดทุน เพื่อช่วยเหลือประชาชนลักษณะเช่นนี้ถือว่าเป็นภาษีในทางลบ

จากการศึกษาความหมายของภาษีอากร สรุปได้ว่า ภาษีอากรเป็นเงินที่รัฐบังคับเรียกเก็บจากประชาชน เพื่อนำมาใช้จ่ายในกิจการของรัฐที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น นำไปใช้ในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ใช้จ่ายในด้านการป้องกันประเทศและการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการสร้างความเป็นธรรมในสังคม

2. แนวความคิดเกี่ยวกับหลักการภาษีอากรที่ดี

แนวคิด Adan Smith นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ ได้วางหลักการเกี่ยวกับภาษีอากรที่ดีมีหลักการ 7 ข้อ (พนิต ธีรภาพวงศ์, 2550) ดังนี้

1. ความเท่าเทียมกัน (Equity) หรือความเป็นธรรม (Fairness) หลักการนี้ ควรจะเป็นพื้นฐานในการกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับภาษีอากรเพื่อใช้บังคับแจกทุกคนในสังคมเดียวกันโดยทั่วไปเนื่องจากทุกคนที่อยู่ในสังคมเดียวกันควรถือใช้กฎระเบียบเดียวกันและควรได้รับสิทธิต่างๆอย่างเป็นธรรมในทุก ๆ ส่วนโดยเท่าเทียมกันเพื่อเป็นการสร้างความสมัครใจให้กับทุกคนในสังคมที่จะเสียภาษีอากรอย่างถูกต้อง

2. ความแน่นอน (Certainty) ระบบภาษีที่ดีนั้นต้องอยู่ในรูปกฎหมายที่มีความชัดเจนมีความแน่นอนไม่ปล่อยอำนาจในการกำหนดหน้าที่และภาระภาษีให้อยู่ในดุลพินิจเจ้าพนักงานมากเกินไปจนเกิดสิ่งที่เรียกว่า “การบังคับตามใจชอบ” ของเจ้าพนักงานภาษี (Arbitrariness) ที่สำคัญความแน่นอนของกฎหมายภาษีหมายถึงผู้เสียภาษีคนหนึ่งจะต้องได้รับความมั่นใจว่าผู้เสียภาษีคนอื่น ๆ ก็ต้องเสียภาษีภายใต้กฎเกณฑ์แบบเดียวกับตนด้วย นอกจากนี้ความแน่นอนของกฎหมายภาษีหมายถึง การที่ผู้เสียภาษีสมควรที่จะรู้ชัดเจนถึงภาระภาษีที่ตนจะต้องเสีย เพื่อที่จะสามารถวางแผนธุรกิจของตนล่วงหน้าได้ เพราะภาษีถือเป็นต้นทุนในการทำธุรกิจ ประเภทหนึ่ง การขาดความแน่นอนและชัดเจนของระบบภาษีจะเกิดผลกระทบที่เป็นข้อเสียต่อเจ้าพนักงานภาษีมกกว่าต่อผู้เสียภาษีทั้งนี้เป็นผลกระทบในแง่การขาดความคงที่ในการจัดเก็บ (Uncertainty of Tax Collection) เพราะผู้เสียภาษีจะพากันหลบเลี่ยงเมื่อมีช่องทาง ผลก็คือจำนวนภาษีที่จัดเก็บได้จะไม่คงที่ตามไปด้วย

3. ความสะดวกและไม่ยุ่งยากต่อการชำระภาษีของผู้เสียภาษี (Simplicity) ระบบภาษีอากรที่ดีจะมีความสะดวกและง่ายในการชำระภาษีของผู้เสียภาษี (Convenience of Payment) หมายถึงความง่ายที่จะเข้าใจข้อกำหนด ดังนั้นระบบภาษีที่ดีจำเป็นต้องง่ายต่อการเข้าใจและอำนวยความสะดวกให้ผู้เสียภาษีไม่สร้างความลำบากหรือยุ่งยากกับผู้เสียภาษี เพราะเป็นหลักที่เพิ่มความสมัครใจหรือความเต็มใจของผู้เสียภาษีในการเสียภาษีอย่างถูกต้อง

4. ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) ความมีประสิทธิภาพของระบบภาษีแบ่งออกได้เป็นสองกรณีคือ

4.1 ความมีประสิทธิภาพในแง่ต้นทุนของการจัดเก็บภาษี ซึ่งหมายถึงค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บของระบบภาษีดังกล่าว ควรจะต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้ คำว่า “ค่าใช้จ่ายต่ำ” ในกรณีนี้ไม่ได้เป็นการคำนึงของเจ้าพนักงานสรรพากรด้านเดียว แต่ต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นของผู้เสียภาษีในการเตรียมการและชำระภาษีที่อาจจะเกิดขึ้นจากกรณีผู้เสียภาษีมีข้อโต้แย้งในภาระภาษีและนำกรณีของตนขึ้นกับเจ้าพนักงานภาษีในศาลด้วย

4.2 ความมีประสิทธิภาพในเชิงเศรษฐศาสตร์ หมายความว่า ระบบภาษีควรสร้างโอกาสที่เท่าเทียม (Neutrality) ต่อกันระหว่างผู้เสียภาษีและไม่สร้างผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้เสียภาษี (Taxpayer's Behavior)

5. มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ การเก็บภาษีอากรต้องไม่กระทบต่อการทำงานของกลไกการตลาดหรือมีผลกระทบน้อยที่สุด
6. อำนวยรายได้ สามารถจัดเก็บภาษีอากรได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายของรัฐบาล เพื่อให้รัฐบาลนำไปใช้ตามหน้าที่
7. มีความยืดหยุ่นสามารถปรับปรุงเพิ่มหรือลดจำนวนภาษีอากรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

3. วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีอากร (พนิต ธีรภาพวงค์, 2550)

1. ภาษีอากรเพื่อรายได้ วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดของการเก็บภาษีอากรก็เพื่อหารายได้ให้แก่รัฐบาลสำหรับโครงการใช้จ่ายที่จำเป็นต่าง ๆ ภาษีอากรที่จะทำรายได้ดีต้องเป็นภาษีที่มีความยืดหยุ่นพอที่จะสามารถเก็บรายได้เพิ่มขึ้นเมื่อยามเศรษฐกิจรุ่งเรือง ซึ่งในประเทศไทย พบว่าภาษีทำรายได้ดีได้แก่ ภาษีศุลกากร และภาษีการค้า

2. ภาษีอากรเพื่อการควบคุม ภาษีอากรมีคุณลักษณะในทางบังคับอยู่ในตัว กล่าวคือ ภาษีอากรเป็นการบังคับเรียกเก็บเงินส่วนหนึ่งจากประชาชนผู้เสีย เป็นการจำกัดการอุปโภคบริโภคของบุคคลเหล่านั้น ดังนั้นอาจใช้ภาษีอากรบังคับให้การบริโภคสินค้าบางอย่าง เช่น สินค้าฟุ่มเฟือยให้น้อยลงได้หรืออาจจัดเก็บภาษีจากสินค้าที่เป็นภัยต่อสุขภาพของประชาชนในอัตราสูงเพื่อจำกัดการบริโภคได้

3. ภาษีอากรเพื่อการจัดสรร และการกระจายรายได้ รัฐมีหน้าที่ที่ต้องจัดสรรรายได้ของประชาชนให้ทัดเทียมกัน โดยจัดเก็บภาษีในอัตราสูงจากผู้มีรายได้มาก แต่ก็อาจจะมีผลเสียต่อความเต็มใจและความกระตือรือร้นในการทำงานของบุคคลผู้มีรายได้สูง เพราะรายได้ที่เพิ่มขึ้นจะต้องนำไปเสียภาษีในอัตราสูง การใช้อัตราภาษีช่วยจัดสรรและแจกแจงรายได้อาจกระทำได้ 3 ระดับ คือ

3.1 ระหว่างระดับรายได้ คือการจัดสรรรายได้จากผู้ที่มีเงินกว่าไปยังผู้ที่ยากจนกว่าโดยจัดเก็บภาษีในอัตราสูงจากผู้ร่ำรวย ทำให้รายได้หลังเก็บภาษีอากรมีความเป็นธรรมขึ้น

3.2 ระหว่างวัย เช่น จากผู้ที่มีสุขภาพดีไปยังผู้เจ็บป่วยหรือระหว่างวัยทำงานไปยังวัยชราและเด็กโดยวิธีการเก็บภาษีจากผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน และผู้มีสุขภาพดีเพื่อนำมาจัดสรรให้ผู้ป่วย ผู้ชราและเด็ก

3.3 ระหว่างภูมิภาค คือ จากภูมิภาคหนึ่งหรือท้องถิ่นที่มั่งมีไปยังท้องถิ่นที่ยากจนกว่าโดยการเก็บภาษีในท้องถิ่นที่ร่ำรวยกว่าให้มากกว่าแล้วจัดสรรเงินไปพัฒนาท้องถิ่นที่ยังไม่เจริญ

4. ภาษีอากรเพื่อชำระหนี้สินของรัฐ นโยบายทางการเงินและการคลังในปัจจุบันรัฐจำเป็นต้องอาศัยเงินกู้จำนวนมากมาใช้จ่าย ลงทุนสร้างปัจจัยในการพัฒนาประเทศ เช่น ถนนหนทาง

เชื่อน พลังงานต่าง ๆ เมื่อถึงคราวต้องชำระหนี้รัฐจำเป็นต้องเก็บภาษีอากรจากผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ในการพัฒนาของรัฐ และจากผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อมทั่วไป

5. ภาษีอากรเพื่อเป็นเครื่องมือในนโยบายทางธุรกิจ โดยใช้ภาษีอากรเป็นเครื่องมือสนับสนุนหรือจำกัดการลงทุนของธุรกิจบางประเภทเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เช่น ลดหรืองดภาษีให้กับการลงทุนจากต่างประเทศ หรืออาจตั้งอัตราภาษีศุลกากรสำหรับสินค้านำเข้าให้สูงเพื่อช่วยเหลือการผลิตภายในประเทศ

6. ภาษีอากรเพื่อเป็นเครื่องมือในนโยบายการคลัง ปัจจุบันภาษีอากรนับว่ามีบทบาทในนโยบายการคลังของประเทศมากขึ้น ในกรณีที่เศรษฐกิจของประเทศอยู่ในภาวะเงินเฟ้อ รัฐอาจเพิ่มอัตราภาษีอากรเพื่อดึงเงินจากมือประชาชนให้มีอำนาจการซื้อน้อยลง เพื่อช่วยให้บุคคลมีอำนาจซื้อสูงขึ้น มีการใช้จ่ายมากขึ้น การหมุนเวียนของเงินและธุรกิจต่างๆ ก็จะดีขึ้นช่วยให้ภาวะเศรษฐกิจกระเตื้องขึ้นในที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ในระบอบการปกครองของประเทศล้วนแต่มีวัตถุประสงค์ที่คล้ายกัน คือต้องการที่จะให้มีความมั่นคงในประเทศแต่เดิมการปกครองส่วนใหญ่มิลักษณะรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลางเพื่อความสะดวกเพราะในสมัยนั้นอาณาเขตของประเทศยังไม่มากพลเมืองน้อยและกิจกรรมที่รัฐต้องสนองตอบประชาชนมีน้อย ต่อมาเมื่อมีการพัฒนามากขึ้นพลเมืองมีมากขึ้นภารกิจที่รัฐต้องรับผิดชอบก็มากขึ้น ด้วยศักยภาพของรัฐบาลกลางอย่างเดียวไม่สามารถสนองการบริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้ทั่วถึง ดังนั้นแนวคิดในการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นจึงเกิดขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาลสามารถตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง

1. ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชนโดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครองและเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นจึงสามารถสรุป ได้ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครองการบริหารท้องถิ่นเกิดความ

รับผิดชอบและวางแผนต่อประชาชนอันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยอันจะนำมาซึ่งความศรัทธา เลื่อมใสในระบบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด (บุญเลิศ บุรณุปกรณ์, 2546: 10) โดยประชาชน จะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติฝ่ายบริหารการเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนใช้ดุลพินิจ เลือกผู้แทนที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่น นับได้ว่าเป็นผู้นำใน ท้องถิ่นจะได้ใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่นเกิดความคุ้นเคยมีความชำนาญในการใช้สิทธิ และหน้าที่ของพลเมืองซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

2. การปกครองท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self-Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตยประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเอง มิใช่เป็นการ ปกครองอันเกิดจากสิ่งเบียดเบียนการปกครองตนเองคือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองซึ่ง ผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่นโดยอาศัยความร่วมมือจาก ประชาชนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่าง ๆ เช่น เปิดโอกาส ให้ประชาชนออกเสียงประชามติ (Referendum) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำ ให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหาและช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตน

3. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการ กระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น มีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเนื่องจาก ความจำเป็นบางประการ ดังนี้ (บุญเลิศ บุรณุปกรณ์, 2546)

3.1 ภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวางนับวันจะขยายเพิ่มขึ้นซึ่งจะเห็นได้จาก งบประมาณที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของบ้านเมือง

3.2 รัฐบาลมีอาจจะดำเนินการในการสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ อย่างทั่วถึงเพราะแต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหาหรือ จัดบริการโครงการในท้องถิ่นโดยรูปแบบที่เหมือนกันย่อมไม่บังเกิดผลสูงสุดท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและ เข้าใจปัญหาได้ดีกว่าผู้ที่ไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด

3.3 กิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้นไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่นและไม่มีส่วนได้ ส่วนเสียต่อประเทศโดยรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง ดังนั้น หากไม่มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นแล้วรัฐบาลจะต้องรับภาระดำเนินการทุกอย่าง และไม่แน่ว่า จะสนองความต้องการของท้องถิ่นทุกจุดหรือไม่รวมทั้งจะต้องดำเนินการเฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่นหากได้จัดให้มีการปกครองท้องถิ่นเพื่อดำเนินการเองแล้ว ภาระของรัฐบาลก็ จะผ่อนคลายเป็นไปรัฐบาลจะมีหน้าที่เพียงแต่ควบคุมดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้นเพื่อให้ท้องถิ่นมีมาตรฐานใน การดำเนินงานยิ่งขึ้น

4. การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพเนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ทรัพยากรประชาชนความต้องการและปัญหาที่ย่อมต่างกันออกไปผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนก็ต้องเป็นผู้ที่รู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นอย่างดีการบริหารงานจึงจะเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพไม่ต้องเสียเวลาเสนอเรื่องขออนุมัติไปยังส่วนเหนือขึ้นไปท้องถิ่นจะบริหารงานให้เสร็จสิ้นลงภายในท้องถิ่นนั่นเองไม่ต้องสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารของประเทศในอนาคตผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมืองการได้รับเลือกตั้งการสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตนและยังฝึกฝนทักษะทางการเมืองการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วยในประเทศไทยผู้นำทางการเมืองที่มีชื่อเสียง ล้วนแต่มีผลงานจากการเป็นนายกเทศมนตรี หรือผู้บริหารท้องถิ่นมาก่อน จนสามารถประสบความสำเร็จเป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงในระดับชาติ

6. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่น โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง ทั้งทางการเมืองเศรษฐกิจและสังคมการดำเนินงานพัฒนาชนบทที่ผ่านมายังมีอุปสรรคสำคัญประการหนึ่งคือการมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ซึ่งการพัฒนาชนบทที่สัมฤทธิ์ผลนั้นจะต้องมาจากการริเริ่มช่วยตนเองของท้องถิ่นทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงกันโดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเองซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง ดังนั้นการกระจายอำนาจจึงจะทำให้เกิดลักษณะการพึ่งตนเองซึ่งเป็นหลักสำคัญของการพัฒนาชนบทอย่างยิ่ง

2. ความหมายและหลักการการปกครองท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีผู้ให้ความหมายไว้มากมีทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังนี้
 โอลินทัย ธรรมกุล (อ้างใน สุภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา, 2547) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้หรือกระจายอำนาจหรือการกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ที่เกิดจากการกระจายอำนาจให้มีอำนาจในการปกครองรวมทั้งรับผิดชอบทั้งหมดหรือแค่บางส่วน ในการบริหารขอบเขตอำนาจหน้าที่และอาณาเขตของงานที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย

Jonh J. Clarke (อ้างใน สุภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา, 2550: 6) เป็นหน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องด้านการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด โดยเฉพาะและหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลางการปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วย

การปกครองทางการเมืองที่อยู่ในระดับต่ำกว่ารัฐซึ่งก่อตั้งโดยกฎหมายและมีอำนาจอย่างเพียงพอที่จะทำกิจกรรมในท้องถิ่นได้ด้วยตนเองรวมทั้งอำนาจจัดเก็บภาษีเจ้าหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวอาจได้รับการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งโดยท้องถิ่นก็ได้วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ชวงค์ ฉายะบุตร (อังกะโน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์นนทบุรี, 2561) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศ จะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัดภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาเป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงินตัวบุคคลตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกันการรอรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวอาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัดโดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็นโดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่นทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมากและแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้าง แต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

3. องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ คือ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์นนทบุรี, 2561)

1. สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากมีกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศการปกครองท้องถิ่นในประเทศจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่นเพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการเช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชนจึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับคือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และบุคลากร เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์การนิติบุคคลจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอนมีอำนาจในการกำหนดนโยบายออกกฎข้อบังคับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหาร จะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนโดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อีสรระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7. งบประมาณของตนเองมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐเมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้ว ยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยส่วนรวมโดยมีอีสรระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้มิได้หมายความว่าอีสรระเต็มที่แต่หมายถึงเฉพาะอีสรระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมีฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตยไป รัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแลอยู่แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น

แนวคิดกระจายอำนาจอำนาจสู่องค์กรปกครองท้องถิ่น

1. แนวคิดการกระจายอำนาจ

แนวคิดเรื่องการกระจายอำนาจเป็นแนวคิดที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้ปกครองตนเอง สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างอิสระ การกระจายอำนาจทางปกครองเป็นเรื่องอำนาจในการจัดทำภารกิจภายในรัฐ เมื่อกล่าวถึงการกระจายอำนาจทางปกครอง คือ การกระจายอำนาจในการจัดทำภารกิจของรัฐ ซึ่งจะกระจายให้องค์กรใดมีอำนาจในการจัดทำ ดังนั้นสิ่งสำคัญคือต้องพิจารณาถึงหลักการและประเภทของภารกิจของรัฐรวมทั้งหลักการปกครองภายในรัฐ ประกอบด้วย รัฐสมัยใหม่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในเรื่องของภารกิจของรัฐที่มีหน้าที่ต้องจัดทำเพื่อตอบสนองความต้องการประชาชน คือ การบริการสาธารณะ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการจะแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐกับท้องถิ่นว่าภารกิจใดรัฐควรจัดทำและภารกิจใดที่ควรให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เนื่องจากบริการสาธารณะเป็นสิ่งที่มิพลวัตอยู่ตลอดเวลา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (ดาวนภา เกตุทอง, 2563)

1. ภารกิจหลักของรัฐ (Primary Function of State) คือ การบริการสาธารณะที่เป็นเรื่องพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อประเทศ เป็นภารกิจพื้นฐานดั้งเดิมซึ่งรัฐต้องดำเนินการจัดทำเพราะเป็นเรื่องการประกันความมั่นคงปลอดภัยขั้นพื้นฐานเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันในการรักษาความสงบ

2. ภารกิจรองของรัฐ (Secondary Function of State) คือ การบริการสาธารณะที่เป็นเรื่องของการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนซึ่งเป็นภารกิจลำดับรอง

2. ความหมายของการกระจายอำนาจ

หลักการกระจายอำนาจเป็นแนวความคิดทั้งในทางการเมืองและทางกฎหมาย มีพื้นฐานมาจากแนวความคิดของการปกครองตนเองของชุมชนท้องถิ่นภายในรัฐ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากประเทศอังกฤษ ซึ่งมีแนวคิดที่ว่าท้องถิ่นมีการปกครองตนเองมาก่อนที่จะมีรัฐ เมื่อมีรัฐแล้วจึงเป็นการที่ชุมชนท้องถิ่นมอบอำนาจในการปกครองให้แก่รัฐ ส่วนในด้านของประเทศฝรั่งเศสมีแนวคิดที่ว่า รัฐมีอำนาจและมอบอำนาจในการปกครองให้แก่ท้องถิ่น ซึ่งทั้ง 2 แนวคิดดังกล่าว ล้วนเป็นการมองในมิติด้านอำนาจรัฐทั้งสิ้น หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ที่ใช้และกล่าวถึงกันในปัจจุบันนี้เป็นหลักการที่มาจากแนวคิดเรื่องอำนาจรัฐของประเทศฝรั่งเศสและเป็นคำที่มาจากภาษาฝรั่งเศส มีความหมายว่า “การเอาอำนาจออกไปจากศูนย์กลาง” (โกลดิง ฟลกุล, 2536 อ้างใน ดาวนภา เกตุทอง, 2563)

โกวิทย์ พวงงาม (2554) กล่าวว่า การกระจายอำนาจปกครอง คือ การที่องค์กรซึ่งมีอาณาเขต มีความเป็นอิสระในการปกครองและการบริหารตนเอง มีประชาชน มีอำนาจหน้าที่มีรายได้ ตามกฎหมาย รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชน ซึ่งประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองตนเอง สามารถร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาชุมชนซึ่งสามารถดำเนินการผ่านตัวแทนของประชาชน

หัวใจสำคัญของการปกครองท้องถิ่น คือการที่ประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองและกลไกที่สำคัญเพื่อเกิดความเป็นอิสระ ได้แก่ “การกระจายอำนาจ” คือ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกระจายอำนาจนั้นอำนาจที่ได้กระจายออกไปนั้นจะต้องถึงมือประชาชนหรือองค์กรของประชาชนในท้องถิ่นจริง ๆ โดยประชาชนจำเป็นต้องมีอำนาจในการตัดสินใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรทรัพยากรภายในท้องถิ่น โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปรียบเสมือนพื้นที่การรองรับอำนาจที่กระจายออกไป (วุฒิสภา ต้นไชย และธีรพรรณ ใจมั่น, 2547)

ดังนั้นจากการให้ความหมายของการกระจายอำนาจทั้งของนักวิชาการต่างประเทศและนักวิชาการของไทยนั้น อาจสรุปนิยามความหมายของการกระจายอำนาจพอสังเขป คือ เป็นการอธิบายความหมายของการกระจายอำนาจในมิติของอำนาจรัฐเป็นหลักเป็นการกระจายอำนาจทางปกครองจากศูนย์กลางอำนาจคือรัฐหรือรัฐบาล โดยกระจายให้แก่องค์กรหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือองค์กรอื่นที่อยู่นอกระบบราชการ ในเรื่องอำนาจการตัดสินใจและอำนาจในการบริหารงานในระดับพื้นที่ปฏิบัติการ

3. ประเภทของการกระจายอำนาจปกครอง (ดาวนภา เกตุทอง, 2563: 25)

1. การกระจายอำนาจทางพื้นที่ หรือการกระจายอำนาจทางเขตแดน คือการที่รัฐมอบอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำบริการสาธารณะภายในอาณาเขตหรือขอบเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเรียกการจัดระเบียบการบริหารราชการดังกล่าวว่า “การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น”

2. การกระจายอำนาจทางภารกิจของรัฐ หรือการกระจายอำนาจทางบริการ คือ การที่รัฐมอบอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างให้แก่องค์กร ซึ่งมีไชองค์กรของรัฐส่วนกลางรับไปดำเนินการด้วยงบประมาณและบุคลากรขององค์กรนั่นเอง เช่น กิจการขนส่งมวลชน กิจการโทรคมนาคม การไฟฟ้าและการประปา เป็นต้น ซึ่งเป็นการมอบอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะซึ่งไม่เกี่ยวกับการใช้อำนาจทางปกครอง และการกระจายอำนาจทางบริการไม่ค้ำนึ่งเรื่องอาณาเขตใน

การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ นอกจากนี้กิจการที่มอบให้จัดทำนี้ รัฐจะเป็นผู้กำหนดโดยออกเป็นกฎหมายท้องถิ่นหรือองค์กรจะกำหนดขึ้นมาเองไม่ได้

3. การกระจายอำนาจทางการคลัง เป็นอีกหนึ่งลักษณะของการกระจายอำนาจ โดยหน่วยงานในระดับบนหรือใน ส่วนกลางพยายามลดระดับการใช้อำนาจควบคุมจัดการงบประมาณและการตัดสินใจทางการคลังของหน่วยงานในระดับล่าง เช่น การจัดระบบการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานในลักษณะที่หน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลางหรือหน่วยงานระดับบน จัดสรรงบประมาณแก่หน่วยงานในระดับพื้นที่หรือระดับต่างลงมาในรูปงบประมาณก้อนเดียว เพื่อให้อิสระแก่หน่วยงานดังกล่าวในการตัดสินใจบริหารจัดการทางการคลังและจัดสรรงบประมาณดังกล่าวในรายละเอียด การกระจายอำนาจทางการคลังส่งผลให้หน่วยงานในส่วนกลางมีบทบาทเพียงกำกับทิศทางนโยบายในขณะที่หน่วยงานระดับปฏิบัติมีอำนาจหน้าที่มากขึ้นในการตัดสินใจในการบริหารภารกิจและงบประมาณของตนเอง

แนวคิดเทศบาลตำบล (พระราชบัญญัติ)

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ให้ไว้ ณ วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2562 เป็นปีที่ 4 ในรัชกาลปัจจุบัน สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเทศบาลจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าทีรัฐสภา ดังต่อไปนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2562: 164-176)

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า

“พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลพ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น”

มาตรา 4 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.

“ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับแก่กรณีที่ได้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเพราะเหตุที่มีผู้ได้รับเลือกตั้งไม่ครบจำนวน ถ้าในการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่นั้นยังได้ไม่ครบจำนวนอีก ให้ถือว่าสภาเทศบาลนั้นประกอบด้วยจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะครบอายุของสภาเทศบาล เว้นแต่จะมีจำนวนสมาชิกไม่ถึงสองในสามของจำนวนตามวรรคหนึ่ง”

มาตรา 5 ให้ยกเลิกมาตรา 18 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความใน (6) ของวรรคหนึ่งในมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(6) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา 48 จตุทศ วรรคสาม”

มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (4) (5) หรือ (6) หรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (4) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนแล้วเสร็จหรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวนแม้ว่าสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี ในกรณีที่มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนและไม่สามารถดำเนินการสอบสวนกรณีตาม (4) หรือ (6) ให้แล้วเสร็จได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจขยายเวลาการสอบสวนออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวัน ทั้งนี้ การดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นสิ้นสุดลงตาม (4) (5) หรือ (6) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบทั่วกัน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม โดยในคำวินิจฉัยนั้นให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ และให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้นั้นสิ้นสุดลงตั้งแต่วันที่มิเหตุตาม (4) (5) หรือ (6) แต่ไม่กระทบต่อการดำเนินงานและการรับค่าตอบแทนที่ได้กระทำไปก่อนวันที่มีการประกาศคำวินิจฉัย ถ้าในขณะที่ ประกาศคำวินิจฉัยดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น อันเป็นผล จากการเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นกัน ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง

ที่กำลังดำรงอยู่ด้วย และในกรณีที่เป็นผลให้ถูกห้ามใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าวันที่ประกาศ คำวินิจฉัยเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาต้องห้ามดังกล่าว ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา ๖ ให้เป็นที่สิ้นสุด”

มาตรา 8 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

“ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงตาม (8) พร้อมกันทั้งหมดให้ถือว่าเป็นการยุบสภาเทศบาล”

มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องกำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาลได้มาประชุมสภาเทศบาลครั้งแรกภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล และให้ที่ประชุมเลือกประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาล”

มาตรา 10 ให้ยกเลิกความในมาตรา 48 เบญจ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 48 เบญจ บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย

- (1) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง
- (2) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา”

มาตรา 11 ให้ยกเลิกความในมาตรา 48 สัตต แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 48 สัตต นายกเทศมนตรีมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลาสี่ปีก็ให้ถือว่าเป็นหนึ่งวาระ และเมื่อได้ดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปีนับแต่วันพ้นจาก ตำแหน่ง”

มาตรา 12 ให้ยกเลิกความในมาตรา 48 นว แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 48 นว รองนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 48 เบญจ เว้นแต่การนับอายุและการนับระยะเวลาของคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นให้นับถึงวันแต่งตั้ง”

มาตรา 13 ให้ยกเลิกความใน (1) ของวรรคหนึ่งในมาตรา 48 จตุตศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(1) ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ เว้นแต่ตำแหน่งที่ดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินหรือตามนโยบายของรัฐบาล”

มาตรา 14 ให้ยกเลิกความใน (3) ของวรรคหนึ่งในมาตรา 48 จตุตศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(3) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่เทศบาลนั้น หรือมีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน ทั้งนี้ ไม่ว่า โดยทางตรงหรือทางอ้อม”

มาตรา 15 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา 48 จตุตศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

“ให้นำความใน (3) มาใช้บังคับแก่สมาชิกสภาเทศบาลด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา 16 ให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา 48 ปัญจตศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นนายกเทศมนตรีผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (4) หรือ (5) หรือ เมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าความเป็นนายกเทศมนตรีผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (4) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี และดำเนินการวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนแล้วเสร็จหรือวันที่ได้รับผลการสอบสวนจากคณะกรรมการสอบสวน แม้ว่า นายกเทศมนตรีผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือ พ้นจาก ตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี

ในกรณีที่มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนและไม่สามารถดำเนินการสอบสวน ให้แล้วเสร็จได้ ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจขยายเวลาการสอบสวนออกไปได้อีก ไม่เกิน สามสิบวัน ทั้งนี้ การดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ใน กฎกระทรวง ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยว่านายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งตาม (4) หรือ (5) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบทั่วกัน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้ว หรือไม่ก็ตาม โดยในคำวินิจฉัยนั้นให้ระบุเหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งไว้ และให้นายกเทศมนตรีผู้นั้น พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่มิเหตุตาม (4) หรือ (5) แต่ไม่กระทบต่อการดำเนินงานและการรับ ค่าตอบแทน ที่ได้กระทำไปก่อนวันที่มีการประกาศคำวินิจฉัย ถ้าในขณะที่ประกาศคำวินิจฉัยดังกล่าว ผู้นั้นกำลัง ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผลจากการเลือกตั้งต่างวาระ หรือ ต่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกัน ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วย และในกรณีที่ เป็นผล ให้ถูกห้ามใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าวันที่ประกาศคำวินิจฉัยเป็นวัน เริ่มนับ ระยะเวลาต้องห้ามดังกล่าว ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา 17 นี้ให้เป็นที่สุด”

มาตรา 17 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา 48 ปัญจทศ แห่งพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. 2496

“ในระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ให้ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเท่าที่ จำเป็น ได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี”

มาตรา 18 ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา 48 โสฬส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความ ต่อไปนี้แทน

“ให้นำความในมาตรา 48 ปัญจทศ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับแก่รอง นายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขาธิการนายกเทศมนตรีด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา 19 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (2/1) ของวรรคหนึ่งในมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. 2496

“(2/1) รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริม สนับสนุน หน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว”

มาตรา 20 ให้ยกเลิกความใน (6) ของวรรคหนึ่งในมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 336 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พุทธศักราช 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น

“(6) จัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา และการฝึกอบรม ให้แก่ ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก”

มาตรา 21 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (9) ของมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

“(9) จัดระเบียบการจราจร หรือร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว”

มาตรา 22 ให้ยกเลิกความใน (9) ของมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2505 และให้ใช้ความ ต่อไปนี้แทน

“(9) รายจ่ายอื่นใดที่จำเป็นต้องจ่ายในการปฏิบัติหน้าที่หรือตามข้อผูกพัน หรือรายจ่ายตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้”

มาตรา 23 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

“การจ่ายเงินของเทศบาลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำเงินของกิจการที่เทศบาลเป็นเจ้าของ หรือ เป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในกิจการนั้น ไปใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศของ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาล จะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่มีข้อตกลงหรือ ความร่วมมือกับหน่วยงานในต่างประเทศหรือการฝึกอบรมซึ่งจัดโดยหน่วยงานของรัฐที่กำหนดให้มี การฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศ ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศ กำหนด”

มาตรา 24 ให้ยกเลิกชื่อของส่วนที่ 6 การควบคุมเทศบาล และความในมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ส่วนที่ 6 การกำกับดูแล

มาตรา 71 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้นให้ ปฏิบัติการ ตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ใน การนี้ ให้มีอำนาจหน้าที่ชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนเทศบาล และตรวจสอบกิจการ ใญ่กรรายงานและ เอกสาร หรือสถิติใด ๆ จากเทศบาลมาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงานเทศบาล มาชี้แจง หรือสอบสวนก็ได้

อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดตามวรรคหนึ่ง และตามมาตรา 19 วรรคสองและ วรรค สาม และมาตรา 48 ปัญจทศ วรรคสองและวรรคสาม สำหรับเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล ผู้ว่า ราชการจังหวัดจะมอบหมายให้นายอำเภอปฏิบัติการแทนสำหรับเทศบาลที่อยู่ในอำเภอนั้น โดยจะ กำหนดเงื่อนไขในการใช้อำนาจหน้าที่ไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2562)

มาตรา 25 ให้ยกเลิกความในมาตรา 72 และมาตรา 73 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และให้ใช้ความ ต่อไปนี้ แทน

“มาตรา 72 เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตามมาตรา 71 ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอซึ่งได้รับมอบหมายตามมาตรา 71 วรรคสอง เห็นว่า การปฏิบัติการของเทศบาล เป็นไปในทางที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาล หรือเสียหายแก่ราชการ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ในการชี้แจง แนะนำ หรือตักเตือนผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการดังกล่าว หรือในกรณีเห็นสมควรจะสั่งเพิกถอนการกระทำหรือให้ระงับการปฏิบัติของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไว้ก็ได้ และในกรณีที่สั่งเพิกถอนหรือระงับ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่ได้รับคำสั่ง มีสิทธิอุทธรณ์ได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่งดังกล่าว โดยในกรณีนายอำเภอมีคำสั่ง ให้อุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่ง ให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ และเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี วินิจฉัยเป็นประการใดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ตามคำวินิจฉัยนั้น คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

มาตรา 73 เมื่อความปรากฏโดยมีหลักฐานตามสมควรต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ ซึ่งได้รับมอบหมายตามมาตรา 71 วรรคสอง ว่า นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธาน สภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาลผู้ใด จงใจทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ อันจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติดินฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือฝ่าฝืนคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอที่สั่งการ ตามมาตรา 72 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยพลัน และให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จได้ภายในกำหนดเวลา ตามวรรคหนึ่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภออาจขยายเวลาการสอบสวนออกไปได้ อีกไม่เกินสามสิบวัน

เมื่อนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล ผู้ใดถูกตั้งกรรมการสอบสวนแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่ เพื่อรอฟังผลการสอบสวนก็ได้ หากเห็นว่าการคงอยู่ในหน้าที่ของผู้นั้นต่อไปอาจเกิดการเสียหายแก่เทศบาล หรือเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือมีพฤติการณ์ที่แสดงว่าจะเป็นผู้ประพฤติผิดต่อการสอบสวน หรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏขึ้นโดยชัดแจ้ง ทั้งนี้ หากผล การสอบสวนปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีความผิด และผู้นั้นยังมิได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ และให้ผู้นั้น

ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นใดในช่วงที่หยุดปฏิบัติหน้าที่โดยถือเสมือนว่าผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ ตลอดระยะเวลาที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ในกรณีที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไปก่อนปรากฏผล การสอบสวนดังกล่าว การจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน รวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นใด ให้จ่ายจนถึงวันก่อน วันที่พ้นจากตำแหน่ง

การอุทธรณ์คำสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสาม ให้ผู้ที่ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์ได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งดังกล่าว โดยในกรณีนายอำเภอมีคำสั่ง ให้อุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่ง ให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับ อุทธรณ์ และเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี วินิจฉัยเป็น ประการใดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตาม คำวินิจฉัยนั้น คำวินิจฉัย ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด”

มาตรา 26 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 73/1 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

“มาตรา 73/1 เมื่อผลการสอบสวนตามมาตรา 73 ปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกสอบสวน ถ้าเป็นการดำเนินการสอบสวนของนายอำเภอ ให้นายอำเภอรายงานให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาและสั่งให้ผู้ถูกสอบสวนพ้นจากตำแหน่ง ถ้าเป็นการดำเนินการสอบสวนของ ผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณา และสั่งให้ผู้ถูกสอบสวนพ้นจากตำแหน่ง ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี โดยในคำสั่งดังกล่าวให้ระบุเหตุที่ทำให้ พ้นจากตำแหน่งไว้ และให้มีผลตั้งแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีคำสั่ง แต่ไม่กระทบต่อการดำเนินงานและการรับค่าตอบแทนที่ได้กระทำไปก่อนวันที่มีคำสั่งนั้น ถ้าในขณะที่มีคำสั่งดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผลจาก การเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกัน ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วย และให้ถือว่าวันที่สั่งให้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาต้องห้ามการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งการภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ ได้รับรายงาน

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นควรให้มีการสอบสวน เพิ่มเติมจากรายงานตามวรรคหนึ่ง จะสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม ก่อนสั่งการก็ได้ ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนต้องดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติม ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับคำสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติม และผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยต้องสั่งการ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานการสอบสวนเพิ่มเติม นั้น

คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด”

มาตรา 27 ให้ยกเลิกมาตรา 75 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

มาตรา 28 บรรดาข้อกล่าวหาหรือการดำเนินการใด ๆ ตามมาตรา 19 วรรคสอง มาตรา 48 ปัญจทศ วรรคสาม มาตรา 48 โสฬส วรรคสาม หรือมาตรา 73 แห่งพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 แล้วแต่กรณี ที่อยู่ระหว่างการสอบสวนหรือสอบสวนเสร็จแล้วแต่ยังมีคดีค้าง ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งใช้บังคับอยู่ ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จนกว่าจะแล้วเสร็จ

มาตรา 29 ให้นายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาลและสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 85/2557 เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นการชั่วคราว ลงวันที่ 10 กรกฎาคม พุทธศักราช 2557 และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 1/2557 เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ 25 ธันวาคม พุทธศักราช 2557 ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะประกาศกำหนดให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี หรือสมาชิกสภาเทศบาลของเทศบาลนั้น โดยให้พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการเลือกตั้ง หรือจนกว่า จะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าว

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีหรือสมาชิกสภาเทศบาลของเทศบาลใด ให้ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับเทศบาลนั้นเป็นอันยกเลิก

มาตรา 30 บทบัญญัติมาตรา 48 สัตต แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มิให้ใช้บังคับกับนายกเทศมนตรีซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งอยู่ก่อน วันเลือกตั้งครั้งแรกภายหลังพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 31 ให้นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล หรือผู้มีตำแหน่งในเทศบาล เฉพาะบรรดาที่ถูกระงับการปฏิบัติราชการหรือหน้าที่ในเทศบาลโดยไม่ได้รับคำตอบตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีหรือสมาชิกสภาเทศบาลของเทศบาลนั้น แต่ไม่กระทบ ต่อการดำเนินการต่อไปตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาตินั้นกับบุคคลดังกล่าว

มาตรา 32 ระเบียบของกระทรวงมหาดไทยที่ออกตามมาตรา 67 (9) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จะกำหนดให้ความคุ้มครองการจ่ายเงิน ที่เทศบาลได้จ่ายไปแล้วก่อนวันที่ระเบียบในเรื่องนั้นใช้บังคับก็ได้ แต่ให้คุ้มครองได้เฉพาะที่ได้จ่ายไป โดยสุจริตและเป็นไปตามหนังสือสั่งการหรือหนังสือกำหนดแนวทางปฏิบัติของกระทรวงมหาดไทย ที่ออกก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ระเบียบของกระทรวงมหาดไทยที่ออกตามมาตรา 67 (9) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีการกำหนดให้ความคุ้มครองการจ่ายเงินที่เทศบาลได้จ่ายไปแล้วก่อนวันที่ระเบียบดังกล่าวใช้บังคับเฉพาะที่ได้จ่ายไป โดยสุจริต และเป็นไปตามหนังสือสั่งการหรือหนังสือกำหนดแนวทางปฏิบัติของกระทรวงมหาดไทย ให้มีผลใช้บังคับได้

มาตรา 33 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

แนวคิดเทคโนโลยีในการจัดเก็บภาษี

เมื่อองค์กรต้องปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลง กรมสรรพากรเป็นกรมขนาดใหญ่ มีบุคลากรทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาครวมแล้วประมาณ 20,000 คน ซึ่งโดยธรรมชาติ องค์กรขนาดใหญ่ย่อมประสบความยากลำบากในการปรับเปลี่ยน แต่อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีเป็นปัจจัยภายนอกที่ผลักดันให้องค์กรต้องปรับตัว ถ้าองค์กรใดไม่ว่าจะมีขนาดใหญ่หรือเล็กไม่ปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลง ย่อมไม่อาจเจริญเติบโต และสามารถแข่งขันได้ โดยเฉพาะองค์กรที่ต้องมีการแข่งขันอย่างภาคธุรกิจเอกชน สถาบันการเงิน ขณะที่ภาครัฐซึ่งไม่มีคู่แข่งและไม่ต้องหาผลกำไร การปรับตัวต้องออกมาจากภายในเพราะคนในภาครัฐจะไม่มีรู้สึกได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกเหมือนภาคธุรกิจเอกชน (เอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ, 2564)

1. กลยุทธ์ในการปรับตัว (ตัวอย่างกรณีกรมสรรพากร)

1. กำหนดเป้าหมายของการปรับตัว

1) Tax Policy & Collection พัฒนานโยบายภาษีที่เหมาะสมและตรงกลุ่มเป้าหมาย เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี และบูรณาการข้อมูลรายได้-รายจ่าย

2) Tax Collection เสริมสร้างการปฏิบัติหน้าที่ทางภาษีให้ถูกต้องตามระเบียบ/กฎหมาย/ แนวปฏิบัติ ครอบคลุมและเข้าใจง่าย

3) Tax Audit พัฒนาการแนะนำ กำกับดูแล ตรวจสอบภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพ

4) Customer Service & PR พัฒนาบริการที่ดี มุ่งเน้นประชาชน ลดต้นทุนผู้เสียภาษี สร้างภาพลักษณ์ใหม่ จัดเก็บภาษีอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และลดความเหลื่อมล้ำ

5) Office พัฒนาองค์กรให้เป็น Smart Office สร้าง Innovation Culture สื่อสารองค์กรเชิงรุก

6) People พัฒนาบุคลากรให้เป็น Smart People เก่งดี มีความสุข

2. กำหนดกลยุทธ์ในการปรับตัว “D2RIVE”

1) Digital Transformation การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับปรุง ปรับใช้กับ กระบวนการที่รับผิดชอบเพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรดิจิทัล โดยเน้นการปรับปรุงการบริการของ กรมสรรพากรที่ยึดผู้เสียภาษีเป็นศูนย์กลาง และสอดคล้องกับพลวัตของเทคโนโลยี (TAX Payer – Centric Solutions) เช่น การพัฒนาระบบ e – Donation เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้บริจาค สามารถใช้สิทธิลดหย่อนภาษีได้ ไม่ต้องนำหลักฐานการบริจาคมาแสดงแก่กรมสรรพากร และการ เชื่อมโยงกับหน่วยงานเจ้าของข้อมูลการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่าง ๆ ผ่านระบบ Open API และ Smart Device นอกจากนี้ยังนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการค้นหา กลุ่มเป้าหมาย การติดตามและประเมินผล การประมาณการรายได้ภาษี การบริหารการจัดเก็บภาษี การลดช่องว่างของภาษี การประเมินความเสี่ยง การลดต้นทุนการจัดเก็บภาษี การปรับกระบวนการ Re-process/ Re-design การวางแผนการสืบทอดตำแหน่ง (Succession Plan) รวมทั้งการสร้าง กลไกอัจฉริยะ “น้องอารี” ซึ่งเป็น Machine Learning Chatbot ที่สามารถให้ข้อมูลและตอบคำถาม แทนคนได้

2) Data Analytics การจัดการและนำข้อมูลมาวิเคราะห์งานที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะ ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เน้นการนำข้อมูลทั้งภายในและภายนอกมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อให้การ ออกแบบนโยบายภาษีตรงกับกลุ่มเป้าหมายและการแยกผู้เสียภาษีกลุ่มดีและกลุ่มไม่ดี ซึ่งจะช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพในการบริการผู้เสียภาษีกลุ่มดี และนำผู้เสียภาษีกลุ่มไม่ดีที่กระทำผิดโกงภาษีมา ดำเนินการตามกฎหมาย โดยการสร้างระบบข้อมูลต่าง ๆ ขึ้นมารองรับ เช่น Data Lake (Raw Data), Daily TAX Collection Dashboard การรายงานการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายใน การ แบ่งกลุ่มผู้ประกอบการออกเป็นกลุ่มดีและกลุ่มเสี่ยง

3) Revenue Collection การจัดเก็บ/ ส่งเสริมการจัดเก็บภาษีให้เป็นไปตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และเป็นธรรม เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีให้ได้ตามประมาณ การ 2 ล้านล้านบาทผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การสำรวจการตรวจสอบเร่งรัดหนี้ มีการตั้งทีม วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเก็บภาษีซึ่งสามารถดูรายละเอียดของการเก็บภาษีได้หลายมิติ เช่น มิติพื้นที่ มิติอุตสาหกรรม มิติประเภทภาษี เป็นต้น ภายใต้กรอบการทำงานที่เรียกว่า “TAX Compliance Strategy Framework”

4) Innovation การสร้างและส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรในการสร้างนวัตกรรม โดยมุ่งเป้าหมายให้กรมสรรพากรเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม มีการเลือกใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking คือ กระบวนการคิดที่ใช้การทำความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง มีผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง user-centeredและนำเอาความคิดสร้างสรรค์และมุมมองจากคนหลาย ๆ สายงานในองค์กรมาสร้างความคิด แนวทางการแก้ไข นำเอาแนวทางต่าง ๆ ที่ได้ดังกล่าวมาทดสอบและพัฒนาเพื่อให้ได้แนวทางหรือนวัตกรรมที่ตอบโจทย์กับผู้ใช้และสถานการณ์นั้น ๆ) ในการจัดทำนวัตกรรม มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อก่อให้เกิดนวัตกรรมไม่ว่าจะเป็นการจัดประกวดนวัตกรรม การจัดตั้ง Tax Innovation Lab, Innovation Contest (IDEA, IDO) เพื่อให้มีการทดลองเทคโนโลยีใหม่ ๆ ก่อนนำไปใช้จริงอีกด้วย ซึ่งในปัจจุบันมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการนำ Blockchain มาใช้กับระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม และการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับนักท่องเที่ยว

5) Values คือการพัฒนากรมสรรพากรให้เป็นองค์กรคุณธรรมและสร้างอัตลักษณ์ HAS ซึ่งประกอบด้วย (1) Honest ซื่อสัตย์ เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติราชการตามกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติ อย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ไม่รับผลประโยชน์ใด ๆ (2) Accountability ทุกคนต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการ (3) Service Mindทุกคนต้องมอบใจบริการ เต็มที่ เต็มใจ ให้บริการอย่างเต็มความเสมอภาค ทั้งนี้ การจะเป็นองค์กรคุณธรรมได้ ต้องอาศัยภาวะผู้นำและความผูกพันร่วมมือของทุกคนในองค์กร โดยกรมสรรพากรได้มีการประกาศการเป็นองค์กรคุณธรรมด้วย

6) Efficiency คือการยกระดับประสิทธิภาพของคนและงาน โดยสรรพากรเร่งผลักดันการเพิ่มประสิทธิภาพ ด้วยการสร้างคนเก่ง คนดี และมีความสุขรวมทั้งปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปรับปรุงระบบงาน นำเทคโนโลยีมาใช้ ซึ่งจะช่วยลดระยะเวลาการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ตัวอย่างการปรับปรุงการบริหารจัดการเก็บภาษีโดยเทคโนโลยีดิจิทัล (เอกนิติ นิติทัณฑ์ ประภาศ, 2564)

1) ระบบการชำระภาษีและการคืนเงินภาษี นำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในเรื่องการชำระภาษีเพื่อทำให้การชำระภาษีและการคืนเงินภาษีให้แก่ผู้มีเงินได้มีความสะดวกยิ่งขึ้นในรูปแบบ TAX Refund on PromptPay

2) ระบบหักภาษี ณ ที่จ่ายอิเล็กทรอนิกส์หรือ e-Withholding Tax แทนการหักภาษีแบบเดิมที่ต้องมีการจัดทำหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายและมีขั้นตอนการปฏิบัติหลายขั้นตอนวิธีการใหม่จะเป็นการนำส่งข้อมูลและภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านธนาคารผู้ให้บริการระบบ e-Withholding Taxระบบนี้เป็นระบบที่ได้มาตรฐานด้านความมั่นคงปลอดภัย ข้อมูลที่ส่งมาจะจัดเก็บในฐานข้อมูลของกรมสรรพากรซึ่งมีระบบความมั่นคงปลอดภัยในระดับมาตรฐานสากล

3) การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่นักท่องเที่ยว (Vat Refund For Tourists) เป็นการบริการคืนภาษี มูลค่าเพิ่มแก่นักท่องเที่ยวผ่านแอปพลิเคชัน โดยนำระบบเทคโนโลยี Blockchain มาให้บริการคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้แก่นักท่องเที่ยวผ่าน Mobile Application

4) การบริการชำระอากรแสตมป์อิเล็กทรอนิกส์หรือ e-Stamp เป็นการบริการชำระอากรแสตมป์เป็นตัวแทนสำหรับตราสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้บริการผ่านเว็บไซต์กรมสรรพากร Application Programming Interface (API)

4. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารจัดการขององค์การมหาชน (เอกนิตินิติทัศน์ประกาศ, 2564)

1) ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำและมีความรับผิดชอบในการผลักดันส่งเสริมให้พนักงานเข้าใจความจำเป็นในการปรับตัวด้านการบริหารจัดการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ผู้บริหารทุกระดับต้องมุ่งมั่นร่วมมือในการผลักดันขับเคลื่อนสิ่งใหม่ ๆ ต้องตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและสิ่งใหม่ ๆ ที่ไม่อาจคาดการณ์ได้

2) องค์กรต้องพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงให้ทันกับลูกค้าและผู้มีส่วนร่วม โดยทุกคนในองค์กรต้องปรับเปลี่ยนกระบวนกรทางความคิดใหม่ (New Mindset) ซึ่งแม้จะเป็นเรื่องยากและท้าทายผู้บริหารมาก แต่องค์กรก็ต้องใช้ความพยายามและความอดทนเพราะการเปลี่ยนกรอบความคิดของคนต้องใช้เวลา

3) ต้องกำหนดกลยุทธ์ทั้งด้านการบริหารงานและด้านเทคโนโลยีให้องค์กรเกิดการขับเคลื่อนการปรับตัวได้อย่างรวดเร็วและทันการณ์

4) มีระบบข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ได้คล่องตัวและทันความต้องการ ซึ่งต้องอาศัยทักษะและความร่วมมือจากเครือข่ายให้มากที่สุด

5) กำลังคนมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ทั้งในด้านกระบวนการคิด ความรู้ความสามารถ ทักษะด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่

6) องค์กรมีสภาพแวดล้อมเชิงนวัตกรรมที่เหมาะสมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ สถานที่

ที่มา: การฝึกอบรม หลักสูตร “มิติใหม่ขององค์การมหาชนในยุค New Normal” โครงการพัฒนาบุคลากรองค์การมหาชนรองรับ กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก วันที่ 24 – 26 พฤศจิกายน 2563 ณ โรงแรม เดอะ สุโกศล กรุงเทพฯ

แนวคิดการสื่อสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี

การประชาสัมพันธ์สถาบันการประชาสัมพันธ์แห่งสหราชอาณาจักร (The Institute of Public Relations: IPR) ซึ่งจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1948 และถือเป็นองค์กรวิชาชีพของนักประชาสัมพันธ์แห่งสหราชอาณาจักรนิยามความหมายของการประชาสัมพันธ์ไว้เมื่อปี ค.ศ. 1987 ว่าการประชาสัมพันธ์ หมายถึงความพยายามที่มีการวางแผนและกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างและธำรงรักษาความนิยมชมชอบ และความเข้าใจที่ดีระหว่างองค์กรและประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (IPR, 1991 อ้างใน สมัครสมร ภักดีเทวา และคณะ, 2564) ความพยายามที่มีการวางแผนและการกระทำอย่างต่อเนื่องในการเสริมสร้างและธำรงรักษาความนิยมชมชอบ ความปรารถนาดี และความเข้าใจร่วมกันระหว่างองค์กรและประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (IPR, 2004 อ้างใน สมัครสมร ภักดีเทวา และคณะ, 2564) คล้ายคลึงกับที่สมาคมการประชาสัมพันธ์แห่งสหรัฐอเมริกา ได้นิยามความหมายของการประชาสัมพันธ์เมื่อปี ค.ศ. 1970 ไว้ว่าการประชาสัมพันธ์ คือ กิจกรรมซึ่งช่วยให้องค์กรและประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถปรับตัวเข้าหากัน และมูลนิธิเพื่อการวิจัยและการศึกษาด้านการประชาสัมพันธ์ (The Foundation for Public Relations Research and Education) ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ว่า หมายถึง ภาระหน้าที่ที่เด่นชัดของฝ่ายบริหารในการส่งเสริมให้เกิดการสร้างและการธำรงรักษาช่องทางการติดต่อสื่อสาร ความเข้าใจ การยอมรับ และความร่วมมือร่วมใจระหว่างองค์กรและประชาชนกลุ่มเป้าหมาย รวมไปถึงการบริหารจัดการปัญหาหรือการบริหารข่าวเชิงยุทธศาสตร์ช่วยให้ผู้บริหารได้รับรู้กระแสประชามติและการสนองตอบประชามติดังกล่าวการกำหนดขอบเขตและเน้นย้ำความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารในการสนองผลประโยชน์ให้แก่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ช่วยให้ผู้บริหารรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและใช้การเปลี่ยนแปลงให้เกิดประโยชน์โดยทำหน้าที่เปรียบเสมือนระบบการเตือนภัยซึ่งช่วยในการคาดการณ์แนวโน้ม ทั้งนี้โดยใช้เทคนิคการวิจัย การรับฟัง และการสื่อสารที่มีจริยธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ (Harlow, 1976 อ้างใน สมัครสมร ภักดีเทวา และคณะ, 2564) จากการศึกษาค่านิยมความหมายการประชาสัมพันธ์ผ่านการนำเสนอทัศนะจากนักวิชาการนักประชาสัมพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์สถาบันและสมาคมวิชาชีพด้านการประชาสัมพันธ์แล้วนั้น

สรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง งานสร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจอันดีแก่ประชาชน เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพความกลมเกลียว ราบรื่นระหว่างองค์กรกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องอีกทั้งการประชาสัมพันธ์ยังมีส่วนช่วยให้องค์กรสามารถปรับตนเองให้สอดคล้องกลมกลืนกับสังคมได้การวิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ด้านการประชาสัมพันธ์

บุษบา สุธีธร (2551) ได้เสนอแนะขั้นตอนก่อนการกำหนดกลยุทธ์ประชาสัมพันธ์ว่า จำเป็นต้องมีการประเมินสถานการณ์ขององค์กร โดยการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ขององค์กร เพื่อให้ได้คำตอบว่าขณะนี้กำลังเกิดอะไรขึ้นกับองค์กรที่เรา กำลังรับผิดชอบ (What's happening now?) โดยการวิเคราะห์นั้นจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ จึงจะสามารถประเมินสถานการณ์ได้อย่างแม่นยำ โดยจะต้องรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งจากปัจจัยภายในองค์กรและภายนอกองค์กร โดยอาจใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลเป็นประโยชน์มาใช้ในการประเมินสถานการณ์ได้ 2 วิธี คือการใช้รวบรวมข้อมูลแบบเป็นทางการและวิธีการแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นทางการ ก็คือ การใช้วิธีการวิจัย ซึ่งอาจเป็นวิธีการวิจัยจากเอกสาร การวิจัยด้วยการสังเกต การทำสำมะโน การศึกษาต่อเนื่องระยะยาว การวิจัยเฉพาะกรณี การวิจัยเชิงทดลอง รวมถึงการวิจัยเชิงสำรวจ

1. การวางแผนกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์

บุษบา สุธีธร (2551) ยังได้เสนอแนะการวางแผนกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ไว้ว่าหลังจากการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ขององค์กร เพื่อระบุปัญหาด้วยการประชาสัมพันธ์แล้วก็มาถึงกระบวนการวางแผนกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การระบุปัญหา (Defining the Problem) ด้วยการแสวงหาและวิเคราะห์ข้อมูลงานขั้นต้นของการดำเนินงานประชาสัมพันธ์คือ การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่จำเป็นเพื่อระบุปัญหาและสภาพที่องค์กรเผชิญ เพื่อให้การกำหนดนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์เป็นไปอย่างเหมาะสมกับปัญหาที่องค์กรเผชิญอยู่
2. การวางแผน และการกำหนดโครงการด้านการประชาสัมพันธ์ (Planning and Programming) จากข้อมูลซึ่งรวบรวมได้ในขั้นตอนแรกของการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ นับว่าเป็นประโยชน์และเป็นข้อมูลสำคัญยิ่งในการกำหนดนโยบายและเป้าหมายขององค์กร
3. การปฏิบัติงานสื่อสารและดำเนินกิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์ (Taking Action and Communicating) งานขั้นนี้หมายถึง การพยายามสื่อความหมายให้เกิดการรับรู้ สร้างความเข้าใจร่วมกันให้เกิดขึ้นในระหว่างกลุ่มเป้าหมายกลุ่มต่างๆ กับองค์กรตามแผนงานที่ได้มีการกำหนดไว้และ
4. การประเมินผลและการปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ (Evaluation) นอกจากจะเป็นการประเมินผลลัพธ์ของการที่ได้ดำเนินกิจกรรมการสื่อสารไปยังกลุ่มต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ เกิดมีการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้ ความคิด ความเชื่อ หรือพฤติกรรมในตัวกลุ่มเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ตามดัชนีชี้วัดที่ระบุไว้ในขั้นตอนการวางแผนงานมากนักน้อยเพียงไร

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล

ประสิทธิผล เป็นเครื่องมือหรือตัวบ่งชี้ในกานตัดสินใจว่าการบริหารของหน่วยงานหรือองค์การใดองค์การหนึ่งสามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เป็นเรื่องเกี่ยวผลที่ได้รับและผลสำเร็จของงาน มีความเกี่ยวข้องกับผลงานที่องค์การพึงประสงค์

1. ความหมายของประสิทธิผล

นักวิชาการได้ให้ความหมายของประสิทธิผลไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

วิทยา ด้านธำรงกุล (2546: 27) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถในการเลือกเป้าหมายที่เหมาะสมและบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ ประสิทธิผลจึงวัดกันที่ว่าองค์การสามารถสนองผู้บริโภคนักค้าหรือบริการที่เป็นต้องการหรือไม่ และสามารถบรรลุในสิ่งที่พยายามจะทำมากน้อยเพียงใด

ธงชัย สันติวงษ์ (2554: 22) กล่าวว่า ประสิทธิผลเป็นการทำงานที่ได้ผลโดยสามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การวัดผลงานที่ทำได้เทียบกับเป้าหมาย หากสามารถทำตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ก็แสดงว่าการทำงานมีประสิทธิผลสูง

รุ่ง แก้วแดง และชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2553: 169) ประสิทธิผล หมายถึง ความสำเร็จของผลการปฏิบัติงานที่เป็นไปหรือบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ

เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง (2556: 9) กล่าวว่า ประสิทธิผล คือ ผลงานของกลุ่มซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นประสิทธิผลของโรงเรียน คือ ความสำเร็จของโรงเรียนที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถใช้ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการบริหารงานเพื่อโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้

ซีชอร์ และยูชต์แมน (Yuchtman and Seashore, 1967: 122) กล่าวว่า ประสิทธิผลขององค์การ คือ ความสามารถขององค์การในการนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและมีคุณค่าจากสภาพแวดล้อมมาใช้ประโยชน์เพื่อสนับสนุนการดำเนินการขององค์การ

ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel, 1991: 51) กล่าวว่า ประสิทธิผลขององค์การ หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถใช้ภาวะผู้นำ เป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษาทำให้ครูและนักเรียนเกิดความพึงพอใจ เป็นผลทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

กิบสัน และคณะ (Gibson et al., 1973: 812) กล่าวว่า ประสิทธิผลเป็นเรื่องของการกระทำใด ๆ ที่มีความมุ่งหมายจะได้รับผลอะไรสักอย่างให้เกิดขึ้น การกระทำหรือความพยายามจะมี

ประสิทธิผลสูงต่ำเพียงใดขึ้นอยู่กับว่าผลที่ได้รับตรงนั้น ตรงครบถ้วนทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ และใช้พลังงานน้อยเพียงใด

สามารถสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพขององค์การ หมายถึง การที่องค์การได้ดำเนินงานใด ๆ โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายต่าง ๆ ที่องค์การตั้งไว้และสามารถจะสรุปความหมายตามทฤษฎีองค์การได้ 3 ลักษณะ ดังนี้ (Zammuto and O'Connor, 1992: 42)

1. ความหมายที่ใช้ในแนวทางเป้าหมาย (Goal – based Approach) เป็นการพิจารณาว่าการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่
2. ความหมายที่ใช้แนวทางระบบ (System – based Approach) เป็นการพิจารณาว่าองค์การนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่องค์การและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ขององค์การ
3. ความหมายที่ใช้แนวทางกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง (Multiple – Constituencies Approach) เป็นการพิจารณาว่าองค์การสามารถในการตอบสนองความพึงพอใจของกลุ่มที่เกี่ยวข้องได้

2. ความสำคัญของประสิทธิผล

ประสิทธิผลมีความสำคัญอย่างยิ่งในศาสตร์ทางการบริหารและองค์การ นับว่าเป็นการตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่า การบริหารองค์การประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด องค์การจะอยู่รอดและมีความมั่นคงจะขึ้นอยู่กับประสิทธิผลองค์การจะล่มสลายไปในที่สุด ดังนั้นจึงมีความสำคัญต่อองค์การ ดังนี้ (ธงชัย สันติวงษ์, 2554: 25)

1. ช่วยตรวจสอบวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การ การจัดตั้งองค์การย่อมกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน เพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามความต้องการหรือไม่
2. ประเมินผลการดำเนินงานกับแผนงานที่กำหนด การดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมย่อมต้องมีการวางแผน กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากร การใช้อำนาจหน้าที่ การบริหารการปฏิบัติงาน ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน
3. ประเมินผลสำเร็จกับวัตถุประสงค์ เปรียบเทียบผลงานที่ดำเนินการได้ตามแผนงานกับวัตถุประสงค์ขององค์การที่คาดหวัง ถ้าผลงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และความคาดหวังขององค์การ แสดงว่าองค์การมีประสิทธิผล โดยประสิทธิผลอาจพิจารณาเป็น 2 ระดับ คือ

3.1 ประสิทธิภาพของบุคคล คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานใด ๆ หรือปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ แล้วประสบผลสำเร็จ ทำให้เกิดผลโดยตรงและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ผลที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง ความมีคุณค่า เหมาะสมดีกับงาน ตรงกับความคาดหวังและความต้องการของหมู่คณะ สังคม และผู้จะนำผลนั้นไปใช้เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ประสิทธิภาพขององค์การ คือ การเน้นไปที่ผลรวมขององค์การ ซึ่งกิบสันและคณะ (Gibson et al., 1973: 144) อธิบายถึงเกณฑ์ของควมมีประสิทธิภาพขององค์การว่าประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัว คือ

- 1) การผลิต (Production)
- 2) ประสิทธิภาพ (Efficiency)
- 3) ความพึงพอใจ (Satisfaction)
- 4) การปรับเปลี่ยน (Adaptiveness)
- 5) การพัฒนา (Development)

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีของเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 14 พ.ศ.2562 ได้กำหนดหน้าที่ของเทศบาลตำบล คือ การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผล การปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้นและหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด เทศบาลในปัจจุบันมีแหล่งรายได้สำคัญ 3 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2562) ได้แก่

1. ภาษี อาคาร ค่าธรรมเนียมและค่าปรับต่าง ๆ ทั้งที่เทศบาลจัดเก็บเอง หรือรัฐบาลจัดเก็บให้แล้วส่งคืนให้กับเทศบาล หรือ ภาษีที่รัฐบาลแบ่งสัดส่วนให้ เป็นต้น
 2. รายได้จากเงินอุดหนุน ซึ่งแบ่งเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป และเงินอุดหนุนเฉพาะ
 3. รายได้จากกิจการอื่น ๆ ของเทศบาลเอง เช่น โรงรับจำนำ กิจการเทศพาณิชย์ เป็นต้น
- การกำหนดว่าภาษีประเภทใดเป็นของเทศบาลหรือเป็นของรัฐบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทอื่น มีการกำหนดสัดส่วนเท่าใด เทศบาลเก็บอัตราภาษีเพิ่มได้อีกเท่าใด

นอกจากรายได้ทั้ง 3 ประการแล้ว พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ยังได้กำหนดรายได้ของเทศบาลและท้องถิ่นอื่นอีกหลายประการดังนี้

1. ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน
2. ภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่
3. ภาษีป้ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย

4. ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับการจัดสรรให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วไม่เกินร้อยละ 30 ของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้ว โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

5. ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตรา ซึ่งเมื่อรวมกับอัตราที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดแล้วไม่เกินร้อยละ 30 ของอัตราภาษีที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

6. ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ภาษีสราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และค่าแสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบซึ่งเก็บจากการค้าในเขตเทศบาล โดยออกข้อบัญญัติเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละ 30 ของอัตราภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ และให้ถือเป็นภาษีและค่าแสตมป์ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพสามิตที่จะจัดเก็บ

7. ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกและค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน

8. ภาษีการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

9. ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

10. อากาศฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์

11. อากรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอากรังนกอีแอ่น

12. ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่

13. ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม

14. ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์

15. ค่าธรรมเนียมสนามบิน

16. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราและค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนัน

17. ค่าธรรมเนียมใช้น้ำบาดาล

18. ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้ประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดให้มีขึ้น

19. รายได้อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นของเทศบาล

แหล่งรายได้ประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวถึงในข้างต้น มิได้หมายความว่าเทศบาลจะมีรายได้ภาษีเหล่านั้นทั้งหมดเต็มจำนวน หากแต่ยังต้องแบ่งรายได้บางประเภทให้กับหน่วยงานอื่นอีก เช่น รัฐบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เป็นต้น นอกจากนี้การจัดเก็บรายได้เหล่านี้ เทศบาลมิได้เป็นผู้จัดเก็บเองทั้งหมด ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ ที่เข้ามาดำเนินการเก็บภาษีให้แก่เทศบาลอีก เช่น กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมการขนส่งทางบก เป็นต้น สามารถสรุปการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลไว้ดังนี้

1. ภาษีบำรุงท้องที่

พระราชบัญญัติ ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ที่ดิน หมายความว่า พื้นที่ดิน และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่เป็นภูเขา หรือที่มีน้ำด้วยเจ้าของที่ดิน หมายความว่า บุคคลหรือคณะบุคคล ไม่ว่าจะส่วนบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือครอบครองอยู่ในที่ดินไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน เจ้าของที่ดินที่ไม่ต้องเสียภาษี ได้แก่

1. ที่ดินที่เป็นที่ตั้งพระราชวังอันเป็นส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
2. ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือที่ดินของรัฐที่ใช้ในกิจการของรัฐ หรือสาธารณะโดยมิได้มาซึ่งผลประโยชน์
3. ที่ดินของราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้ในกิจการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือสาธารณะโดยมิได้หาผลประโยชน์
4. ที่ดินที่ใช้เฉพาะการพยาบาลสาธารณะ การศึกษา หรือการกุศลสาธารณะ
5. ที่ดินที่ใช้เฉพาะศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของวัด ไม่ว่าจะใช้ประกอบศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่งหรือไม่ หรือที่ศาลเจ้าโดย มิได้หาผลประโยชน์
6. ที่ดินที่ใช้เป็นสุสาน หรือ ฌาปนสถานสาธารณะโดยมิได้รับประโยชน์ตอบแทน
7. ที่ดินที่ใช้ในการรถไฟ การประปา การไฟฟ้า หรือการทำเรือของรัฐ หรือใช้เป็นสนามบินของรัฐ
8. ที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือน ที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินอยู่แล้ว
9. ที่ดิน ของเอกชนเฉพาะส่วนที่เจ้าของที่ดินยินยอมให้ทางราชการจัดใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ โดยเจ้าของที่ดินมิได้ใช้หรือหาผลประโยชน์ในที่ดินเฉพาะส่วนนั้น
10. ที่ดินที่เป็นที่ตั้งที่ทำการขององค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ หรือองค์การระหว่างประเทศอื่น ในเมื่อประเทศไทยมีข้อผูกพันให้ยกเว้นตามอนุสัญญาหรือความตกลง

ภาษีบำรุงท้องที่ที่สามารถลดหย่อนภาษีได้ ที่ดินนอกเขตเทศบาลหรือเขตสุขาภิบาลให้ลดหย่อนได้ไม่เกิน 5 ไร่ แต่จะน้อยกว่า 3 ไร่ ไม่ได้ ที่ดินที่มีสิ่งปลูกสร้างและสิ่งปลูกสร้างนั้นเป็นสถานการค้าหรือให้เช่า ไม่ได้รับการลดหย่อนสำหรับส่วนของที่ดิน ที่มีสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นสถานการค้าหรือให้เช่านั้น

ขั้นตอนการชำระภาษีบำรุงท้องที่

1. ยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน (ภ.บ.ท.5) ภายในเดือนมกราคม ทุก ๆ 4 ปี
2. หากไม่ยื่นภายในกำหนด เสียเงินเพิ่มร้อยละ 10 ของภาษีที่ต้องชำระ
3. ยื่นชำระภาษีภายในเดือนเมษายนของทุกปี หากไม่ยื่นชำระภายในกำหนดต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ 2 ต่อเดือนของภาษีที่ต้องชำระ

2. ภาษีป้าย

เป็นภาษีที่จัดเก็บป้าย อันหมายถึงแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้หรือโฆษณา การค้า หรือกิจการอื่น เพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้ แสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใด ๆ ด้วยอักษรภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียนแกะสลักจารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น ๆ

ขั้นตอนการชำระภาษีป้าย

1. การยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีผู้เป็นเจ้าของป้ายจะต้องยื่นแบบ ภ.ป. 1 ภายใน วันที่ 31 มีนาคมของทุกปีกรณีที่ติดตั้งป้ายใหม่ ต้องยื่น ภ.ป. 1 ภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันที่ติดตั้งใหม่
2. การชำระเงินค่าภาษี : ผู้เป็นเจ้าของป้ายต้องชำระค่าภาษีภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันที่ ได้รับแจ้งการประเมิน หรือจะชำระภาษีในวันที่ยื่นแบบเลขก็ได้

อัตราค่าภาษีป้าย

1. ป้ายประเภทที่ 1 หมายถึง ป้ายที่มีอักษรไทยล้วนให้คิดอัตรา 3 บาท ต่อ 500 ตารางเซนติเมตร
2. ป้ายประเภทที่ 2 หมายถึง ป้ายที่มีอักษรไทยปนอักษรต่างประเทศ หรือปนกับภาพหรือเครื่องหมายอื่น ให้คิดอัตรา 20 บาท ต่อ 500 ตารางเซนติเมตร
3. ป้ายประเภทที่ 3 หมายถึง ป้ายที่ไม่มีอักษรไทยไม่ว่าจะมีภาพหรือเครื่องหมายใด ๆ หรือมี หรือป้ายที่มีอักษรไทยบางส่วน หรือทั้งหมดอยู่ได้ หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ ให้คิดอัตรา 40 บาท ต่อ ตารางเซนติเมตรเมื่อคำนวณพื้นที่ของป้ายแล้วถ้ามีอัตราภาษีต่ำกว่าป้ายละ 200 บาท ให้เสียภาษีป้ายละ 200 บาท ป้ายต้องชำระค่าภาษีภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันที่ ได้รับแจ้งการประเมิน หรือจะชำระภาษีในวันที่ยื่นแบบเลขก็ได้

การไม่ยื่นแบบและชำระภาษีภายในกำหนด

1. ผู้เป็นเจ้าของป้ายรายใดไม่ยื่นแบบภายในกำหนด จะต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ 10 ของค่าภาษี
2. เป็นเจ้าของป้ายรายใดไม่ชำระค่าภาษีภายในกำหนด จะต้องเสียเงินเพิ่ม อีกร้อยละ 2 ของค่าภาษี
3. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะต้องแสดงหลักฐานการเสียภาษีป้ายไว้ ณ ที่เปิดเผยในสถานที่ ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการ

3. ค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอย

เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอาคารสถานที่ และประโยชน์ในการรักษาความสะอาด ในเขตเทศบาล โปรดให้ความร่วมมือชำระค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอยเป็นประจำทุกเดือนและรับใบเสร็จรับเงินทุกครั้งจากเจ้าหน้าที่

4. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

ภาษีที่จัดเก็บจากโรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ว่าให้ยื่นแบบแสดงรายการ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ของทุกปี

หากเจ้าของทรัพย์สิน อันได้แก่โรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ และที่ดิน เป็นเจ้าของเดียวกัน เจ้าของทรัพย์สินนั้น ก็เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี แต่ถ้าที่ดิน และโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นคนละเจ้าของ กฎหมายกำหนดให้เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเป็นผู้เสียภาษี

ทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้น

1. พระราชวังอันเป็นส่วนของแผ่นดิน
2. ทรัพย์สินของรัฐบาล ซึ่งใช้ในกิจการของรัฐบาล หรือสาธารณะ และทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทย ที่ใช้ในกิจการของการรถไฟโดยตรง
3. ทรัพย์สินของโรงพยาบาลสาธารณะ และโรงเรียนสาธารณะ ซึ่งกระทำกิจการอันมิใช่เพื่อผลกำไรส่วนบุคคล และใช้ในการรักษาพยาบาล และในการศึกษา
4. ทรัพย์สินซึ่งเป็น ศาสนสมบัติอันใช้เฉพาะในศาสนกิจอย่างเดียว หรือเป็นที่อยู่ของสงฆ์
5. โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งปิดไว้ตลอดปี
6. โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างของการเคหะแห่งชาติที่ผู้เช่าซื้ออาศัยอยู่เอง โดยมีให้เช่าเป็นที่เก็บสินค้า หรือประกอบการอุตสาหกรรม หรือประกอบกิจการอันเพื่อหารายได้
7. โรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งเจ้าของอยู่เอง หรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษา และซึ่งมิได้ใช้เป็นที่ไว้สินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรม

ขั้นตอนการชำระภาษี

1. ยื่นแบบ (ภ.ร.ด.2) ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี
2. ต้องชำระภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน ถ้าหากชำระเกินกำหนด ต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ 2.5 ต่อเดือนของภาษีที่ค้างชำระ สูงสุดร้อยละ 10

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ความพึงพอใจในการทำงานของบุคคลในองค์การ มีผลต่อความสำเร็จของงานและองค์การ รวมทั้งความสุขของผู้ทำงานด้วย องค์การใดก็ตามหากบุคคลในองค์การไม่มีความพึงพอใจในการทำงาน ก็จะเป็นมูลเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลงานและการปฏิบัติงานต่ำ คุณภาพของงานลดลง เมื่อมีการขาดงาน ลาออกจากงานหรืออาจก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมและปัญหาทางวินัยได้อีกด้วย แต่ในทางตรงกันข้ามหากองค์การมีบุคคลที่มีความพึงพอใจในการทำงานสูงมีผลทางบวกต่อการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ความพึงพอใจในการทำงานยังเป็นเครื่องหมายแสดงถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานและภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การ ดังนั้น ถ้าหากหน่วยงานใดได้เห็นความสำคัญของการสร้างความพึงพอใจในการทำงานให้เกิดขึ้นกับคนในหน่วยงานของตนและมีความเข้าใจในปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน อีกทั้งตระหนักรู้ว่าความรู้สึกพึงพอใจนั้นสามารถเปลี่ยนได้ตลอดเวลาตามสภาพการณ์หรือตามเวลา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553: 123)

คอร์ดแมน (Korman, 1977: 144) จำแนกทฤษฎีความพึงพอใจในงานออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ทฤษฎีการสนองความต้องการ (Need Fulfillment Theory) กลุ่มนี้ถือว่าความพึงพอใจในการทำงาน เกิดจากความต้องการส่วนบุคคล ที่มีความสัมพันธ์ต่อผลที่ได้รับจากงานกับการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายส่วนบุคคล

2. ทฤษฎีการอ้างอิงกลุ่ม (Reference-Group Theory) ความพึงพอใจในการทำงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณลักษณะของงานตามความปรารถนาของกลุ่มซึ่งสมาชิกในกลุ่มใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลของงานของตน

มัมฟอร์ด (Mumford, 1972: 159) จำแนกความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานจากผลการวิจัยออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มความต้องการทางด้านจิตวิทยา (The Psychological Need school) โดยมาสโลว์ (Maslow) เฮอส์เชเบิร์ก (Herzberg) ลิเคิร์ต (Likert) มองความพึงพอใจในการทำงานเกิดจากความต้องการของบุคคลที่ต้องการความสำเร็จของงานและความต้องการยอมรับจากบุคคลอื่น

2. กลุ่มภาวะผู้นำ (Leadership School) โดย เบรก (Blake) มูตัน (Mouton) ฟิดเลอร์ (Fieldler) มองความพึงพอใจในการทำงาน จากรูปแบบและการปฏิบัติของผู้นำที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

3. กลุ่มความพยายามต่อรางวัล (Effort-Reward Bargain School) โดยคณะบริหารธุรกิจของมหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์ มองความพึงพอใจในการทำงานจากรายได้ เงินเดือน และผลตอบแทนอื่น

4. กลุ่มอุดมการณ์การจัดการ (Management Ideology School) โดย โครซีเออร์ และ โกลด์เนอร์ (Crozier and Gouldner) มองความพึงพอใจจากพฤติกรรมกรรมการบริหารงานขององค์กร

5. กลุ่มเนื้อหาของงานและการออกแบบงาน (Work Content and Job Design) แนวความคิดนี้มาจากสถาบันทาวีสตอกของมหาวิทยาลัยลอนดอน มองความพึงพอใจงานเกิดจากเนื้อหาของตัวงาน

กู๊ด (Good et al., 1973: 142) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพ คุณภาพ หรือระดับความพึงพอใจ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติที่บุคคลนั้นมีต่อสิ่งนั้น

เคลิร์ก (Quirk, 1987: 99) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้ ที่มีความสุข หรือความพอใจเมื่อได้รับความสำเร็จ หรือได้รับสิ่งที่ต้องการ

ฮอร์นบี (Hornby and Wehmeier, 2000: 55) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีเมื่อประสบความสำเร็จหรือได้รับสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นเป็นความรู้สึกที่พอใจ

วิรุฬ พรรณเทวี (2542: 111) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้ สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งหนึ่งอย่างไร ถ้าคาดหวัง หรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดีจะมีความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนตั้งใจไว้ว่ามีมากหรือน้อย

สุริยะ วิริยะสวัสดิ์ (2530: 42 อ้างใน ปราการ กองแก้ว, 2546: 17) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหลังการให้บริการของหน่วยงานว่าระดับผลที่ได้จากการพบปะ สอดคล้องกับปัญหาที่มีอยู่หรือไม่ส่งผลดีและสร้างความภูมิใจเพียงใด

วัลภา ชายหาด (2532: 14 อ้างใน ประชากร พัฒนกุล, 2550: 22) กล่าวว่า ความพึงพอใจของประชากรที่มีต่อการบริการสาธารณะว่า หมายถึง ระดับของความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการได้รับบริการในลักษณะของ

1. การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน
2. การให้บริการอย่างรวดเร็วและทันเวลา
3. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง
4. การให้บริการอย่างก้าวหน้า

ทฤษฎีความพึงพอใจ เชลลี่ (Shelly, 1995: 9 อ้างใน ปราการ กองแก้ว, 2546: 17) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่า เป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้ สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกในทางบวกเป็นความรู้ สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้ความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับ และความสุখনี้สามารถทำให้เกิดความสุข หรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อน และความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคล

มากกว่าความรู้สึกในทางบวกอื่น ๆ อีกทั้งความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก และความสุขมี ความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน และระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้เรียกว่า ระบบ ความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่า ความรู้สึกทางลบ

สรุปความพึงพอใจ คือ การทำให้ความรู้สึกของบุคคลที่ได้รับบริการในสิ่งที่ดีเป็นที่พอใจ ประทับใจตามที่ได้รับบริการตั้งใจไว้หรือมากกว่าที่คิดไว้ การจะทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจได้หน่วย ให้บริการต้องวางระบบโครงสร้างที่ดีสอดคล้องสัมพันธ์กันทุกฝ่าย เช่น ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ที่ ทันสมัย ด้านบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเข้าใจในหน้าที่และต้องมีใจรักในการให้บริการ ด้าน สถานที่สะอาดพื้นที่เหมาะสมกับการให้บริการ มีความเชื่อมั่นและมั่นใจเมื่อมารับบริการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งจากองค์ประกอบอีกหลาย ๆ ด้านที่จะนำไปสู่จุดสูงสุดในเรื่อง ความพึงพอใจ วรูม (Vroom, 1990: 111 อ้างใน วรวิทย์ หงวนศิริ, 2540: 3) กล่าวว่า ทักษะและ ความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสามารถใช้แทนกันได้เพราะทั้งสองคำนี้ จะหมายถึง ผลที่ได้รับจากการที่ บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทักษะด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และ ทักษะด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจนั้น

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี คือ องค์ประกอบที่ส่งผลสำเร็จต่อการจัดเก็บ ภาษีบำรุงท้องถิ่น ซึ่งระบุปัจจัย 6 ประการ คือ ปัจจัย ด้านความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีท้องถิ่นของ เจ้าหน้าที่พนักงาน ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับ กฎระเบียบภาษีท้องถิ่นของผู้เสียภาษี ปัจจัยด้านการ จัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ปัจจัยด้านเอกสารการ ยื่นภาษีบำรุงท้องถิ่น และปัจจัยด้านการบริการและ ประชาสัมพันธ์ (วาสนา เมธวรากุล, 2559) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นมี ดังนี้คือ

1. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่นของผู้เสียภาษี ผู้เสียภาษีต้องเสีย ภาษีช้าช้อนเนื่องจากว่าผู้ประกอบการบางส่วนตัวส่วนใหญ่ที่มักจะทำงานเป็นมนุษย์เงินเดือนมาก่อน ซึ่ง เงินเดือนที่ได้รับมานั้นได้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไปแล้ว และนำเงินที่ได้จากการทำงานมา ประกอบธุรกิจส่วนตัวยังต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินและภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซ้ำอีก ดังนั้น การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการชำระภาษีสำหรับประชาชนควรมีความเข้าใจจึงจะไม่ส่งผลกระทบต่อ การจัดเก็บภาษี

2. ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร คือการจัดประชุมเรื่องการชำระภาษีให้กับตัวแทนชุมชนเพื่อกระจายข่าวไปสู่ประชาชนแต่ก็ไม่ทั่วถึงเนื่องจากผู้ประกอบการบางรายไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น ส่วนป้ายประชาสัมพันธ์มีการขึ้นป้ายประชาสัมพันธ์ในเขตชุมชนเท่านั้น มีเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนไปชำระภาษีบำรุงท้องถิ่น

3. ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีบำรุงท้องถิ่น คือควรมีการจัดทำรูปแบบแสดงรายการ ชำระภาษีที่เข้าใจยากและกรอกข้อมูลค่อนข้างยาก ไม่มีตัวอย่างการกรอกข้อมูล เอกสารที่ใช้ยื่นภาษี มีจำนวนมาก และจัดระบบการเก็บรวบรวมประวัติของผู้เสียภาษี

4. ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น คือการจัดเจ้าหน้าที่เพื่อให้คำปรึกษาด้านการชำระภาษีบำรุงท้องถิ่นไว้ให้ผู้เข้ามาใช้บริการ มีการจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ที่รับชำระภาษีไว้ตลอดเวลาส่วน

5. ปัจจัยเรื่องความต่อเนื่องของนโยบายการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น คือองค์กรควรมีความต่อเนื่องของนโยบายในการจัดเก็บ ภาษีบำรุงท้องถิ่นเพราะผู้บริหารระดับสูงบางสมัยจะยึดหลักการจัดเก็บภาษีตามที่กฎหมายกำหนด

6. การยึดหลักความเป็นธรรมต่อผู้เสียภาษี คือผู้ที่มีรายได้มากก็เสียมาก มีรายได้น้อยก็เสียน้อย ส่วนประชาชนผู้เสียภาษีควรคำนึงถึงความเจริญของชุมชนเป็นหลักชุมชนใดที่มีความเจริญมากก็ควรเก็บมากชุมชนใดที่มีความเจริญน้อยก็ควรลดหลั่นการจัดเก็บภาษีลงไป

7. ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีบำรุงท้องถิ่น คือการศึกษาข้อมูลด้านกฎหมายภาษีบำรุงท้องถิ่นใหม่ ๆ อยู่เสมอรองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบและจัดทำบัญชีผู้เสียภาษีที่อยู่ในเกณฑ์เสียภาษีในปีงบประมาณมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บอยู่เป็นประจำ พร้อมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนและวิธีการในการปฏิบัติการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น

ปาริฉัตร ภูต่อลม (2559) ได้ระบุปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น ดังนี้

1. ด้านการประชาสัมพันธ์ คือ มีการติดป้ายประกาศ วิทยุกระจายเสียง วารสาร อินเทอร์เน็ต เอกสารคู่มือ หรือแผ่นพับ ประชาสัมพันธ์การจัดเก็บรายได้ให้ประชาชนได้รับรู้อย่างทั่วถึง มีการจัดทำป้ายแสดงขั้นตอน วิธีการเสียภาษีแต่ละประเภทอย่างชัดเจน และมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบระยะเวลา และกำหนดในการชำระภาษีอย่างทั่วถึง

2. ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร คือ การได้รับความร่วมมือในการประสานงานด้านข้อมูลเพื่อการจัดเก็บรายได้กับผู้นำชุมชน ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร มีการนำศักยภาพของอินเทอร์เน็ตไปใช้ดำเนินงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ และเจ้าหน้าที่มีการติดตามการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ระเบียบหรือวิธีปฏิบัติในการจัดเก็บรายได้อย่างสม่ำเสมอ

3. ด้านความรู้เกี่ยวกับภาษี คือ มีความรู้ ความเข้าใจอัตราการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ในการดำเนินการจัดเก็บภาษี และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของภาษี อากรและรายได้ที่หน่วยงานท้องถิ่นจัดเก็บเอง

4. ด้านการชำระภาษี คือ มีการจัดทำทะเบียนคุมผู้มีหน้าที่เสียภาษีพร้อม ทั้งอัตราที่ต้องชำระ แบบฟอร์มในการเสียภาษีเข้าใจง่ายและสะดวกต่อการกรอก หน่วยงานท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้อง และนำเทคโนโลยีเข้ามาเก็บข้อมูล เพื่อความรวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

5. ด้านบุคลากร คือ หน่วยงานท้องถิ่นมีการส่งเสริมให้ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน เช่น จัดให้เข้ารับการฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานและเพียงพอต่อการจัดเก็บรายได้และ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการทั้งต่อตัวเองเพื่อนร่วมงานและประชาชน

6. ด้านมาตรการในการดำเนินงาน คือ ประชาชนสามารถตรวจสอบความ โปร่งใสในการทำงานของหน่วยงานท้องถิ่นได้มีกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งในการปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษีอย่างชัดเจน เหมาะสม ง่ายและสะดวกต่อการปฏิบัติและมีการออกหนังสือแจ้งผู้เสียภาษีทุกรายล่วงหน้าก่อนการจัดเก็บภาษีอย่าง น้อย 30 วัน

จากปัจจัยการจัดเก็บภาษีดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าปัจจัยการจัดเก็บภาษีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) การกำหนดนโยบายการจัดเก็บภาษี 2) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี 3) การยึดหลักการภาษี 4) การสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์ และ 5) เจ้าหน้าที่การปฏิบัติงาน

2. ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีคือ การจัดเก็บภาษีได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยโดยเสีย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการน้อยที่สุด ลักษณะของความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรมี ความสำคัญ เพราะค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรนั้นเปรียบเสมือนต้นทุนอย่างหนึ่ง หากมีต้นทุน สูงก็จะทำให้ได้กำไรน้อยลง ซึ่งก็ความหมายของประสิทธิภาพในการจัดเก็บต่ำ

วีระศักดิ์ เครือเทพ (2553: 44) ได้กล่าวว่า การวัดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี หมายถึง การประเมินต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากร โดยทั่วไปต้นทุนค่าใช้จ่ายของการจัดเก็บภาษีอากร ประกอบด้วย 2 ส่วนดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายของหน่วยจัดเก็บภาษีที่ใช้ไปในการจัดเก็บภาษี คือ ค่าใช้จ่ายของหน่วยงานจัดเก็บภาษีที่ใช้ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีอากรแต่ละประเภท การวัดประสิทธิภาพของค่าใช้จ่าย

2. ค่าใช้จ่ายของบุคคลที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากการชำระภาษี คือ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรที่ต้องเสียไปเพื่อการเสียภาษีอากรตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายประเภท

นี้ไม่นับรวมกับภาษีอากรที่ต้องจ่ายไป ค่าใช้จ่ายประเภทนี้ได้แก่ ค่าจ้างที่ปรึกษากฎหมาย ค่าเดินทางไปเสียภาษีอากร ค่าใช้จ่ายในการรวบรวมเอกสารเพื่อยื่นภาษี และนอกจากนี้ค่าใช้จ่ายดังกล่าวรวมถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความไม่สะดวก ความไม่พอใจ ค่าเสียเวลาหรือค่าเสียโอกาสของประชาชนที่จะต้องเสียภาษีอากรตามกฎหมายด้วยเช่นกัน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2543) กล่าวว่า ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรก็คือการจัดเก็บภาษีอากรให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยหรือไม่มีการรั่วไหล โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ลักษณะความมีประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีอากรมีความสำคัญ เพราะค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรเปรียบเสมือนเป็นการใช้ปัจจัยการผลิตหรือทรัพยากรอย่างหนึ่ง ซึ่งหากค่าใช้จ่ายมากเกินไปอาจได้รับประโยชน์น้อยกว่าเมื่อเทียบกับกรณีที่น่าไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น การจัดเก็บภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพย่อมจะมีผลทางด้านต่าง ๆ เช่น สนับสนุนให้ระบบภาษีมีความเป็นธรรม รัฐมีรายได้มากขึ้นอันเป็นการลดภาระด้านการขาดทุนและการได้เงินมาพัฒนาหรือใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ดังนั้นการที่จะถือว่าการจัดเก็บภาษีอากรมีประสิทธิภาพไม่นั้น จำเป็นต้องมีเครื่องชี้วัด (Indicator) หรือมาตรฐานที่กำหนด เพื่อกำหนดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรมี 3 วิธี ดังนี้

1. วัดจากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (Cost of Collection) ซึ่ง อัดัม สมิธ ถือว่าหลักการจัดเก็บภาษีที่ดีควรประหยัด โดยค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บควรจะต่ำไม่ใช่เก็บภาษีได้มากแต่ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บมากด้วยเช่นนี้อาจทำให้เงินรายได้ภาษีอากรน้อยลง โดยทั่วไปแล้วการวัดประสิทธิผลของการบริหารภาษีอากรตามวิธีนี้มีแนวปฏิบัติโดยเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีที่เก็บไว้ถ้าอัตราส่วนของค่าใช้จ่ายต่อภาษีที่เก็บได้ต่ำก็แสดงว่าการเก็บภาษีนั้นมีประสิทธิภาพสูง อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่าการที่ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บที่ต่ำนั้นอาจเนื่องมาจากหลายสาเหตุ เช่น รัฐบาลจ้างเจ้าหน้าที่เป็นจำนวนน้อย หรือรัฐบาลอาจจะจ้างเฉพาะบุคคลที่มีการศึกษาน้อยโดยให้ค่าจ้างหรือเงินเดือนต่ำ

2. วัดจากรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้ วิธีนี้เราจะต้องคำนวณว่าในการเก็บภาษีอากรแต่ละประเภท ถ้าจะจัดเก็บให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยควรได้รายได้เท่าไร แล้วเปรียบเทียบรายได้ที่จะได้จริงของภาษีประเภทนั้น ๆ กับรายได้ที่ควรจะได้ ก็จะทำให้เรารู้ว่าการบริหารการจัดเก็บภาษีนั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

3. วัดจากค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีอากรในการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Cost) ตามวิธีนี้จะถือว่าเป็นหลักการเก็บภาษีอากรที่ดีมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บสูง ควรเป็นภาษีที่ผู้เสียภาษีเสียค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายต่ำ กล่าวคือ ภาษีที่มีประสิทธิผลควรเป็นภาษีที่ง่าย มีข้อความชัดเจนและสะดวกแก่ผู้เสียอากรที่จะปฏิบัติตาม โดยไม่ต้องปรึกษาทนายความที่มีชื่อเสียง ด้านตีความกฎหมาย หรือการจ้างนักบัญชีที่มีชื่อเสียงมาพิจารณารูปแบบบัญชีที่นักกฎหมายภาษีอากรระบุไว้

สรุปว่า ประสิทธิภาพหมายถึง การทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตามให้บรรลุตามวัตถุประสงค์โดยใช้ทรัพยากรที่ต่ำที่สุด เพื่อให้ได้ผลประโยชน์สูงสุดหรือใช้ทรัพยากรเท่าเดิมแต่ได้ผลประโยชน์มากกว่าเดิม ในกรณีของประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีนั้นค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีอากรและค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บต้องต่ำที่สุดจึงจะทำให้ประสิทธิภาพในการจัดเก็บสูง จากการแนวคิดประสิทธิผลการจัดเก็บภาษี ผู้วิจัยสังเคราะห์ได้ว่า ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี คือ 1) สามารถจัดเก็บภาษีได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด 2) หน่วยงานของท่านมีลูกหนี้ที่ค้างชำระภาษีน้อยลง 3) จัดเก็บภาษีแต่ละประเภทได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ 4) ค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานในการจัดเก็บภาษีมีความคุ้มค่ากับรายได้ที่จัดเก็บภาษี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สาคร บุญส่ง (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่าม่วงจังหวัดกาญจนบุรี และความสัมพันธ์ระหว่างด้านความถูกต้องครบถ้วนในการจัดเก็บภาษี ด้านความคุ้มค่าของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี และด้านผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดเก็บภาษีของประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่าม่วงจังหวัดกาญจนบุรีกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารฯ ข้าราชการและลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่าม่วงจังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 17 แห่งจำนวน 300 คนโดยสูตรของทาโร่ ยามาเน่ และสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความถูกต้องครบถ้วนในการจัดเก็บภาษี ระดับความเชื่อมั่น 0.74 ด้านความคุ้มค่าของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีระดับความเชื่อมั่น 0.83 และด้านผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดเก็บภาษีระดับความความเชื่อมั่น 0.85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความคุ้มค่าของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี ด้านผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดเก็บภาษี และด้านความถูกต้องและครบถ้วนในการจัดเก็บภาษี 2) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านความถูกต้องครบถ้วนในการจัดเก็บภาษี ด้านความคุ้มค่าของค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี และด้านผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดเก็บภาษีของประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัด

กาญจนบุรี พบว่าโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกโดยมีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.20-0.42 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ศิริพร สีสว่าง (2558) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ลำดับแรกคือ ด้านสถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ด้านโครงสร้างภาษีและการบริหารจัดการ และด้านงบประมาณ ตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ลำดับแรกคือ ด้านค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีต่ำ รองลงมาคือ ด้านประชาชนผู้เสียภาษีได้รับความสะดวก และด้านการจัดเก็บภาษีได้ตามเป้าหมายตามลำดับ 3) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีมีความสัมพันธ์ทางบวกในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วาสนา เมธาวรากุล (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษา ได้แก่ 1. หัวหน้างานจัดเก็บรายได้และเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ที่ปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น 2. ผู้ประกอบการห้องเช่าจำนวน 25 ราย ผู้ประกอบการปั้มน้ำมันจำนวน 1 ราย ผู้ประกอบการร้านค้าจำนวน 5 ราย ผู้ประกอบการร้านอาหารจำนวน 2 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบปลายเปิด ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น มีดังนี้คือ 1) ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่นของผู้เสียภาษี มีผลกระทบมากที่สุดและเห็นว่าอัตราภาษีโรงเรือนและที่ดินที่เรียกเก็บในอัตราร้อยละ 12.5 ต่อปี เป็นอัตราที่สูงเกินไปและต้องเสียภาษีซ้ำซ้อน 2) ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร พบว่า มีการจัดประชุมเรื่องการชำระภาษีให้กับตัวแทนชุมชนเพื่อกระจายข่าวไปสู่ประชาชนแต่ก็ไม่ทั่วถึงเนื่องจากผู้ประกอบการบางรายไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น ส่วนป้ายประชาสัมพันธ์มีการขึ้นป้ายประชาสัมพันธ์ในเขตชุมชนเท่านั้น บางป้ายถูกต้นไม้บัง บางป้ายชำรุด แต่ก็มีเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนไปชำระภาษีบำรุงท้องถิ่น 3) ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีบำรุงท้องถิ่น พบว่า ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีการจัดทำรูปแบบแสดงรายการชำระภาษีที่เข้าใจยากและกรอกข้อมูลค่อนข้างยาก ไม่มีตัวอย่างการกรอกข้อมูล เอกสารที่ใช้ยื่นภาษีมีจำนวนมากและองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงขาดการทำระบบการเก็บรวบรวมประวัติของผู้เสียภาษี 4) ปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีการจัดเจ้าหน้าที่เพื่อให้คำปรึกษาด้านการชำระ ภาษีบำรุงท้องถิ่นไว้ให้ผู้เข้ามาใช้บริการ

มีการจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ที่รับชำระภาษีไว้ตลอดเวลา ส่วนสถานที่จัดเก็บนั้นคับแคบ แสงสว่างไม่เพียงพอ มีตู้เก็บเอกสารจำนวนมากเกินไป ส่วนเจ้าหน้าที่รับชำระภาษีมีอัธยาศัยดี มีน้ำดื่มให้บริการ

5) ปัจจัยเรื่องความต่อเนื่องของนโยบายการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงจะมีปัญหาเรื่องความต่อเนื่องของนโยบายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นเพราะผู้บริหารระดับสูงบางสมัยจะยึดหลักการจัดเก็บภาษีตามที่กฎหมายกำหนดบางสมัยจะยึดหลักความเป็นธรรมต่อผู้เสียภาษีคือ ผู้ที่มีรายได้มากก็เสียมาก มีรายได้น้อยก็เสียน้อยส่วนประชาชนผู้เสียภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิงบางส่วนมีความคิดเห็นว่าการจัดเก็บภาษีจะมากหรือน้อยควรคำนึงถึงความเจริญของชุมชนเป็นหลักชุมชนใดที่มีความเจริญมากก็ควรเก็บมากชุมชนใดที่มีความเจริญน้อยก็ควรลดหลั่นการจัดเก็บภาษีลงไป

6) ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่พบว่าเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง มีการศึกษาหาข้อมูลด้านกฎหมายภาษีบำรุงท้องถิ่นใหม่ ๆ อยู่เสมอ รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบและจัดทำบัญชีผู้เสียภาษีที่อยู่ในเกณฑ์เสียภาษีในปีงบประมาณและองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ด้านการจัดเก็บอยู่เป็นประจำ พร้อมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนและวิธีการในการปฏิบัติการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น

ปิยะวดี จินดาโชติ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีทรัพย์สิน เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 272 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม แต่ละด้านอยู่ในระดับกลาง โดยคำนึงถึงลักษณะส่วนบุคคล กระบวนการ และความสะดวกในระดับสูง มีความแน่นอนและเท่าเทียมกัน (2) ผู้ที่มีเพศ อายุ การศึกษา รายได้ และสถานภาพสมรสต่างกันมีประสิทธิผลในการเก็บภาษีทรัพย์สินไม่แตกต่างกัน

ปาริฉัตร ภูต้อยลม (2559) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยให้ความสำคัญกับปัจจัย ด้านชำระภาษีเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านบุคลากร ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านความรู้เกี่ยวกับภาษี ด้านมาตรการในการดำเนินงานและด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามลำดับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีโดยรวมอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยให้ความสำคัญต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ได้ครบถ้วนตามทะเบียนคุม ผู้มีหน้าที่ชำระภาษีป้ายความคุ่มค่าทางด้านวัสดุ อุปกรณ์และค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีและการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินได้ครบถ้วนตามทะเบียนคุมผู้มีหน้าที่ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และด้านบุคลากรมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ในทิศทางเดียวกัน

วิภาวัลย์ วรวรรณปรีชา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการจัดเก็บรายได้และประสิทธิผลด้านการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อรายได้ และประสิทธิผลด้านการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรด้านคุณลักษณะของจังหวัด ได้แก่ ขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร และตัวแปรประสิทธิผลของการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการ ประสิทธิผลด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา และประสิทธิผลด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากรายงานผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment: LPA) ประจำปี พ.ศ. 2558 ซึ่งประเมินโดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา การใช้สถิติพรรณนา และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าจำนวนประชากรและประสิทธิผลด้านการบริหารงานการเงินและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งผลต่อภาษีที่จัดเก็บได้เองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในขณะที่ประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการและประสิทธิผลด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เชาวินทร์ กองผา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบภาษีบำรุงท้องที่ของเจ้าหน้าที่ และของผู้เสียภาษี พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บรายได้ด้านความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย กฎ ระเบียบภาษีบำรุงท้องที่ของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เกิดจากการทำงานอย่างไม่มีการระเบียบแบบแผน และขาดความสามารถ ประสิทธิภาพประชาชนผู้เสียภาษีแจ้งบัญชีทรัพย์สินของตนเองไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ควรจัดส่งเจ้าหน้าที่รับการอบรมเกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือหน่วยงานจัดอบรมเพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ความเข้าใจในด้านกฎหมายเกี่ยวกับภาษีทุกภาษีที่เกี่ยวข้องปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีรายได้ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บรายได้ด้านการจัดเก็บภาษีรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เกิดจากท้องถิ่นจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินได้น้อย ควรนำแบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

มาใช้ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมหรือให้มีการปฏิบัติงานภาคสนาม
 ทำความเข้าใจกับพื้นที่ให้มากเพื่อจะได้มีความกล้าตัดสินใจ และจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก
 ปัจจัยด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีบำรุงท้องที่ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บรายได้
 ด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีบำรุงท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอพนัสนิคม
 จังหวัดชลบุรี เกิดจากการจัดเก็บข้อมูลยังไม่เป็นระบบและขาดความถูกต้องระบบแผนที่ภาษีไม่เป็น
 ปัจจุบัน ควรมีการนำระบบสารสนเทศด้านคอมพิวเตอร์เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการยื่นแบบภาษี
 เพื่อลดขั้นตอนหรือระยะเวลาในการมาเสียภาษีของประชาชนเพื่อสร้างความสะดวกสบาย และ
 ความรวดเร็วในการยื่นแบบภาษี ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์พบว่า เกิดจากงบประมาณ
 ในการประชาสัมพันธ์แต่ละปีตั้งไว้ไม่เพียงพอ ค่าใช้จ่ายในประชาสัมพันธ์สูง จึงทำให้ดำเนินการได้
 ไม่ค่อยทั่วถึงครอบคลุม ควรจะมีการจัดตั้งงบประมาณให้เพียงพอในการประชาสัมพันธ์ให้เพียงพอใน
 แต่ละปีงบประมาณ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการพบว่า ควรจะมีการจัดตั้งงบประมาณพัฒนาบุคลากร
 ด้านการจัดเก็บ พัฒนาแบบเครื่องมือสนับสนุนให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และอำนวยความสะดวก
 ประชาชนที่มาเสียภาษี ปัจจัยด้านบทลงโทษของผู้ไม่เสียภาษีตามที่กฎหมายกำหนดพบว่า ควรมีการ
 สร้างแรงจูงใจให้ผู้เสียภาษีตระหนักถึงความสำคัญของการมาเสียภาษีกฎหมายต้องให้อำนาจใน
 การดำเนินคดีอย่างเด็ดขาด ปัจจัยด้านสภาพการดำเนินงานเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ที่รับผิดชอบ
 เกี่ยวกับงานพบว่า ควรมีการเพิ่มพูนประสิทธิภาพให้แก่พนักงานส่วนตำบล โดยการส่งเสริมให้
 การศึกษา อบรมและดูงานเกี่ยวกับการพัฒนารายได้ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นกับหน่วยงานอื่น
 เพื่อนำมาปรับประยุกต์ใช้

คมคาย มากมูล (2562) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการเพิ่มประสิทธิผลการจัดเก็บรายได้ของ
 เทศบาลตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการ
 จัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล
 จากมากไปน้อย คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน (0.496) และการประชาสัมพันธ์การชำระภาษี
 (0.408) ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. รูปแบบการเพิ่มประสิทธิผลการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล
 ตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีกิจกรรมสำคัญ คือ 2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชน 3 กิจกรรม
 ได้แก่ การอบรมการมีส่วนร่วมของประชาชน การฝึกปฏิบัติวางนโยบายและแผนการออกภาคสนาม
 การจัดสถานที่ในการรับชำระภาษี 2.2 การประชาสัมพันธ์การชำระภาษี ได้แก่ การอบรมการ
 ประชาสัมพันธ์ของการชำระภาษีและจัดตั้งผู้รับคำปรึกษา 2.3 ความพร้อมในการจัดเก็บรายได้ ได้แก่
 งบประมาณ บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ สร้างแรงจูงใจ สถานที่รองรับผู้ชำระภาษี 3. ผลการทดลองใช้
 รูปแบบการเพิ่มประสิทธิผลการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลกับกลุ่มทดลองพบว่า การจัดเก็บรายได้

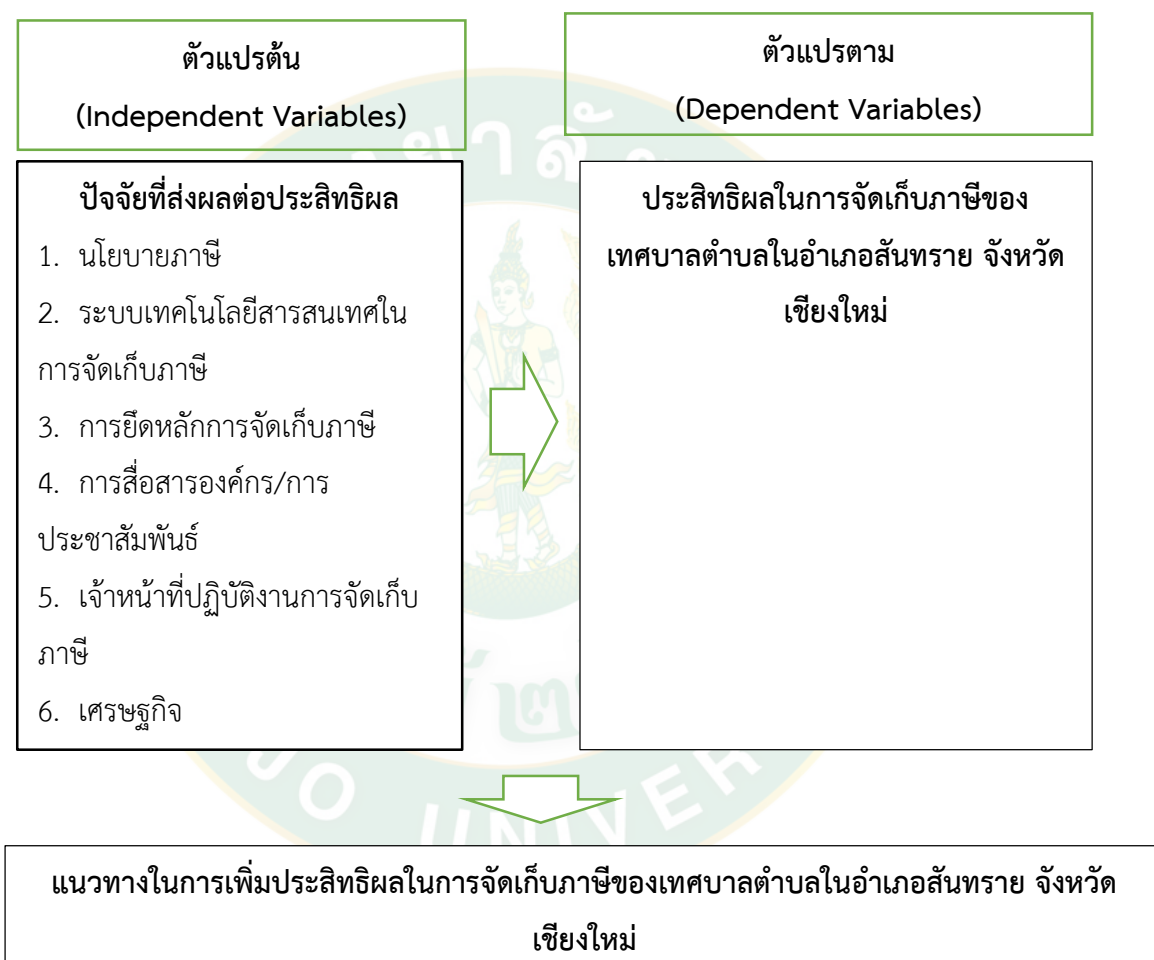
ไต่รวมก่อนทดลองและหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า
หลังจากนำรูปแบบการจัดเก็บรายไดมาทดลองใช้แล้วทำให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น

สุมาลี เถลิมวงศ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วน
ตำบลวังจันทร์ อำเภอแกลงระจางน จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษา พบว่า 1) ผลการบริหารการจัดเก็บ
ภาษีประเภทต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ในภาพรวมมีการบริหารการจัดเก็บภาษีอยู่
ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการบริหารการจัดเก็บภาษีอยู่ในระดับปานกลาง
เรียงตามลำดับ ดังนี้การบริหารการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน การบริหารการจัดเก็บภาษีบำรุง
ท้องที่ และการบริหารการจัดเก็บภาษีป้าย 2) ปัจจัยในการบริหารการจัดเก็บภาษีของ
องค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์อำเภอแกลงระจางน จังหวัดเพชรบุรีพบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติ
อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียง
ตามลำดับดังนี้การประชาสัมพันธ์เทคโนโลยีสารสนเทศขั้นตอนการจัดเก็บภาษีบุคลากร และความพึง
พอใจ และ 3) ปัจจัยในการบริหารการจัดเก็บภาษีด้านบุคลากรด้านขั้นตอนการจัดเก็บภาษีด้าน
เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการประชาสัมพันธ์และด้านความพึงพอใจ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับ
การบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.001

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางสร้างกรอบการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ส่วนการคลังที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี สมาชิกสภาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่ แบ่งเป็น 2 กลุ่มโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่ โดยใช้ประชากรทั้งหมดรวมจำนวน 75 คน (เทศบาลตำบลสันทรายหลวง, 2563) ประกอบด้วย

- ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 คน
- หัวหน้าส่วนการคลังและผู้อำนวยการกองคลัง จำนวน 12 คน
- เจ้าหน้าที่และพนักงานที่ปฏิบัติงานจัดเก็บภาษี จำนวน 12 คน
- เจ้าหน้าที่และพนักงานแผนกภาษี จำนวน 3 คน
- ผู้อำนวยการกองช่างและเจ้าหน้าที่กองช่าง จำนวน 24 คน

ประชากรกลุ่มที่ 1 คือ เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลใน อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ใช้ประชากรทั้งหมดจำนวน 75 คน เนื่องจากเป็นบุคลากรที่ความ เกี่ยวข้องในงานด้านการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น ที่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในงาน การจัดเก็บภาษี

2. สมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 12 แห่ง โดยแต่ละแห่งมีจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่น แห่งละ 12 คน (เทศบาลตำบลสันทรายหลวง, 2563) รวมจำนวนประชากรทั้งหมดที่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 144 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัย เปิดตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610 อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 43) โดยสมาชิกสภาท้องถิ่นมีจำนวน 144 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน ดังตารางที่ 1

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมดจำนวน 183 คน ดังตารางที่ 2 สรุปกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 สรุปประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มประชากร	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	หมายเหตุ
1. เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย	75	75	- ใช้ประชากรทั้งหมด เนื่องจากเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และปฏิบัติงานการจัดเก็บภาษี
2. สมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย	144	108	- กลุ่มสมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย มาจากการเปิดตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง 108 คน
รวม	219	183	

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในงานการจัดเก็บ ภาษีท้องถิ่น เข้าร่วมในการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อหาแนวทางในการเพิ่ม ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะ กำหนดคำตอบให้เลือก (Check List) ได้แก่

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. การจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกระดับความคิดเห็น แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านนโยบายภาษี
2. ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี
3. ด้านการยึดหลักการภาษี
4. ด้านการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์
5. ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบล ในอำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกระดับความคิดเห็น

โดยส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเลือกระดับตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1967 อ้างใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555: 45) แบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับมาก

3 หมายถึง ระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับน้อย

1 หมายถึง น้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์ในการอภิปรายผลแบบสอบถามเป็นแบบอันตรภาค (Interval Scale) จาก ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2548) โดยใช้สูตรการหาความกว้างอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

โดยเกณฑ์การแปรผลของค่าเฉลี่ยคะแนนมีรายละเอียดดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ระดับคะแนน
มากที่สุด	4.21-5.00
มาก	3.41-4.20
ปานกลาง	2.61-3.40
น้อย	1.81-2.60
น้อยที่สุด	1.00-1.80

ส่วนที่ 4 เป็นแบบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายเปิด (Open end) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระ

การวิจัยเชิงคุณภาพ

มีเครื่องมือที่ใช้ในศึกษาคือ การสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group) โดยการนำกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาร่วมกันและสัมภาษณ์ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ เรื่องการจัดเก็บภาษี เพื่อหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ร่วมกัน โดยผู้วิจัยดำเนินการสนทนา (Facilitator) ใช้คำถามให้ทุก ๆ คนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น และสรุปประเด็นให้ถูกต้อง กระชับ และชัดเจน โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีดังนี้

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยพัฒนาแบบวัดจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเครื่องมือที่เกี่ยวข้องในเรื่องข้อมูลทั่วไป ปัจจัยในการจัดเก็บภาษี ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาล เพื่อมากำหนดกรอบแนวคิดและสร้างแบบสอบถาม
2. ร่างแบบสอบถามเพื่อขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และตรวจสอบเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) คือ พิจารณาความสอดคล้องข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการศึกษา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น และคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าความตรง ตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และ อัจฉรา ชำนิ ประศาสน์, 2547: 145-146) โดยค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ของแบบสอบถามการวิจัยมีครั้งนี้มีค่าเท่ากับ 0.87 ซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 แสดงว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา จึงเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองกลุ่มประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.885 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแต่ละปัจจัยดังนี้ ด้านนโยบายภาษี เท่ากับ 0.837 ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี เท่ากับ 0.938 ด้านการยึดหลักการภาษี เท่ากับ 0.743 ด้านการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์ เท่ากับ 0.776 ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เท่ากับ 0.799 และ ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี เท่ากับ 0.959 จากการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่าทุกปัจจัย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.70-1.00 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น
7. ผู้วิจัยสามารถนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไปได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 183 ชุด โดยผู้วิจัยทำแบบสอบถามและขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องการจัดเก็บภาษี สมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลปัจจัยและประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีที่จะนำไปสู่แนวทางการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิผลของเทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น รายงานการวิจัย เอกสารทางวิชาการ บทความที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนฐานข้อมูลออนไลน์จากอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบและคำถามในการวิจัยที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. การสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย โดยการจัดกลุ่มย่อยที่สอดคล้องกับลักษณะหรือรูปแบบการบริหารงานการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus group) ในประเด็นที่กำหนด และบันทึกรายละเอียดที่สำคัญโดยการจดบันทึก การบันทึกเสียง และการสังเกต แล้วจัดทำสรุปการสัมภาษณ์กลุ่มย่อยในรายละเอียดที่สำคัญ โดยเฉพาะแนวทางในการเพิ่มประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ระดับคะแนน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ระดับคะแนน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน มีรายละเอียดดังนี้

การวิจัยครั้งนี้มีข้อสมมติฐาน ดังนี้

1. ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีความแตกต่างกัน ใช้การวิเคราะห์ ใช้สถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 ตัว ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: One-way Anova) (F-Test) ทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2. ปัจจัยการจัดเก็บภาษีส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นวิธีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable) กับตัวแปรตาม (Dependent Variable) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลหรือส่งผลกระทบต่อตัวแปรตาม (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2557: 45) แล้วนำมาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group) โดยการนำข้อมูลจากการบันทึกรายละเอียดที่สำคัญ โดยการจดบันทึก การบันทึกเสียง และการสังเกตมาทำการสรุปแนวคิดที่สอดคล้องกันในแนวทางในการเพิ่มประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการตามตอนขั้นตอนดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2557: 20) ได้แก่

1.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage) คือ เป็นการหาสัดส่วนของข้อมูลโดยเปรียบเทียบกับจำนวนร้อย โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร } p = \frac{x}{n}$$

เมื่อ p แทน ค่าร้อยละ

x แทน จำนวนของข้อมูลที่ต้องการหาค่า

n แทน จำนวนของข้อมูลทั้งหมด

1.2 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมดหารด้วยจำนวนข้อมูลในชุดนั้น โดยมีวิธีการคิด 2 วิธี ดังนี้

1.2.1 ข้อมูลไม่มีการแจกแจงความถี่

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum x_1}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

x แทน ข้อมูลแต่ละจำนวน

$\sum x_1$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

1.2.2 ข้อมูลมีการแจกแจงความถี่

$$\text{สูตร } \bar{x} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ f แทน ความถี่ของข้อมูลแต่ละตัว

x แทน ค่ากึ่งกลางของข้อมูลในแต่ละชั้น

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้

$$S.D = \frac{\sqrt{\sum_{t=1}^n (x_t - \bar{x})^2}}{(n-1)}$$

เมื่อ S.D คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

X คือ ค่าของข้อมูลแต่ละตัวหรือจุดกึ่งกลางชั้นแต่ละตัว

\bar{X} คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Analysis)

2.1 ใช้ค่าเอฟ (F-test) หรือ One-way Analysis of Variance เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2560) ใช้สูตรดังนี้

$$F = \frac{Ms_b}{Ms_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution

Ms_b แทน ค่าความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม

Ms_w แทน ค่าความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม

2.2 ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) การวิเคราะห์การถดถอยเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable) กับตัวแปรตาม (Dependent Variable) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2557: 45) ใช้สูตรดังนี้.

$$Y = C + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3$$

โดยสามารถแทนค่าสมการได้ดังนี้

Y หมายถึง ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

X หมายถึง ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

C หมายถึง ค่าคงที่ (Constant)

β หมายถึง ค่าเบต้า (Beta) หรือ ค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรอิสระ

ส่งผลต่อตัวแปรตาม

3. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

สถิติที่ใช้ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{k \text{ Covariance/Variance}}{1 + (k-1) \text{ Covariance/Variance}}$$

โดยที่ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

k แทน จำนวนคำถาม

$\overline{\text{Covariance}}$ แทน ค่าเฉลี่ยของค่าแปรปรวนระหว่างคำถามต่างๆ

$\overline{\text{Covariance}}$ แทน ค่าเฉลี่ยของค่าแปรปรวนของคำถาม

ค่าอัลฟาที่ได้จะแสดงถึงระดับของความคงที่ของแบบสอบถาม โดยจะมีค่าระหว่าง $0 \leq \alpha \leq 1$ ค่าที่ใกล้เคียง 1 มาก แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

การวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และ 3) เพื่อหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	114	62.30
หญิง	69	37.70
รวม	183	100.00
2. อายุ		
18-30 ปี	8	4.37
31-40 ปี	33	18.03
41-50 ปี	58	31.69
51-60 ปี	73	39.89
61 ปีขึ้นไป	11	6.01
รวม	183	100.00

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี	48	26.23
ระดับปริญญาตรี	123	67.21
สูงกว่าปริญญาตรี	12	6.56
รวม	183	100.00
4. สถานภาพตัวแทนผู้ตอบแบบสอบถาม		
หัวหน้างาน/เจ้าหน้าที่/พนักงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี	75	40.98
สมาชิกสภาท้องถิ่น	108	59.02
รวม	183	100.00

จากตารางที่ 3 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์พบว่า เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 62.30 รองลงมา คือ เพศหญิง จำนวน 69 คน คิดเป็น ร้อยละ 37.70

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีจำนวนมากที่สุด 73 คน คิดเป็นร้อยละ 39.89 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 31.69 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 18.03 อายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.01 และอายุระหว่าง 18-30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.37 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 67.21 รองลงมา คือ ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 26.23 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.56 ตามลำดับ

สถานภาพตัวแทนผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนของสมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 59.02 และส่วนของหัวหน้างาน/เจ้าหน้าที่/พนักงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 40.98

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของเทศบาลที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานอยู่

เทศบาล	จำนวน	ร้อยละ
1. เทศบาลตำบลสันทรายหลวง	16	8.74
2. เทศบาลตำบลป่าไผ่	16	8.74
3. เทศบาลตำบลหนองจ่อม	16	8.74
4. เทศบาลเมืองแม่ใจ	17	9.29
5. เทศบาลตำบลสันพระเนตร	15	8.20
6. เทศบาลตำบลสันนาเม็ง	15	8.20
7. เทศบาลตำบลสันป่าเปา	16	8.74
8. เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว	14	7.65
9. เทศบาลตำบลแม่แฝก	15	8.20
10. เทศบาลตำบลเมืองเส้น	14	7.65
11. เทศบาลตำบลหนองหาร	15	8.20
12. เทศบาลตำบลหนองแห่	14	7.65
รวม	183	100.00

จากตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของเทศบาลที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานอยู่ พบว่า เทศบาลเมืองแม่ใจ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 9.29 รองลงมาคือ เทศบาลตำบลสันทรายหลวง จำนวน 16 คิดเป็นร้อยละ 8.74 เทศบาลตำบลป่าไผ่ จำนวน 16 คิดเป็นร้อยละ 8.74 เทศบาลตำบลหนองจ่อม จำนวน 16 คิดเป็นร้อยละ 8.74 เทศบาลตำบลสันป่าเปา จำนวน 16 คิดเป็นร้อยละ 8.74 เทศบาลตำบลสันพระเนตร จำนวน 15 คิดเป็นร้อยละ 8.20 เทศบาลตำบลสันนาเม็ง จำนวน 15 คิดเป็นร้อยละ 8.20 เทศบาลตำบลแม่แฝก จำนวน 15 คิดเป็นร้อยละ 8.20 เทศบาลตำบลหนองหาร จำนวน 15 คิดเป็นร้อยละ 8.20 เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว จำนวน 14 คิดเป็นร้อยละ 7.65 เทศบาลตำบลเมืองเส้น จำนวน 14 คิดเป็นร้อยละ 7.65 เทศบาลตำบลหนองแห่ จำนวน 14 คิดเป็นร้อยละ 7.65

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นที่เศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม

เทศบาล	จำนวน	ร้อยละ
1. เทศบาลไม่อยู่ในเขตเศรษฐกิจ	75	41
2. เทศบาลอยู่ในเขตเศรษฐกิจ	108	59
รวม	183	100.00

จากตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นที่เศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า เทศบาลไม่อยู่ในเขตเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 41 และ เทศบาลอยู่ในเขตเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 59

ส่วนที่ 2 ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมและรายด้าน

ประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี	(n=183)		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1. สามารถจัดเก็บภาษีได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด	4.27	0.44	มากที่สุด
2. หน่วยงานของท่านมีลูกหนี้ที่ค้างชำระภาษีน้อยลง	4.11	0.49	มาก
3. จัดเก็บภาษีแต่ละประเภทได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	4.17	0.38	มาก
4. ค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานในการจัดเก็บภาษีมีความคุ้มค่ากับรายได้ที่จัดเก็บภาษี	4.24	0.43	มากที่สุด
รวม	4.20	0.36	มาก

จากตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือสามารถจัดเก็บภาษีได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.27 รองลงมา คือ ค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานในการจัดเก็บภาษีมีความคุ้มค่ากับรายได้ที่จัดเก็บภาษี อยู่ในระดับมาก

มีค่าเฉลี่ย 4.24 หน่วยงานของท่านมีลูกหนี้ที่ค้างชำระภาษีน้อยลง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดเก็บภาษีแต่ละประเภทได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.11 ตามลำดับ

จากการศึกษา สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบล ในอำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียดดังนี้

1. สามารถจัดเก็บภาษีได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด เนื่องจากการจัดเก็บภาษีมีนโยบาย แผนและกรอบการปฏิบัติงานที่ถูกกำหนดไว้โดยหน่วยงานเทศบาลและส่วนกลางที่มีระยะเวลาให้ ชำระภาษีตามช่วงเวลาที่กำหนด โดยพิจารณาจากค่าปรับในการจัดเก็บภาษีของ ปี 2563 ซึ่งมีจำนวน ค่าปรับลดลงจากปี 2562 ถึง 64.09% (เทศบาลตำบลสันทรายหลวง, 2563) และพิจารณาจากข้อมูล การจัดเก็บรายได้ที่เพิ่มขึ้นและลดลงในการจัดเก็บภาษีในปี 2561 – 2563 ของเทศบาลตำบลใน อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 ข้อมูลค่าปรับในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

เทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	2561	2562	2563
1. เทศบาลตำบลสันทรายหลวง	316,261.34	719,088.90	-402,827.56
2. เทศบาลตำบลป่าไผ่	81,266.64	-254,930.46	-958,802.90
3. เทศบาลตำบลหนองจ่อม	252,699.55	244,280.95	-2,243,581.40
4. เทศบาลเมืองแม่ใจ	-222,787.42	-113,631.00	-10,782,791.10
5. เทศบาลตำบลสันพระเนตร	34,681.10	-39,323.43	-444,895.47
6. เทศบาลตำบลสันนาเม็ง	-13,411.42	1,954,019.50	-1,183,586.17
7. เทศบาลตำบลสันป่าเปา	8,567.10	-6,505.38	-505,581.04
8. เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว	1,429,282.34	4,592,319.89	-3,163,037.55
9. เทศบาลตำบลแม่แฝก	-283,490.24	72,509.76	-716,000.00
10. เทศบาลตำบลเมืองเสี้ยน	-36,586.00	86,957.95	-123,543.95
11. เทศบาลตำบลหนองหาร	-76,625.12	190,871.58	-883,145.51
12. เทศบาลตำบลหนองแห่	-4,051.85	28,485.39	-301,095.90
รวม	1,485,806.02	7,474,143.65	-21,708,888.55

2. ค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานในการจัดเก็บภาษีมีความคุ้มค่ากับรายได้ที่จัดเก็บภาษี ประสิทธิภาพของความคุ้มค่าในการจ้างงาน นั้น มีความคุ้มค่าในเรื่องของการดำเนินงาน การประสานงานของเจ้าหน้าที่ และการให้บริการต่อประชาชน รวมถึงการจัดเก็บรายได้ให้กับ เทศบาล ทั้งนี้ในหน่วยงานของเทศบาลมีจำนวนเจ้าหน้าที่ ที่จัดเก็บภาษีและรายได้เพียง 2-3 คน ต่อ เทศบาล และมีหน้าที่ในการดูแลเรื่องของการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นทั้งเทศบาล ประกอบกับเทศบาล ตำบลในอำเภอแม่โจ้แต่ละแห่งมีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ มีโรงงาน สถานประกอบการ บ้านจัดสรร ค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานในการจัดเก็บภาษีคิดเป็นร้อยละ 5.30 ของจำนวนภาษีที่ เก็บได้ในเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2563 ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานงาน จึงมีความคุ้มค่าต่อการจ้างกับรายได้ที่จัดเก็บในและละท้องถิ่น (เทศบาลตำบลสันทรายหลวง, 2563) โดยเทศบาลในตำบลสันทรายมีค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานในการจัดเก็บภาษี ในปี 2561-2563 ดังตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่

เทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	2561	2562	2563
1. เทศบาลตำบลสันทรายหลวง	885,615.60	905,222.40	931,119.07
2. เทศบาลตำบลป่าไผ่	511,040.00	525,111.20	539,604.54
3. เทศบาลตำบลหนองจ่อม	1,064,600.00	1,095,278.00	1,126,876.34
4. เทศบาลเมืองแม่โจ้	1,249,120.00	1,285,333.60	1,322,633.61
5. เทศบาลตำบลสันพระเนตร	511,040.00	525,111.20	539,604.54
6. เทศบาลตำบลสันนาเม็ง	553,560.00	564,631.20	576,034.54
7. เทศบาลตำบลสันป่าเปา	653,560.00	662,095.60	670,887.27
8. เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว	695,560.00	715,166.80	735,361.80
9. เทศบาลตำบลแม่แฝก	838,080.00	857,686.80	877,881.80
10. เทศบาลตำบลเมืองเส็น	469,040.00	483,111.20	497,604.54
11. เทศบาลตำบลหนองหาร	738,080.00	760,222.40	783,029.07
12. เทศบาลตำบลหนองแห่	284,520.00	293,055.60	301,847.27
รวม	8,453,815.60	8,672,026.00	8,902,484.38

3. หน่วยงานของท่านมีลูกหนี้ที่ค้างชำระภาษีน้อยลง เนื่องจากปัจจุบันมีเทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่องของการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การติดต่อประสานงาน รวมทั้งการดำเนินการแจ้งชำระภาษีผ่านระบบออนไลน์ เป็นสิ่งอำนวยความสะดวก สบายให้กับทั้งผู้ที่เสียภาษีและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ส่งผลให้มีจำนวนผู้เสียภาษีมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ข้อมูลจำนวนการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า ปี 2563 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ร้อยละ 0.014 แสดงว่าการจัดเก็บภาษีมีจำนวนเพิ่มขึ้นน้อยมาก (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2563) โดยเทศบาลในตำบลสันทรายมีจำนวนผู้เสียภาษีในปี 2561-2563 ดังตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 ข้อมูลจำนวนผู้เสียภาษี ในปี 2561-2563 ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

เทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	2561	2562	2563
1. เทศบาลตำบลสันทรายหลวง	1,452	1,477	1,487
2. เทศบาลตำบลป่าไผ่	263	280	282
3. เทศบาลตำบลหนองจ่อม	1,569	1,599	1,614
4. เทศบาลเมืองแม่โจ้	1,352	1,386	1,411
5. เทศบาลตำบลสันพระเนตร	468	470	473
6. เทศบาลตำบลสันนาเม็ง	250	255	255
7. เทศบาลตำบลสันป่าเปา	495	508	520
8. เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว	489	489	489
9. เทศบาลตำบลแม่แฝก	485	490	494
10. เทศบาลตำบลเมืองเส้น	189	201	222
11. เทศบาลตำบลหนองหาร	459	459	459
12. เทศบาลตำบลหนองແຫ່ງ	388	395	401
รวม	7,859	8,009	8,107

4. จัดเก็บภาษีแต่ละประเภทได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในข้อดังกล่าวจะพบว่าเป็นข้อที่มีระดับคะแนนต่ำที่สุด พบว่า ข้อมูลการจัดเก็บภาษีรับจริงของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในปี 2563 น้อยกว่า การประมาณการการเก็บภาษีของปี 2563 ร้อยละ 9.09 ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นสถานการณ์ที่อยู่ระหว่างการควบคุมของหน่วยงานภาครัฐในเรื่องของ มาตรการการควบคุมโรคระบาด โควิด-19 สถานประกอบการหลาย ๆ แห่งต้องหยุดกิจการหรือบางรายต้องปิดกิจการ ที่กระทบที่สุดคือ สถานะบันเทิงในท้องถิ่นที่ต้องปิดกิจการเพราะคำสั่งห้ามเปิด ดังนั้นทำให้ผู้ประกอบการมีรายได้ลดลง จำนวนเงินที่ต้องชำระภาษียก้น้อยลงตามจำนวนรายได้หรือบางรายไม่ต้องชำระภาษีเพราะปิดกิจการ จึงส่งผลให้การจัดเก็บภาษีของเทศบาลได้ไม่ตรงตามเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ โดยเทศบาลในตำบลสันทรายมีรายได้จากการจัดเก็บภาษี ในปี 2561-2563 ดังตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 10 ข้อมูลตำบลสันทรายมีรายได้จากการจัดเก็บภาษี ในปี 2561-2563 ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

เทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	2561	2562	2563
1. เทศบาลตำบลสันทรายหลวง	11,363,738.66	12,082,827.56	11,680,000.00
2. เทศบาลตำบลป่าไผ่	1,868,733.36	1,613,802.90	655,000.00
3. เทศบาลตำบลหนองจ่อม	9,397,300.45	9,641,581.40	7,398,000.00
4. เทศบาลเมืองแม่โจ้	12,902,787.42	12,789,156.42	2,006,365.32
5. เทศบาลตำบลสันพระเนตร	2,580,718.90	2,541,395.47	2,096,500.00
6. เทศบาลตำบลสันนาเม็ง	216,155.25	2,170,174.75	986,588.58
7. เทศบาลตำบลสันป่าเปา	746,932.90	740,427.52	234,846.48
8. เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว	468,717.66	5,061,037.55	1,898,000.00
9. เทศบาลตำบลแม่แฝก	2,783,490.24	2,856,000.00	2,140,000.00
10. เทศบาลตำบลเมืองเส็น	286,586.00	373,543.95	250,000.00
11. เทศบาลตำบลหนองหาร	2,421,625.12	2,612,496.70	1,729,351.19
12. เทศบาลตำบลหนองแห่	374,051.85	402,537.24	101,441.34
รวม	45,410,837.81	52,884,981.46	31,176,092.91

เปรียบเทียบประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

เทศบาล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สถิติทดสอบ
1. เทศบาลตำบลสันทรายหลวง	4.30	0.27	F=2.848
2. เทศบาลตำบลป่าไผ่	4.38	0.39	
3. เทศบาลตำบลหนองจ่อม	4.38	0.40	Sig=0.002
4. เทศบาลเมืองแม่โจ้	4.17	0.23	
5. เทศบาลตำบลสันพระเนตร	4.19	0.16	
6. เทศบาลตำบลสันนาเม็ง	4.10	0.15	
7. เทศบาลตำบลสันป่าเปา	4.13	0.19	
8. เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว	4.23	0.21	
9. เทศบาลตำบลแม่แฝก	4.11	0.23	
10. เทศบาลตำบลเมืองเส้น	4.11	0.15	
11. เทศบาลตำบลหนองหาร	4.10	0.07	
12. เทศบาลตำบลหนองแห่	4.02	0.05	
	4.19	0.26	

หมายเหตุ * $P < 0.05$,

จากตารางที่ 11 เมื่อพิจารณา ค่า Sig=0.002 พบว่าประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลในตำบลสันทราย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 เรียงลำดับตามคะแนนประสิทธิผล กล่าวคือ เทศบาลตำบลป่าไผ่ และเทศบาลตำบลหนองจ่อม โดยมีค่าเฉลี่ย 4.38, เทศบาลตำบลสันทรายหลวง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30, เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว โดยมีค่าเฉลี่ย 4.23, เทศบาลตำบลสันพระเนตร โดยมีค่าเฉลี่ย 4.19, เทศบาลเมืองแม่โจ้ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.17, เทศบาลตำบลสันป่าเปา โดยมีค่าเฉลี่ย 4.13, เทศบาลตำบลแม่แฝก และเทศบาลตำบลเมืองเส้น โดยมีค่าเฉลี่ย 4.11, เทศบาลตำบลสันนาเม็ง และเทศบาลตำบลหนองหาร โดยมีค่าเฉลี่ย 4.10 และเทศบาลตำบลหนองแห่ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.02 ตามลำดับ

**ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อปัจจัยการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่**

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวม และรายด้าน

ปัจจัยการจัดเก็บภาษี	(n=183)		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านนโยบายภาษี	4.17	0.34	มาก
2. ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี	4.18	0.35	มาก
3. ด้านการยึดหลักการภาษี	4.17	0.31	มาก
4. ด้านการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์	4.13	0.37	มาก
5. ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	4.22	0.32	มากที่สุด
รวม	4.17	0.23	มาก

จากตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.19 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านเจ้าหน้าที่การปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.22 รองลงมาคือ ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.18 ด้านนโยบายภาษีและด้านการยึดหลักการภาษี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ภาพรวมผลของปัจจัยการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้ผลการศึกษาดังตารางที่ 13-17 ดังนี้

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดเก็บภาษี
ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ด้านนโยบายภาษี

ปัจจัยด้านนโยบายภาษี	(n=183)		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1. ในรอบระยะเวลา 4 ปี ที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน ผู้นำ หรือ ผู้บริหารท้องถิ่น แสดงเจตนารมณ์ หรือมีนโยบายในการเก็บภาษีที่ชัดเจน	4.22	0.45	มากที่สุด
2. เทศบาลมีการวางเป้าหมายในการจัดเก็บภาษีที่ชัดเจน	4.14	0.37	มาก
3. เทศบาลมีการนำรายได้จากการจัดเก็บภาษีมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชนอย่างคุ้มค่า	4.16	0.43	มาก
รวม	4.17	0.34	มาก

จากตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ด้านนโยบายภาษี โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ในรอบระยะเวลา 4 ปี ที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน ผู้นำ หรือ ผู้บริหารท้องถิ่น แสดงเจตนารมณ์ หรือมีนโยบายในการเก็บภาษีที่ชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.22 รองลงมา คือ เทศบาลมีการนำรายได้จากการจัดเก็บภาษีมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชนอย่างคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.16 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลมีการวางเป้าหมายในการจัดเก็บภาษีที่ชัดเจน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.14 ตามลำดับ

จากการศึกษา สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านนโยบายภาษี คือ ในรอบระยะเวลา 4 ปี ที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน ผู้นำ หรือ ผู้บริหารท้องถิ่น แสดงเจตนารมณ์ หรือมีนโยบายในการเก็บภาษีเนื่องจากการกำหนดนโยบายเป็นกระบวนการที่หน่วยงานท้องถิ่นต้องดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับของการบริหารงานท้องถิ่น

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดเก็บภาษี
ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ด้านระบบเทคโนโลยี
สารสนเทศในการจัดเก็บภาษี

ปัจจัยด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดเก็บภาษี	(n=183)		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1. เทศบาลมีการสำรวจเพื่อจัดทำข้อมูลภาษีอย่าง ต่อเนื่องเหมาะสม	4.17	0.41	มาก
2. เทศบาลมีการสำรวจความพร้อมของอุปกรณ์ เทคโนโลยี และเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี อย่าง ต่อเนื่องและเหมาะสม	4.15	0.44	มาก
3. เทศบาลมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาษีที่มี เสถียรภาพ กล่าวคือ สามารถประเมินถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็ว	4.21	0.46	มากที่สุด
รวม	4.18	0.35	มาก

จากตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดเก็บ
ภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใน
การจัดเก็บภาษี โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.18 เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ เทศบาลมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาษีที่มีเสถียรภาพ กล่าวคือ
สามารถประเมินถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็ว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.21 รองลงมา คือ เทศบาล
มีการสำรวจเพื่อจัดทำข้อมูลภาษีอย่างต่อเนื่อง เหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.17 และ
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลมีการสำรวจความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยีและเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี
อย่างต่อเนื่องและเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15 ตามลำดับ

จากการศึกษา สรุปได้ว่าปัจจัยด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี คือ
เทศบาลมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาษีที่มีเสถียรภาพ กล่าวคือ สามารถประเมินถูกต้อง แม่นยำ
และรวดเร็ว เนื่องจากเทศบาลมีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการจัดเก็บภาษี ซึ่งระบบ
ดังกล่าวเป็นระบบมาจากส่วนกลาง ที่ได้ทำการพัฒนาและให้เทศบาลใช้ระบบเพื่อการจัดทำข้อมูล
ภาษีที่เชื่อมโยงงานท้องถิ่นและส่วนกลางไว้ด้วยกัน ซึ่งระบบดังกล่าวหน่วยงานส่วนกลางสามารถ
เข้าถึงข้อมูล เรียกดูข้อมูล สามารถตรวจสอบความถูกต้องของการจัดทำภาษีของเทศบาลได้

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดเก็บภาษี
ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการยึดหลักการภาษี

ปัจจัยด้านการยึดหลักการภาษี	(n=183)		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1. หลักความเป็นธรรม เทศบาลจัดเก็บภาษีในอัตราที่เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ	4.17	0.41	มาก
2. หลักความสะดวก ผู้เสียภาษีได้รับความสะดวกรวดเร็วในการชำระภาษี	4.18	0.46	มาก
3. หลักประสิทธิภาพ เทศบาลได้วางระบบให้ผู้เสียภาษีมีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการชำระภาษีที่ต่ำมาก ได้แก่ มีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก มีการบริการเคลื่อนที่ในการรับภาระภาษี มีช่องทางให้ประชาชนเสียภาษีออนไลน์	4.21	0.46	มากที่สุด
4. หลักความแน่นอน เทศบาลได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บที่รัดกุมและแน่นอน อาทิเช่น มีการแจ้งเตือนผู้เสียภาษี มีช่วงเวลาที่ต้องชำระที่ชัดเจน การระบุช่องทาง หรือ สถานที่ต้องไปชำระชัดเจน มีการระบุอัตราภาษีที่ต้องชำระชัดเจน มีการระบุโทษที่จะได้รับหากหลีกเลี่ยง หรือ เสียภาษีล่าช้ากว่ากำหนด เป็นต้น	4.11	0.38	มาก
รวม	4.17	0.31	มาก

จากตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการยึดหลักการภาษี โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักประสิทธิภาพ เทศบาลได้วางระบบให้ผู้เสียภาษีมีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการชำระภาษีที่ต่ำมาก ได้แก่ มีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก มีการบริการเคลื่อนที่ในการรับภาระภาษี มีช่องทางให้ประชาชนเสียภาษีออนไลน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.21 รองลงมา คือ หลักความสะดวก ผู้เสียภาษีได้รับความสะดวกรวดเร็วในการชำระภาษี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.18 หลักความเป็นธรรม เทศบาลจัดเก็บภาษีในอัตราที่เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ

หลักความแน่นอน เทศบาลได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บที่รัดกุมและแน่นอน อาทิเช่น มีการแจ้งเตือนผู้เสียภาษีมียุ่ช่วงเวลาที่ต้องชำระที่ชัดเจน การระบุช่องทาง หรือ สถานที่ที่ต้องไปชำระชัดเจน มีการระบุอัตราภาษีที่ต้องชำระชัดเจน มีการระบุโทษที่จะได้รับหากหลีกเลี่ยง หรือ เสียภาษีล่าช้ากว่ากำหนด เป็นต้น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.11 ตามลำดับ

จากการศึกษา สรุปได้ว่า ปัจจัยการยึดหลักภาษี คือ หลักประสิทธิภาพ โดยเทศบาลได้วางระบบให้ผู้เสียภาษีมียุ่ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการชำระภาษีที่ต่ำมาก ได้แก่ มีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก มีการบริการเคลื่อนที่ในการรับภาระภาษี มีช่องทางให้ประชาชนเสียภาษีออนไลน์ คือ รูปแบบการชำระภาษีในปัจจุบันเป็นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบออนไลน์ ที่ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อนในการดำเนินงานหรือต้องมารอชำระภาษีเป็นเวลานาน เป็นรูปแบบช่องทางการชำระภาษีที่ผู้ชำระและผู้ให้บริการลดเวลา และขั้นตอนในกระบวนการชำระภาษี

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์

ปัจจัยด้านการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์	(n=183)		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1. เทศบาลได้จัดทำสื่อเพื่อใช้สื่อสารหรือประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้เรื่องภาษีการแจ้งระยะเวลาในการชำระภาษีให้ประชาชนทราบ ที่หลากหลาย เช่น สื่อเสียงตามสาย สื่อวีดิทัศน์ แผ่นพับ สื่อข้อความ เป็นต้น	4.19	0.43	มาก
2. มีการสื่อสาร หรือประชาสัมพันธ์ความรู้เรื่องภาษี การแจ้งระยะเวลาในการ ชำระภาษีให้ประชาชนทราบทุกช่องทางการสื่อสาร เช่น สื่อผ่านผู้นำชุมชน สื่อเสียงตามสาย สื่อรถเคลื่อนที่ สื่อออนไลน์ เป็นต้น	4.07	0.52	มาก
รวม	4.13	0.37	มาก

จากตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการสื่อสารองค์กร/ การประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ เทศบาลได้จัดทำสื่อเพื่อใช้สื่อสารหรือ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้เรื่องภาษีการแจ้งระยะเวลาในการชำระภาษีให้ประชาชนทราบ ที่หลากหลาย เช่น สื่อเสียงตามสาย สื่อวีดิทัศน์ แผ่นพับ สื่อข้อความ เป็นต้น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.19 รองลงมา คือ มีการสื่อสาร หรือประชาสัมพันธ์ความรู้เรื่องภาษี การแจ้งระยะเวลาในการ ชำระภาษีให้ประชาชนทราบทุกช่องทางการสื่อสาร เช่น สื่อผ่านผู้นำชุมชน สื่อเสียงตามสาย สื่อรถเคลื่อนที่ สื่อออนไลน์ เป็นต้น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.07 ตามลำดับ

จากการศึกษา สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์ คือ เทศบาลได้จัดทำสื่อเพื่อใช้สื่อสารหรือประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้เรื่องภาษีการแจ้งระยะเวลาในการชำระภาษีให้ประชาชนทราบ ที่หลากหลาย เช่น สื่อเสียงตามสาย สื่อวีดิทัศน์ แผ่นพับ สื่อข้อความ เป็นต้น เนื่องจากการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับการชำระภาษี ซึ่งเป็นหน้าที่ และงานของท้องถิ่นที่จะดำเนินการประชาสัมพันธ์หรือสื่อสาร เชิญชวน ให้ผู้เสียภาษีมาชำระภาษีตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ด้านเจ้าหน้าที่การปฏิบัติงาน

ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่การปฏิบัติงาน	(n=183)		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1. เทศบาลมีจำนวนเจ้าหน้าที่ภาษี อย่างเพียงพอ	4.11	0.47	มาก
2. เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ภาษีที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่	4.15	0.39	มาก
3. เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ภาษีที่สุจริต และโปร่งใส	4.30	0.48	มากที่สุด
4. เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ภาษีที่มีจิตใจในการให้บริการสูง (Service mind)	4.33	0.47	มากที่สุด
รวม	4.22	0.32	มาก

จากตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นปัจจัยการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ด้านเจ้าหน้าที่การปฏิบัติงาน โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ภาษีที่มีจิตใจในการให้บริการสูง (Service mind) อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.33 รองลงมา คือ เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ภาษีที่สุจริต และโปร่งใส อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.30 เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ภาษีที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลมีจำนวนเจ้าหน้าที่ภาษี อย่างเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.11 ตามลำดับ

จากการศึกษา สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่การปฏิบัติงาน คือ เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ภาษีที่มีจิตใจในการให้บริการสูง (Service mind) เนื่องจากการชำระภาษี คืองานบริการ ถึงแม้จะมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อความสะดวกรวดสบายในการให้บริการ แต่ถึงอย่างไร เจ้าหน้าที่ก็ยังมี ความสำคัญในการติดต่อประสานงาน การให้บริการด้านคำแนะนำ ให้คำปรึกษาต่อผู้มาชำระภาษี ดังนั้นเจ้าหน้าที่จะต้องให้บริการด้วยความเต็มใจ ส่งผลให้ผู้มาใช้บริการประทับใจและพอใจต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. ควรให้การสนับสนุนในด้านของการอบรมและให้ความรู้กับเจ้าพนักงานจัดเก็บภาษี เกี่ยวกับความรู้เรื่องของภาษีความเข้าใจและความถูกต้องของการจัดเก็บภาษี เนื่องจากเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีบางท่านยังไม่มีความรู้ความเข้าใจที่มากพอสำหรับให้บริการประชาชน
2. เทศบาลควรแจ้งประชาชนเกี่ยวกับการใช้งบประมาณภาษีว่าได้มีการบริหารและพัฒนา ในส่วนใดให้กับประชาชนในท้องถิ่นบ้าง
3. ในบางพื้นที่ของเทศบาลเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีมีจำนวนไม่พอต่อการบริการประชาชน และยังมีเจ้าหน้าที่บางส่วนที่ทำงานทับซ้อนกันในส่วนของงานทำให้ไม่สามารถให้บริการประชาชนได้เต็มที่

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล
ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิเคราะห์แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรเพื่อตรวจสอบปัญหาตัวแปรอิสระสัมพันธ์กันอันขัดต่อข้อตกลงพื้นฐานของเทคนิค มีดังนี้

ตารางที่ 18 ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้วิเคราะห์ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีของเทศบาลในอำเภอสันทราย

	ประสิทธิผล	นโยบาย	เทคโนโลยี	หลักการ	สื่อสาร	เจ้าหน้าที่	เศรษฐกิจ
ประสิทธิผล	1.000						
นโยบาย	0.162	1.000					
เทคโนโลยี	0.084	0.615	1.000				
หลักการ	0.249	0.428	0.536	1.000			
สื่อสาร	0.263	0.179	0.205	0.393	1.000		
เจ้าหน้าที่	0.211	0.312	0.262	0.328	0.608	1.000	
เศรษฐกิจ	0.288	0.234	0.098	0.248	0.220	0.311	1.000

หมายเหตุ * $P < 0.10$, ** $P < 0.05$

จากตารางที่ 18 พบว่า ไม่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คู่ไหนเกิน 0.7 จึงไม่มีปัญหาความสัมพันธ์วง (Multicollinearity) ถือว่าแบบจำลองไม่ขัดข้อสมมติพื้นฐานของเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้น

2. การวิเคราะห์ค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีดังนี้

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

คุณภาพการให้บริการ	B	SE	Beta	T	P-value
ค่าคงที่ (Constant)	2.86	0.45		6.39	0.00
1. ด้านนโยบายภาษี (X1)	0.09	0.10	0.08	0.89	0.37
2. ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี (X2)	-0.10	0.09	-0.10	-1.06	0.29
3. ด้านการยึดหลักการภาษี (X3)	0.17	0.10	0.15	1.72	0.09*
4. ด้านการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์ (X4)	0.15	0.08	0.16	1.80	0.07*
5. ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ (X5)	0.00	0.11	0.00	-0.03	0.98
6. เศรษฐกิจ (x6)	0.15	0.06	0.21	2.73	0.01**
R = 0.38 R² = 0.15 F = 0.000 SIG. = 0.00					

หมายเหตุ * P < 0.10, ** P < 0.05

จากค่าสถิติในตารางที่ 19 สามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. เมื่อพิจารณาค่าสถิติ R เท่ากับ 0.38 แปลว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามร้อยละ 38 และ ค่าสถิติ R² = 0.15 หมายถึง ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ร้อยละ 15 ส่วนค่าสถิติ F เท่ากับ 4.99 และ SIG. F เท่ากับ 0.000 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.1 และ 0.05 ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ การสื่อสาร และ หลักการภาษี โดยเรียงลำดับตามค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุ คือ 0.21, 0.16 และ 0.15 ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์ และด้านการยึดหลักการภาษี มีผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยแต่ละปัจจัย พบว่า

ด้านเศรษฐกิจ มีผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากพบว่า อำเภอสันทรายเป็นอำเภอในเขตปริมณฑลของนครเชียงใหม่ ที่มีความเจริญโตอย่างรวดเร็ว เป็นอำเภอที่รองรับความเจริญจากนครเชียงใหม่ มีสถานะอำเภอขนาดใหญ่ จำนวนประชากรที่มากที่สุดเป็นอันดับ 3 ของจังหวัด เป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจ มีการขยายตัวของชุมชนเมืองแม่โจ้ ทำให้อำเภอสันทราย มีความพร้อมทุก ๆ ด้าน ทั้งสถานศึกษา สถานประกอบการ บ้านจัดสรร มีจากการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และอำเภอสันทรายถูกกำหนดบทบาทให้เป็นอำเภอที่รองรับในด้านแหล่งที่อยู่อาศัยที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่

ด้านการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์ มีผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากพบว่า เทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เรื่องการจัดเก็บภาษี คือ

1. การประชาสัมพันธ์และแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านหน้าเว็บไซต์ของเทศบาล
2. ส่งคู่มือขั้นตอนการชำระภาษี และจัดทำเอกสารแจ้งการประเมินภาษี ส่งให้กับผู้ชำระภาษี
3. จัดทำแผ่นพับให้ความรู้เรื่องภาษีท้องถิ่น และข้อมูลกฎระเบียบการจัดเก็บภาษี ส่งไปพร้อมกับเอกสารแจ้งการประเมินให้กับผู้ชำระภาษี ได้ศึกษาและเป็นการอัปเดตข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเรื่องของภาษีอย่างต่อเนื่อง (เทศบาลตำบลสันทรายหลวง, 2563)

การสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์ และการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวช่วยให้ผู้ชำระภาษีได้ทราบข้อมูล ข้อกำหนดต่าง ๆ และขั้นตอนในการชำระภาษี ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ทำให้ผู้ชำระภาษีสามารถดำเนินการตามข้อมูลที่ทางเทศบาลประชาสัมพันธ์ได้ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้

ด้านการยึดหลักการภาษี เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เป็นมาตรการทางกฎระเบียบ บังคับของการชำระภาษีที่ผู้ชำระภาษีต้องปฏิบัติ ทั้งนี้ยังรวมถึงกระบวนการหรือขั้นตอนที่กำหนดขึ้น ตามกรอบข้อบังคับของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ควบคุมดูแล หน่วยงานท้องถิ่นให้ต้องดำเนินการและปฏิบัติตามแนวทางและข้อกำหนดดังกล่าว ประเด็นด้านการยึดหลักการภาษี พบว่า

1. หลักประสิทธิภาพ พบว่า เทศบาลได้วางระบบให้ผู้เสียภาษีมิตันทุนค่าใช้จ่ายในการชำระภาษีที่ต่ำมาก ได้แก่ มีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก มีการบริการเคลื่อนที่ในการรับภาระภาษี มีช่องทาง

ให้ประชาชนเสียภาษีออนไลน์ โดยใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS)

2. หลักความสะดวก พบว่า ผู้เสียภาษีได้รับความสะดวกรวดเร็วในการชำระภาษี ด้วยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การยื่นแบบชำระภาษีออนไลน์ และระบบการชำระภาษีมาใช้ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องตรวจสอบฐานข้อมูลผู้ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้ายในระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) กรณียังไม่ได้บันทึกฐานข้อมูลผู้ชำระภาษีให้เพิ่มฐานข้อมูลผู้ชำระภาษีในระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ไว้เพื่อเป็นฐานข้อมูล การรับชำระภาษีท้องถิ่นผ่านระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) มีกระบวนการดังนี้ (การส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2563)

3. หลักความเป็นธรรม พบว่า เทศบาลจัดเก็บภาษีในอัตราที่เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ และผู้เสียภาษีต้องชำระภาษีตามอัตราในการจัดเก็บภาษีที่กฎหมายกำหนด และเนื่องจากเนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 รัฐบาลได้มีมาตรการช่วยเหลือประชาชน ด้วยลดอัตราภาษีที่ดินฯ ลง 90% และลดค่าธรรมเนียมการโอน-จดทะเบียนลงเหลือ 0.01% และขยายเวลาดำเนินการจัดเก็บและชำระภาษี (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2563)

4. หลักความแน่นอน พบว่า มีกำหนดการการจัดเก็บภาษีและการแจ้งให้ผู้ชำระภาษีทราบ โดยจัดทำเอกสารแจ้งการประเมินภาษี และพิมพ์แบบฟอร์ม การชำระเงินส่งให้กับผู้ชำระภาษี โดยมีข้อกำหนดของทางเทศบาลที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนให้ผู้ชำระภาษีได้ทราบ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2563)

การหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ผู้วิจัยค้นพบข้อมูลที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยสรุปผลจากการจัดทำ การสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย โดยการ จัดกลุ่มย่อยที่สอดคล้องกับลักษณะหรือรูปแบบการบริหารงานการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลใน อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้ที่เข้าร่วม การสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group) มีจำนวน 8 คน ดังนี้

1. นาย นที ดำรงค์ นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลสันทรายหลวง
2. นาย สุพจน์ ลีมวณิชย์กุล ปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลสันทรายหลวง
3. นาย คณิน ประทุม ผอ.กองช่าง เทศบาลตำบลสันทรายหลวง
4. นาง จรรยา นิจประกิจ รักษาการ ผอ.กองคลัง เทศบาลตำบลสันทรายหลวง
5. นาย สมพร กันธา หัวหน้าพัฒนารายได้ เทศบาลเมืองแม่โจ้
6. นางสาว วณภักษ์ ทิพวรรณ เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ เทศบาลตำบลหนองหาร
7. นาง อรพรรณ คงงาม หัวหน้าฝ่ายพัฒนารายได้ เทศบาลตำบลหนองจ่อม
8. นางสาว พิกุล ยะคำคูก ผอ.กองคลัง เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว

ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันจันทร์ ที่ 11 ตุลาคม 2564 ประชุมแบบ วีดีโอคอล (เนื่องจากสถานการณ์ โควิด-19)

สรุปแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการจัดเก็บภาษี ดังนี้

1. ด้านนโยบายภาษี สรุปได้ว่า ควรคำนึงถึงสถานการณ์ปัจจุบัน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องต่อการจัดเก็บภาษี เพื่อการพิจารณากำหนดนโยบายการบริหารการจัดเก็บภาษีของเทศบาลที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน กำหนดนโยบายที่พิจารณาถึงประโยชน์ต่อประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชนอย่างคุ้มค่า
2. ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี สรุปได้ว่า เทศบาลต้องสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี รวมถึงระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพสำหรับใช้ในการบริหารงานการจัดเก็บภาษี
3. ด้านการยึดหลักการภาษี สรุปได้ว่า เทศบาลต้องดำเนินการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ และพระราชบัญญัติการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น อย่างเคร่งครัด ไม่เลือกปฏิบัติ และมีความรอบครอบ รัดกุมและแน่นอนในการดำเนินงาน
4. ด้านการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์ สรุปได้ว่า ควรเพิ่มช่องทางการสื่อสารด้วยการสร้างแอปพลิเคชันสำหรับให้บริการต่อผู้ชำระภาษี เพิ่มการประชาสัมพันธ์เรื่องความสำคัญในการชำระภาษีของประชาชน และจัดทำรายงานผลการนำรายได้จากการจัดเก็บภาษีไปใช้ประโยชน์พัฒนาพื้นที่ให้มีความเจริญให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับรู้ เพื่อให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบและประโยชน์จากการชำระภาษี
5. ด้านเจ้าหน้าที่การปฏิบัติงาน สรุปได้ว่า สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานภาษีได้รับการพัฒนาอบรม ให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ

เทศบาลตำบลในอำเภอสันทรายจังหวัดเชียงใหม่สามารถนำแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี จากผลสรุปหรือผลจากการศึกษาด้านอื่นไปพิจารณาในการพัฒนา ปรับปรุงเพื่อกำหนดเป็นนโยบาย กลยุทธ์ หรือยุทธศาสตร์ในการบริหารงานด้านการจัดเก็บภาษี เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับเทศบาล และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลสันทราย อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และ 3) เพื่อหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย สมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย และประชาชนที่ชำระภาษีในเขตเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2563 รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 183 คน การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้จัดเก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี จำนวน 8 คน การวิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะผลการวิจัย ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษี จำนวน 183 คน ซึ่งมีคุณลักษณะประชากรที่แตกต่างกัน กล่าวคือ 1) ด้านเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62.30 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 37.70 2) ด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.89 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.69 อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.03 อายุ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.01 และอายุระหว่าง 18-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.37 ตามลำดับ 3) ด้านระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 67.21 รองลงมา คือ ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 26.23 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 6.56 ตามลำดับ และ ด้านตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนของสมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 59.02 และส่วนของหัวหน้างาน/เจ้าหน้าที่/พนักงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 40.98 ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดย

ภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถจัดเก็บภาษีได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด รองลงมา คือ ค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานในการจัดเก็บภาษีมีความคุ้มค่ากับรายได้ที่จัดเก็บภาษี, หน่วยงานของท่านมีลูกหนี้ที่ค้างชำระภาษีน้อยลง และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดเก็บภาษีแต่ละประเภทได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลในตำบลสันทราย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 กล่าวคือ เทศบาลที่มีคะแนนประสิทธิผลสูงสุด คือ เทศบาลตำบลป่าไผ่ และเทศบาลตำบลหนองจ่อม โดยมีค่าเฉลี่ย 4.38, เทศบาลตำบลสันทรายหลวง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30, เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว โดยมีค่าเฉลี่ย 4.23, เทศบาลตำบลสันพระเนตร โดยมีค่าเฉลี่ย 4.19, เทศบาลเมืองแม่ใจ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.17, เทศบาลตำบลสันป่าเป้า โดยมีค่าเฉลี่ย 4.13, เทศบาลตำบลแม่แฝก และเทศบาลตำบลเมืองเส้น โดยมีค่าเฉลี่ย 4.11, เทศบาลตำบลสันนาเม็ง และเทศบาลตำบลหนองหาร โดยมีค่าเฉลี่ย 4.10 และเทศบาลตำบลหนองแห้ง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.02 ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นต่อปัจจัยการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านเจ้าหน้าที่การปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี, ด้านนโยบายภาษี, ด้านการยึดหลักการภาษี, และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสื่อสารองค์กร/ การประชาสัมพันธ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้ผลการศึกษา ดังนี้

1) ด้านนโยบายภาษี โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ในรอบระยะเวลา 4 ปี ที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน ผู้นำ หรือ ผู้บริหารท้องถิ่น แสดงเจตนาธรรม หรือมีนโยบายในการเก็บภาษีที่ชัดเจน รองลงมา คือ เทศบาลมีการนำรายได้จากการจัดเก็บภาษีมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชนอย่างคุ้มค่า และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือเทศบาลมีการวางเป้าหมายในการจัดเก็บภาษีที่ชัดเจน ตามลำดับ

2) ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เทศบาลมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาษีที่มีเสถียรภาพ กล่าวคือ สามารถประเมินถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็ว, รองลงมา คือ เทศบาลมีการสำรวจเพื่อจัดทำข้อมูลภาษีอย่างต่อเนื่อง และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลมีการสำรวจความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยีและเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี อย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ตามลำดับ

3) ด้านการยึดหลักการภาษี โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักประสิทธิภาพ เทศบาลได้วางระบบให้ผู้เสียภาษีมียกเว้นค่าใช้จ่ายในการชำระภาษีที่ต่ำมาก ได้แก่ มีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก มีการบริการเคลื่อนที่ในการรับภาระภาษี มีช่องทางให้ประชาชนเสียภาษีออนไลน์, รองลงมา คือ หลักความสะดวก ผู้เสียภาษี

ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการชำระภาษี, หลักความเป็นธรรม เทศบาลจัดเก็บภาษีในอัตราที่เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักความแน่นอน เทศบาลได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บที่รัดกุมและแน่นอน อาทิเช่น มีการแจ้งเตือนผู้เสียภาษีมีช่วงเวลาที่ต้องชำระที่ชัดเจน การระบุช่องทาง หรือ สถานที่ต้องไปชำระชัดเจน มีการระบุอัตราภาษีที่ต้องชำระชัดเจน มีการระบุโทษที่จะได้รับหากหลีกเลี่ยง หรือ เสียภาษีล่าช้ากว่ากำหนด เป็นต้น ตามลำดับ

4) ด้านการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ เทศบาลได้จัดทำสื่อเพื่อใช้สื่อสารหรือประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้เรื่องภาษีการแจ้งระยะเวลาในการชำระภาษีให้ประชาชนทราบที่หลากหลาย เช่น สื่อเสียงตามสาย สื่อวีดิทัศน์ แผ่นพับ สื่อข้อความ เป็นต้น รองลงมา คือ มีการสื่อสาร หรือประชาสัมพันธ์ความรู้เรื่องภาษี การแจ้งระยะเวลาในการ ชำระภาษีให้ประชาชนทราบทุกช่องทางการสื่อสาร เช่น สื่อผ่านผู้นำชุมชน สื่อเสียงตามสาย สื่อรถเคลื่อนที่ สื่อออนไลน์ เป็นต้น ตามลำดับ

5) ด้านเจ้าหน้าที่การปฏิบัติงาน โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ภาษีที่มีจิตใจในการให้บริการสูง (Service mind), รองลงมา คือ เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ภาษีที่สุจริต และโปร่งใส, เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ภาษีที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลมีจำนวนเจ้าหน้าที่ภาษีอย่างเพียงพอ ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.1 และ 0.05 ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ การสื่อสาร และ หลักการภาษี โดยเรียงลำดับตามค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุ คือ 0.21, 0.16 และ 0.15 ตามลำดับ

4. แนวทางในการเพิ่มประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ดังนี้

1) ด้านนโยบายภาษี มีการกำหนดนโยบายให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเล็งเห็นความสำคัญของการจัดเก็บภาษี ควรคำนึงถึงสถานการณ์ปัจจุบันโดยต้องมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องต่อการจัดเก็บภาษี มาประกอบในการกำหนดนโยบายการบริหารการจัดเก็บภาษีของเทศบาล กล่าวคือ การเก็บภาษีควรให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจของชุมชน และ เมื่อจัดเก็บภาษีมาแล้วควรคำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้ภาษีให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชน

2) ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี เทศบาลต้องสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี รวมถึงระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพสำหรับใช้ในการบริหารงานการจัดเก็บภาษี

3) ด้านการยึดหลักการภาษี เทศบาลต้องดำเนินการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และพระราชบัญญัติการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น อย่างเคร่งครัด ไม่เลือกปฏิบัติ และมีความรอบรอบรัดกุมและแน่นอนในการดำเนินงาน

4) ด้านการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์ ควรเพิ่มช่องทางการสื่อสาร ด้วยการสร้างแอปพลิเคชันสำหรับให้บริการต่อผู้ชำระภาษี เพิ่มการประชาสัมพันธ์เรื่องความสำคัญในการชำระภาษีของประชาชน และจัดทำรายงานผลการนำรายได้จากการจัดเก็บภาษีไปใช้ประโยชน์พัฒนาพื้นที่ให้มีความเจริญให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับรู้ เพื่อให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบและประโยชน์จากการชำระภาษี

5) ด้านเจ้าหน้าที่การปฏิบัติงาน เทศบาลควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานภาษีได้รับการพัฒนาอบรม ให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยสามารถอธิบาย ดังนี้

จากการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลในอำเภอสันทราย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 กล่าวคือ กล่าวคือ เทศบาลที่มีคะแนนประสิทธิภาพสูงสุด คือ เทศบาลตำบลป่าไผ่ และเทศบาลตำบลหนองจ่อม โดยมีค่าเฉลี่ย 4.38, เทศบาลตำบลสันทรายหลวง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30, เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว โดยมีค่าเฉลี่ย 4.23, เทศบาลตำบลสันพระเนตร โดยมีค่าเฉลี่ย 4.19, เทศบาลเมืองแม่ใจ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.17, เทศบาลตำบลสันป่าเปา โดยมีค่าเฉลี่ย 4.13, เทศบาลตำบลแม่แฝก และเทศบาลตำบลเมืองเส้น โดยมีค่าเฉลี่ย 4.11, เทศบาลตำบลสันนาเม็ง และเทศบาลตำบลหนองหาร โดยมีค่าเฉลี่ย 4.10 และเทศบาลตำบลหนองแห่่ง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.02 ตามลำดับ โดยมียอดจัดเก็บภาษี ต่อหัวประชากร คือ เทศบาลตำบลสันทรายหลวง มียอดจัดเก็บภาษี ต่อหัวประชากรเท่ากับ 7,855 บาท, เทศบาลตำบลป่าไผ่ มียอดจัดเก็บภาษี ต่อหัวประชากรเท่ากับ 2,323 บาท, เทศบาลตำบลหนองจ่อม มียอดจัดเก็บภาษี ต่อหัวประชากรเท่ากับ 4,584 บาท, เทศบาลเมืองแม่ใจ มียอดจัดเก็บภาษี ต่อหัวประชากรเท่ากับ 1,422 บาท, เทศบาลตำบลสันพระเนตร มียอดจัดเก็บภาษี ต่อหัวประชากรเท่ากับ 4,432 บาท, เทศบาลตำบลสันนาเม็ง มียอดจัดเก็บภาษี ต่อหัวประชากรเท่ากับ 3,869 บาท, เทศบาลตำบลสันป่าเปา มียอดจัดเก็บภาษี ต่อหัวประชากรเท่ากับ 452 บาท, เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว มียอด

จัดเก็บภาษี ต่อหัวประชากรเท่ากับ 3,881 บาท, เทศบาลตำบลแม่แฝก มียอดจัดเก็บภาษี ต่อหัวประชากรเท่ากับ 4,332 บาท, เทศบาลตำบลเมืองเส้น มียอดจัดเก็บภาษี ต่อหัวประชากรเท่ากับ 1,126 บาท, เทศบาลตำบลหนองหาร มียอดจัดเก็บภาษี ต่อหัวประชากรเท่ากับ 3,768 บาท และ เทศบาลตำบลหนองแห่่งมียอดจัดเก็บภาษี ต่อหัวประชากรเท่ากับ 253 บาท โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.1 และ 0.05 ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ การสื่อสาร และ หลักการภาษี โดยเรียงลำดับตามค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุ คือ 0.21, 0.16 และ 0.15 ตามลำดับ โดยสามารถอธิบายผล ได้ดังนี้

1. จากการศึกษา พบว่า ภาวะเศรษฐกิจของชุมชน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี โดยมีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุ เท่ากับ 0.21 ซึ่งผลการวิจัยเชิงปริมาณสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ กล่าวคือ อำเภอสันทรายเป็นอำเภอในเขตปริมณฑลของนครเชียงใหม่ ที่มีความเจริญตัวอย่างรวดเร็ว เป็นอำเภอที่รองรับความเจริญจากนครเชียงใหม่ มีสถานะอำเภอขนาดใหญ่ จำนวนประชากรที่มากที่สุดเป็นอันดับ 3 ของจังหวัด เป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจ มีการขยายตัวของชุมชนเมืองแม่ใจ ทำให้อำเภอสันทราย มีความพร้อมทุก ๆ ด้าน ทั้งสถานศึกษา สถานประกอบการ บ้านจัดสรร มีจากการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และอำเภอสันทรายถูกกำหนดบทบาทให้เป็นอำเภอที่รองรับในด้านแหล่งที่อยู่อาศัยที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนสอดคล้องกับผลการศึกษา หรือ แนวคิดของวิภาวัลย์ วรวรรณปริษา (2560) พบว่า ท้องถิ่นที่อยู่ในเขตชุมชนเมือง หรือ เขตอุตสาหกรรม จะมีรายได้ดี ทำให้รัฐจัดเก็บภาษีได้ครบตามกำหนด ในกรณีของเทศบาลอำเภอสันทราย พบว่า เทศบาลที่ตั้งอยู่ในเขตชุมชนเมืองมีสถานะที่ราชการสำคัญ คือ เทศบาลตำบลสันทรายหลวง สามารถจัดเก็บภาษี 11,680,000.00 บาท รองลงมา คือ เทศบาลตำบลหนองจ่อม สามารถจัดเก็บภาษี 7,398,000.00 บาท, เทศบาลตำบลแม่แฝก สามารถจัดเก็บภาษี 2,140,000.00 บาท, เทศบาลตำบลสันพระเนตร สามารถจัดเก็บภาษี 2,096,500.00 บาท, เทศบาลเมืองแม่ใจ สามารถจัดเก็บภาษี 2,006,365.32 บาท, เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว สามารถจัดเก็บภาษี 1,898,000.00 บาท, เทศบาลตำบลหนองหาร สามารถจัดเก็บภาษี 1,729,351.19 บาท, เทศบาลตำบลสันนาเม็ง 986,588.58 บาท, เทศบาลตำบลป่าไผ่ สามารถจัดเก็บภาษี 655,000.00 บาท, เทศบาลตำบลเมืองเส้น สามารถจัดเก็บภาษี 250,000.00 บาท, เทศบาลตำบลสันป่าเปา สามารถจัดเก็บภาษี 234,846.48 บาท และ เทศบาลตำบลหนองแห่่ง สามารถจัดเก็บภาษี 101,441.34 บาท

2. จากการศึกษา พบว่า การสื่อสาร มีอิทธิพล ต่อมีอิทธิพลต่อ ประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี โดยมีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุ เท่ากับ 0.16 ซึ่งผลการวิจัยเชิงปริมาณสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ กล่าวคือ การสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์ และการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวช่วยให้ผู้ชำระภาษีได้ทราบข้อมูล ข้อกำหนดต่าง ๆ และขั้นตอนในการชำระภาษี ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน

ทำให้ผู้ชำระภาษีสามารถดำเนินการตามข้อมูลที่ทางเทศบาลประชาสัมพันธ์ได้ตรงตามวันเวลาที่กำหนดไว้ ตลอดจนสอดคล้องกับผลการศึกษา หรือ แนวคิดของ วาสนา เมธาวรากุล (2559) พบว่าการสื่อสาร การจัดประชุมเรื่องการชำระภาษีให้กับตัวแทนชุมชนเพื่อกระจายข่าวไปสู่ประชาชนแต่ก็ไม่ทั่วถึงเนื่องจากผู้ประกอบการบางรายไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น ส่วนป้ายประชาสัมพันธ์มีการขึ้นป้ายประชาสัมพันธ์ในเขตชุมชนเท่านั้น บางป้ายถูกต้นไม้บัง บางป้ายชำรุด แต่ก็มีเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนไปชำระภาษีบำรุงท้องถิ่น

นอกจากนั้นจากการประเมินความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ด้านการสื่อสารองค์กร/ การประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ เทศบาลได้จัดทำสื่อเพื่อใช้สื่อสาร หรือ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้เรื่องภาษี การแจ้งระยะเวลาในการชำระภาษีให้ประชาชนทราบ ที่หลากหลาย เช่น สื่อเสียงตามสาย สื่อวีดิทัศน์ แผ่นพับ สื่อข้อความ เป็นต้น รองลงมา คือ มีการสื่อสาร หรือประชาสัมพันธ์ความรู้เรื่องภาษี การแจ้งระยะเวลาในการ ชำระภาษีให้ประชาชนทราบทุกช่องทางการสื่อสาร เช่น สื่อผ่านผู้นำชุมชน สื่อเสียงตามสาย สื่อรถเคลื่อนที่ สื่อออนไลน์ เป็นต้น ตามลำดับ พร้อมยก ตัวอย่าง ว่าเทศบาลไหนทำเป็นตัวอย่าง

3. จากการศึกษา พบว่า การยึดหลักภาษี มีอิทธิพล ต่อมีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี โดยมีค่าอิทธิพลเชิงสาเหตุ เท่ากับ 0.15 ซึ่งผลการวิจัยเชิงปริมาณสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ กล่าวคือ เทศบาลได้วางระบบให้ผู้เสียภาษีมิต้นทุนค่าใช้จ่ายในการชำระภาษีที่ต่ำมาก ได้แก่ มีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก มีการบริการเคลื่อนที่ในการรับภาระภาษี มีช่องทางให้ประชาชนเสียภาษีออนไลน์ ผู้เสียภาษีได้รับความสะดวกรวดเร็วในการชำระภาษี ด้วยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การยื่นแบบชำระภาษีออนไลน์ เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 รัฐบาลได้มีมาตรการช่วยเหลือประชาชน ด้วยลดอัตราภาษีที่ดินฯ ลง 90% และลดค่าธรรมเนียมการโอน-จดทะเบียนลงเหลือ 0.01% และขยายเวลาดำเนินการจัดเก็บและชำระภาษี รวมถึงมีการกำหนดการจัดเก็บภาษีและการแจ้งให้ผู้ชำระภาษีทราบโดยจัดทำเอกสารแจ้งการประเมินภาษี และพิมพ์แบบฟอร์ม การชำระเงินส่งให้กับผู้ชำระภาษี ตลอดจนสอดคล้องกับผลการศึกษา หรือแนวคิดของ วาสนา เมธาวรากุล (2559) พบว่า การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นเพราะผู้บริหารระดับสูงบางสมัยจะยึดหลักการจัดเก็บภาษีตามที่กฎหมายกำหนดบางสมัยจะยึดหลักความเป็นธรรมต่อผู้เสียภาษี คือ ผู้ที่มีรายได้มากก็เสียมาก มีรายได้น้อยก็เสียน้อยชุมชนใดที่มีความเจริญมากก็ควรเก็บมากชุมชนใดที่มีความเจริญน้อยก็ควรลดหลั่นการจัดเก็บภาษีลงไป

นอกจากนั้นจากการประเมินความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ด้านการยึดหลักการภาษี โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ หลักประสิทธิภาพ เทศบาลได้วางระบบให้ผู้เสียภาษีมิต้นทุนค่าใช้จ่ายในการชำระภาษีที่ต่ำมาก ได้แก่

มีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก โดยเทศบาลจัดทำระบบการชำระภาษีผ่านรูปแบบออนไลน์ทั้งหมด ทั้งการจัดส่งเอกสาร การแจ้งข้อมูลและการชำระเงิน มีการบริการเคลื่อนที่ในการรับชำระภาษี โดยการจัดเจ้าหน้าที่ไปตั้งหน่วยให้บริการนอกสถานที่เพื่อให้บริการผู้ชำระภาษีได้สะดวกในการดำเนินการมากขึ้น มีช่องทางให้ประชาชนเสียภาษีออนไลน์โดยเทศบาลส่งโค้ดการชำระที่ทางธนาคารส่งให้เทศบาลและเทศบาลส่งให้ผู้ชำระภาษีต่อเพื่อนำไปชำระผ่านธนาคารออนไลน์ รองลงมาคือ หลักความสะดวก ผู้เสียภาษีได้รับความสะดวกรวดเร็วในการชำระภาษีเนื่องจากเทศบาลจัดส่งข้อมูลการสำรวจและการชำระภาษีพร้อมทั้งรายละเอียดทั้งหมดให้ผู้ชำระภาษี ผู้ชำระภาษีสามารถดำเนินการตามข้อมูลที่ทางเทศบาลจัดส่งได้ทันทีโดยไม่ต้องเดินทางไปเทศบาลและธนาคาร, หลักความเป็นธรรม เทศบาลจัดเก็บภาษีในอัตราที่เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติเทศบาลดำเนินการทุกขั้นตอนต่อผู้ชำระภาษีทุกรายตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักความแน่นอน เทศบาลได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บที่รัดกุมและแน่นอนโดยทางเทศบาลได้มีการแจ้งเตือนผู้เสียภาษีมีช่วงเวลาที่ต้องชำระที่ชัดเจน การระบุช่องทาง หรือ สถานที่ที่ต้องไปชำระชัดเจน มีการระบุอัตราภาษีที่ต้องชำระชัดเจน มีการระบุโทษที่จะได้รับหากหลีกเลี่ยง หรือ เสียภาษีล่าช้ากว่ากำหนด เป็นต้น

นอกจากนั้น จากการศึกษา พบว่า ด้านนโยบายภาษี คือ การนำรายได้จากการจัดเก็บภาษีมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชนอย่างคุ้มค่า ควรมีการกำหนดนโยบายให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเล็งเห็นความสำคัญของการจัดเก็บภาษี ควรคำนึงถึงสถานการณ์ปัจจุบัน โดยต้องมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องต่อการจัดเก็บภาษี มาประกอบในการกำหนดนโยบายการบริหารการจัดเก็บภาษีของเทศบาล กล่าวคือ การเก็บภาษีควรให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจของชุมชน และ เมื่อจัดเก็บภาษีมาแล้วควรคำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้ภาษีให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชน, ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี คือ การสำรวจความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยีและเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม โดยเทศบาลต้องสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี รวมถึงระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพสำหรับใช้ในการบริหารงานการจัดเก็บภาษี และด้านเจ้าหน้าที่การปฏิบัติงาน คือ จำนวนเจ้าหน้าที่ภาษีให้มีเพียงพอ โดยเทศบาลควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานภาษีได้รับการพัฒนาอบรม ให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ระบุว่า ในบางพื้นที่ของเทศบาลเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีมีจำนวนไม่พอต่อการบริการประชาชนและยังมีเจ้าหน้าที่บางส่วนที่ทำงานทับซ้อนกันในส่วนองงาน ทำให้ไม่สามารถให้บริการประชาชนได้เต็มที่ และควรให้การสนับสนุนในด้านของการอบรมและให้ความรู้กับเจ้าพนักงานจัดเก็บภาษี เกี่ยวกับความรู้เรื่องของภาษีความเข้าใจและความถูกต้องของการจัดเก็บภาษี เนื่องจากเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีบางท่านยังไม่มีความรู้ความเข้าใจที่มากพอสำหรับ

ให้บริการประชาชน ตลอดจนสอดคล้องกับผลการศึกษา หรือ แนวคิดของชาวินทร์ กองผา (2560) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีควรจัดอบรมเพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ความเข้าใจในด้านกฎหมายเกี่ยวกับภาษีทุกภาษีที่เกี่ยวข้องปัจจัยด้านการจัดเก็บภาษีรายได้ นำแบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมหรือให้มีการปฏิบัติงานภาคสนาม และมีการนำระบบสารสนเทศด้านคอมพิวเตอร์เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการยื่นแบบภาษี เพื่อลดขั้นตอนหรือระยะเวลาในการมาเสียภาษีของประชาชนเพื่อสร้างความสะดวกสบาย และความรวดเร็วในการยื่นแบบภาษี

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1) เทศบาลในตำบลสันทรายควรพัฒนาพื้นที่ให้เกิดความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ กระตุ้นและส่งเสริมพื้นที่และสนับสนุนการลงทุนที่เป็นการพัฒนาพื้นที่และเป็นการสร้างรายได้ให้กับเทศบาลจากการเก็บภาษีเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาพื้นที่ในเขตอำเภอสันทรายต่อไป โดยเทศบาลควรมีการกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมและสนับสนุนการค้าการลงทุน การพัฒนาที่ได้ประโยชน์ทั้งผู้ลงทุนและชุมชน จะช่วยให้ท้องถิ่นหรือเทศบาลสามารถมีรายได้จากการเก็บภาษีเพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ด้านการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์ เทศบาลต้องสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี รวมถึงระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพสำหรับใช้ในการบริหารงานการจัดเก็บภาษี และพิจารณาพัฒนาปรับปรุงการประชาสัมพันธ์และแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่านหน้าเว็บไซต์ของเทศบาล จัดส่งคู่มือขั้นตอนการชำระภาษี และจัดทำเอกสารแจ้งการประเมินภาษี ส่งให้กับผู้ชำระภาษี และจัดทำแผ่นพับให้ความรู้เรื่องภาษีท้องถิ่น และข้อมูลกฎระเบียบการจัดเก็บภาษี ส่งไปพร้อมกับเอกสารแจ้งการประเมินให้กับผู้ชำระภาษี ได้ศึกษาและเป็นการอัปเดตข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเรื่องของภาษีอย่างต่อเนื่อง

3) ด้านการยึดหลักการภาษี หลักประสิทธิภาพ โดยเทศบาลควรวางระบบให้ผู้เสียภาษีมีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการชำระภาษีที่ต่ำมาก ได้แก่ มีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนยุ่งยาก และจัดทำระบบการชำระภาษีผ่านรูปแบบออนไลน์ทั้งหมด ทั้งการจัดส่งเอกสาร การแจ้งข้อมูลและการชำระเงิน มีการบริการเคลื่อนที่ในการรับภาระภาษีโดยการจัดเจ้าหน้าที่ไปตั้งหน่วยให้บริการนอกสถานที่ให้บริการผู้ชำระภาษีได้สะดวกในการดำเนินการมากขึ้น มีช่องทางให้ประชาชนเสียภาษีออนไลน์โดยเทศบาล ส่งโค้ดการชำระที่ทางธนาคารส่งให้เทศบาลและเทศบาลส่งให้ผู้ชำระภาษีต่อเพื่อนำไปชำระผ่านธนาคารออนไลน์

4) เทศบาลควรอำนวยความสะดวกให้กับผู้เสียภาษีได้รับความสะดวกรวดเร็วในการชำระภาษีเนื่องจากเทศบาลจัดส่งข้อมูลการสำรวจและการชำระภาษีพร้อมทั้งรายละเอียดทั้งหมดให้ผู้ชำระภาษี ผู้ชำระภาษีสามารถดำเนินการตามข้อมูลที่ทางเทศบาลจัดส่งได้ทันทีโดยไม่ต้องเดินทางไปเทศบาลและธนาคาร

5) เทศบาลควรมีนโยบายในการจัดเก็บภาษีในอัตราที่เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติเทศบาลดำเนินการทุกขั้นตอนต่อผู้ชำระภาษีทุกรายตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ และเทศบาลควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บที่รัดกุมและแน่นอนโดยทางเทศบาลได้มีการแจ้งเตือนผู้เสียภาษีมีช่วงเวลาที่ต้องชำระที่ชัดเจน การระบุช่องทาง หรือ สถานที่ที่ต้องไปชำระชัดเจน มีการระบุอัตราภาษีที่ต้องชำระชัดเจน มีการระบุโทษที่จะได้รับหากหลีกเลี่ยง หรือ เสียภาษีล่าช้ากว่ากำหนด เป็นต้น

6) ด้านเจ้าหน้าที่การปฏิบัติงานด้านภาษี เทศบาลพิจารณาในด้านการสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรม และพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับหน้าที่ปฏิบัติ ทั้งตัวข้อกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ รวมถึงขั้นตอนกระบวนการในการจัดเก็บภาษี ที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อเป็นเพิ่มพูนความรู้ให้พนักงานได้นำมาใช้หรือสร้างสรรค์นวัตกรรมการทำงานด้านการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาความพึงพอใจหรือความต้องการของผู้เสียภาษีที่มาใช้บริการจ่ายภาษีเขตเทศบาลตำบลสันทราย ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาว่าประชาชนที่มาใช้บริการมีความพึงพอใจและความต้องการต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใด

2) ควรมีการศึกษาในด้านของแรงจูงใจของผู้ที่มาใช้บริการชำระภาษี เพื่อเป็นกลยุทธ์ในการเพิ่มจำนวนผู้มาชำระภาษีให้มากขึ้นและตรงต่อเวลาให้มากที่สุด

3) ควรมีการขยายขอบเขตพื้นที่ในการศึกษา เพื่อนำผลข้อมูลมาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2563. **ข้อมูลด้านการเงิน การคลังท้องถิ่น สำนักบริหารคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.dla.go.th/work/money/index.jsp> (15 มกราคม 2565).
- กรมสรรพากร. 2562. **ภาษีอากรตามกฎหมาย**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.rd.go.th/5943.html> (27 กรกฎาคม 2563).
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2557. **การวิเคราะห์สถิติ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. 2543. **การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย**. พิมพ์ครั้งที่ 7 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โกวิท พวงงาม. 2554. **รายงานการประเมินองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ เพื่อรับรางวัลพระปกเกล้าประจำปี 2554**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- คมคาย มากมูล. 2562. **รูปแบบการเพิ่มประสิทธิผลการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาเอก. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เขาวินทร์ กองผา. 2560. **ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอนันทนิคม จังหวัดชลบุรี**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐพล ใจจริง และ กฤษณ์ วงศ์วิเศษธร. ม.ป.ป. **ข้อบัญญัติท้องถิ่น**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=ข้อบัญญัติท้องถิ่น> (13 พฤศจิกายน 2563).
- ดาวนภา เกตุทอง. 2563. **การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย**. วารสารวัฒนธรรมการพุทธศาสตร์ปริทรรศน์, 7(1), 41-50.
- เทศบาลตำบลสันทรายหลวง. 2563. **ข้อมูลการจัดเก็บภาษี**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://sansailuang.go.th/home.php> (13 พฤศจิกายน 2563).
- ธงชัย สันติวงษ์. 2554. **พฤติกรรมบุคคลในองค์การ**. กรุงเทพฯ: เจริญพัฒนา.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2555. **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- นุจรินญ วงษ์สุภาพ. 2559. **สภาพและปัญหาในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม**

- อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. **วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า**, 3(1), 61-68.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2554. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลิศ บูรณุปกรณ์. 2546. **ความพึงพอใจของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ต่อผู้บริหารเทศบาลนครเชียงใหม่**. เชียงใหม่: รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุษบา สุธีธร. 2551. กระบวนการสร้างสรรค์และผลิตงานประชาสัมพันธ์. ใน **ชุดวิชาการสร้างสรรค์และผลิตงานประชาสัมพันธ์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์**. นนทบุรี: สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประชากร พัฒนกุล. 2550. **ความพึงพอใจของประชากรที่มีต่อการบริการสาธารณสุขของจังหวัดกาญจนบุรี**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปราการ กองแก้ว. 2546. **การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของผู้ผลิตสุกัญท์รายใหญ่: กรณีศึกษาเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2553. **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปัญญา อิศระวารวณิช. 2562. **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษี**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://accounting.bus.tu.ac.th/HO-1-AC315.pdf> (13 พฤศจิกายน 2563).
- ปาริฉัตร ภูตองลม. 2559. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์. น. 556-563. ใน **การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัย ไขข้อค้นคว้า ความรู้ สู่ความยั่งยืน**. 17 มิถุนายน 2559 ณ วิทยาลัยนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.
- ปิยะวดี จินดาโชติ. 2559. ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนในเขตเทศบาลตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี. **วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา**, 8(1), 69-74.
- เปรมสุรีย์ เชื้อมทอง. 2556. **จิตลักษณะของผู้บริหารและสภาวะการณ์ของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พนิต อธิภาวงศ์. 2550. **ภาษีบริษัทข้ามชาติ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์นนทบุรี. 2561. **หลักการการปกครองท้องถิ่น**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2543. **เอกสารการสอนชุดวิชา การคลังและงบประมาณ**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2560. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540.** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF> (13 พฤศจิกายน 2563).
- ราชกิจจานุเบกษา. 2562. **พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562 เล่ม 136 ตอนที่ 50 ก.** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/050/T_0164.PDF (1 กุมภาพันธ์ 2565).
- รุ่ง แก้วแดง และ ชัยณรงค์ สุวรรณสาร. 2553. **แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลและประสิทธิภาพองค์การ.** (ประมวลสารชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษาหน่วยที่ 9-12). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และ อัจรา ชำนิประศาสน์. 2547. **ระเบียบวิธีการวิจัย.** กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- วรวิทย์ หงวนศิริ. 2540. **ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการหลังการขายรถยนต์: ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์บริการเบนซ์นวมินทร์ (สาขาภิบาล 1).** ภาคนิพนธ์ปริญญาโท. สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- วาสนา เมธาวรากุล. 2559. **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี.** การค้นคว้าอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิทยา ต่านธำรงกุล. 2546. **การบริหาร.** กรุงเทพฯ: เจริญเทพ เอ็ดดูเคชั่น.
- วิภาวัลย์ วรวรรณปรีชา. 2560. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดเก็บรายได้และประสิทธิผลด้านการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** *Dusit Thani College Journal*, 11(2), 334-348.
- วิรุฬ พรรณเทวี. 2542. **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานกระทรวงมหาดไทยในอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. 2553. **บทวิจารณ์หนังสือเรื่อง การประเมินความเข้มแข็งทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** *วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์*, 46(1), 131-154.
- วุฒิสาร ตันไชย. 2562. **การกระจายภารกิจหน้าที่ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุคใหม่.** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.local.moi.go.th/webst/botfam1.htm> (13 พฤศจิกายน 2563).
- วุฒิสาร ตันไชย และ ชีรพรรณ ใจมั่น. 2547. **การบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น : คดีทางปกครอง.** นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.

- ศิริพร สีสว่าง. 2558. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 8(1), 633-649.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ และ วลัยลักษณ์ อัดชีรวงศ์. 2548. **การวิจัยธุรกิจฉบับปรับปรุงใหม่**. กรุงเทพฯ: ธรรมสารการพิมพ์.
- สมัครสมร ภักดีเทวา, อภิญญา อิงอาจ และ เอกนถุน บางท่าไม้. 2564. การวิเคราะห์การรับรู้ของประชาชนต่อการปฏิรูปประเทศเพื่อกำหนดประเด็นการประชาสัมพันธ์ตามการรับรู้ของประชาชน. *วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร*, 1(18), 46-69.
- สาคร บุญส่ง. 2557. **ประสิทธิภาพในการจัดเก็บขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่าม่วงจังหวัดกาญจนบุรี**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2562. **พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%B705/%B705-20-9999-update.pdf> (13 พฤศจิกายน 2563).
- สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา. 2547. **การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุมาลี เฉลิมวงศ์. 2563. การบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี. *Lawarath Social E-Journal*, 2(1), 44-53.
- สุรเชษฐ์ ชีระมณี. 2543. **การบริหารงานคลังสาธารณะ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เอกนิต นิติทัศน์ประภาศ. 2564. **แนวคิดเทคโนโลยีในการจัดเก็บภาษี**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.tia.or.th/main.php?m=article&id=29> (1 กุมภาพันธ์ 2565).
- Gibson, J. L., Ivancevich, J. M. & Donnelly, J. H. 1973. **Organizations: Behavior, Structure, Processes**. Texas: Business Publications.
- Good, C. V., Merket, W. R. & Kappa, P. D. 1973. **Dictionary of education**. New York: McGraw-Hill.
- Hornby, A. S. & Wehmeier, S. 2000. **Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English**. Londond: Oxford University Press.
- Hoy, W. & Miskel, C. 1991. **Educational Administration: Theory, Research, and Practice**. New York: McGraw Hill.
- Korman, A. K. 1977. **Organizational behavior**. Oxford, England: Prentice Hall.

Mumford, L. 1972. **Technics and Civilization**. London: Routledge & Kegan Paul.

Quirk, R. 1987. **Longman dictionary of contemporary English**. 2nd ed. London: Richard Clay Ltd.

Yuchtman, E. & Seashore, S. E. 1967. A System Resource Approach to Organizational Effectiveness. **American Sociological Review**, 32(6), 891-903.

Zammuto, R. F. & O'Connor, E. J. 1992. Gaining Advanced Manufacturing Technologies' Benefits: The Roles of Organization Design and Culture. **The Academy of Management Review**, 17(4), 701-728.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด

1. เพศ

- 1) ชาย 2) หญิง

2. อายุ

- 1) 18-30 ปี 2) 31-40 ปี
 3) 41-50 ปี 4) 51-60 ปี
 5) 61 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรี 3) สูงกว่าปริญญาตรี

4. ท่านเป็นตัวแทนผู้ตอบแบบสอบถามจากส่วนใด

- 1) หัวหน้างาน/เจ้าหน้าที่/พนักงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี
 2) สมาชิกสภาท้องถิ่น

5. เทศบาลที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

- 1) เทศบาลตำบลสันทรายหลวง 2) เทศบาลตำบลป่าไผ่
 3) เทศบาลตำบลหนองจ่อม 4) เทศบาลเมืองแม่ใจ
 5) เทศบาลตำบลสันพระเนตร 6) เทศบาลตำบลสันนาเม็ง
 7) เทศบาลตำบลสันป่าเป้า 8) เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว
 9) เทศบาลตำบลแม่แฝก 10) เทศบาลตำบลเมืองเสี้ยน
 11) เทศบาลตำบลหนองหาร 12) เทศบาลตำบลหนองแห้ว

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี ของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
ระดับความคิดเห็น (5 = เห็นด้วยมากที่สุด, 4 = เห็นด้วยมาก, 3 = เห็นด้วยปานกลาง, 2 = เห็น
ด้วยน้อยและ 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด)

ปัจจัยที่เกี่ยวกับประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
นโยบายภาษี					
1. ในรอบระยะเวลา 4 ปี ที่ผ่านมา ถึงปัจจุบัน ผู้นำ หรือ ผู้บริหาร ท้องถิ่น แสดงเจตนารมณ์ หรือ มีนโยบายในการเก็บภาษีที่ชัดเจน					
2. เทศบาลมีการวางเป้าหมายในการจัดเก็บภาษีที่ชัดเจน					
3. เทศบาล มีการนำรายได้จากการจัดเก็บภาษี มาใช้ประโยชน์ในการ พัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชน อย่างคุ้มค่า					
ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี					
1. เทศบาลมีการสำรวจเพื่อจัดทำข้อมูลภาษี อย่างต่อเนื่อง เหมาะสม					
2. เทศบาลมีการสำรวจความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยีและ เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี อย่างต่อเนื่องและเหมาะสม					
3. เทศบาลมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภาษีที่มีเสถียรภาพ กล่าวคือ สามารถประเมินถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็ว					
การยึดหลักการภาษี					
1. <u>หลักความเป็นธรรม</u> เทศบาล จัดเก็บภาษีในอัตราที่เป็นธรรม ไม่ เลือกปฏิบัติ					
2. <u>หลักความสะดวก</u> ผู้เสียภาษีได้รับความสะดวกรวดเร็วในการชำระ ภาษี					
3. <u>หลักประสิทธิภาพ</u> เทศบาลได้วางระบบให้ผู้เสียภาษีมียอด ค่าใช้จ่ายในการชำระภาษีที่ต่ำมาก ได้แก่ มีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อน ยุ่งยาก มีการบริการเคลื่อนที่ในการรับภาระภาษี มีช่องทางให้ ประชาชนเสียภาษีออนไลน์					

ปัจจัยที่เกี่ยวกับประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4. หลักความแน่นอน เทศบาลได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บที่รัดกุมและแน่นอน อาทิเช่น มีการแจ้งเตือนผู้เสียภาษี มีช่วงเวลาที่ต้องชำระที่ชัดเจน การระบุช่องทาง หรือ สถานที่ที่ต้องไปชำระชัดเจน มีการระบุอัตราภาษีที่ต้องชำระชัดเจน มีการระบุโทษที่จะได้รับหากหลีกเลี่ยง หรือ เสียภาษีล่าช้ากว่ากำหนด เป็นต้น					
การสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์					
1. เทศบาลได้จัดทำสื่อเพื่อใช้สื่อสารหรือ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้เรื่องภาษีการแจ้งระยะเวลาในการชำระภาษีให้ประชาชนทราบ ที่หลากหลาย เช่น สื่อเสียงตามสาย สื่อวีดิทัศน์ แผ่นพับ สื่อข้อความ เป็นต้น					
2. มีการสื่อสาร หรือประชาสัมพันธ์ความรู้เรื่องภาษี การแจ้งระยะเวลาในการ ชำระภาษีให้ประชาชนทราบ ทุกช่องทางการสื่อสาร เช่น สื่อผ่านผู้นำชุมชน สื่อเสียงตามสาย สื่อรถเคลื่อนที่ สื่อออนไลน์ เป็นต้น					
เจ้าหน้าที่การปฏิบัติงาน					
1. เทศบาล มีจำนวนเจ้าหน้าที่ภาษี อย่างเพียงพอ					
2. เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ภาษี ที่มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่					
3. เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ภาษี ที่สุจริต และ โปร่งใส					
4. เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ภาษี ที่มีจิตใจในการให้บริการสูง (Service mind)					

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบล ใน
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
ระดับความคิดเห็น (5 = เห็นด้วยมากที่สุด, 4 = เห็นด้วยมาก, 3 = เห็นด้วยปานกลาง, 2 = เห็นด้วย
น้อยและ 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด)

ประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษี					
1. สามารถจัดเก็บภาษีได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด					
2. หน่วยงานของท่านมีลูกหนี้ที่ค้างชำระภาษีน้อยลง					
3. จัดเก็บภาษีแต่ละประเภทได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้					
4. ค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานในการจัดเก็บภาษีมีความคุ้มค่ากับรายได้ ที่จัดเก็บภาษี					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอย่างสูงที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ด้านนโยบายภาษี

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.837	3

ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บภาษี

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.938	3

ด้านการยืดหลักการภาชี

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.743	4

ด้านการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.776	2

ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.799	4

ประสิทธิผลการจัดเก็บภาษี

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.959	4

รวมทั้งฉบับ

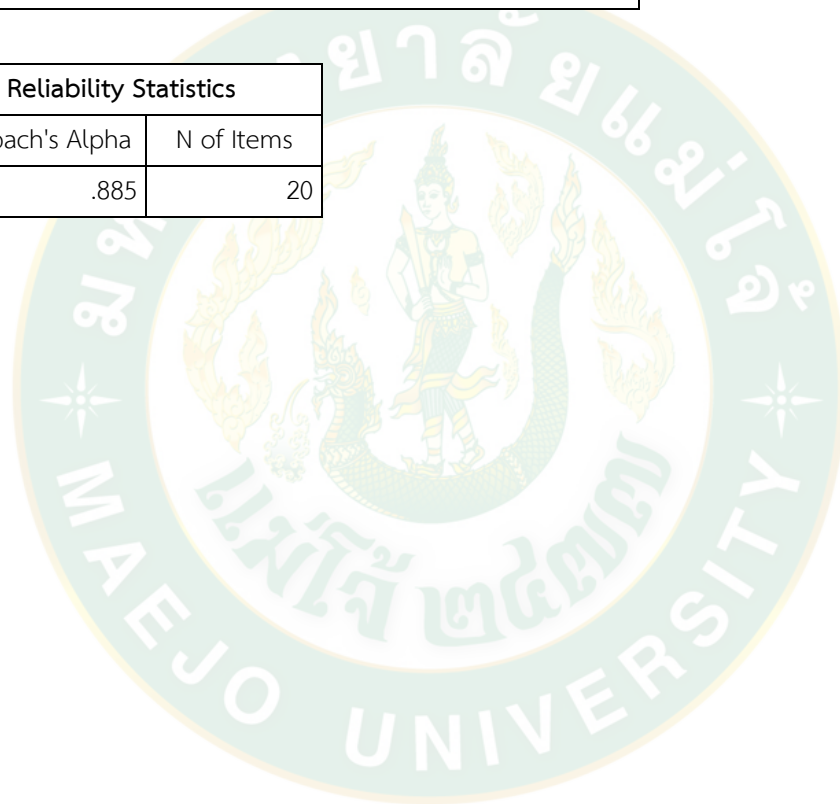
Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.885	20

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

Oneway

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	Minimum	Maximum
เทศบาลตำบลสันทรายหลวง	16	4.2969	.27123	.06781	3.93	5.00
เทศบาลตำบลป่าไผ่	16	4.3760	.39440	.09860	3.93	5.00
เทศบาลตำบลหนองจ้อม	16	4.3781	.39799	.09950	3.93	5.00
เทศบาลเมืองแม่ใจ	17	4.1667	.22966	.05570	4.00	4.80
เทศบาลตำบลสันพระเนตร	15	4.1944	.16056	.04146	4.00	4.50
เทศบาลตำบลสันนาเม็ง	15	4.0989	.15462	.03992	3.90	4.37
เทศบาลตำบลสันป่าเป้า	16	4.1302	.18720	.04680	3.80	4.65
เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว	14	4.2274	.21330	.05701	3.95	4.70
เทศบาลตำบลแม่แฝก	15	4.1089	.23409	.06044	3.87	4.62
เทศบาลตำบลเมืองเส้น	14	4.1119	.15070	.04028	3.95	4.42
เทศบาลตำบลหนองหาร	15	4.0956	.06561	.01694	4.00	4.20
เทศบาลตำบลหนองแห้ง	14	4.0214	.04997	.01335	3.93	4.10
Total	183	4.1872	.25519	.01886	3.80	5.00

ANOVA

ปัจจัย

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	2.228	11	.203	3.598	.000
Within Groups	9.624	171	.056		
Total	11.852	182			

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	เศรษฐกิจ, เทคโนโลยี, สื่อสาร, หลักการ, นโยบาย, เจ้าหน้าที่ ^b		Enter

a. Dependent Variable: ประสิทธิภาพ

b. All requested variables entered.

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.381 ^a	.145	.116	.34234

a. Predictors: (Constant), เศรษฐกิจ, เทคโนโลยี, สื่อสาร, หลักการ, นโยบาย, เจ้าหน้าที่

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	3.505	6	.584	4.985	.000 ^b
	Residual	20.627	176	.117		
	Total	24.132	182			

a. Dependent Variable: ประสิทธิภาพ

b. Predictors: (Constant), เศรษฐกิจ, เทคโนโลยี, สื่อสาร, หลักการ, นโยบาย, เจ้าหน้าที่

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	2.863	.448		6.386	.000		
	นโยบาย	.087	.098	.082	.892	.374	.570	1.753
	เทคโนโลยี	-.097	.092	-.102	-1.059	.291	.520	1.925
	หลักการ	.165	.096	.154	1.718	.088	.603	1.657
	สื่อสาร	.147	.082	.165	1.802	.073	.580	1.725
	เจ้าหน้าที่	-.003	.107	-.003	-.030	.976	.566	1.766
	เศรษฐกิจ	.152	.056	.206	2.725	.007	.853	1.173

a. Dependent Variable: ประสิทธิภาพ

Collinearity Diagnostics^a

Model	Dimension	Eigen value	Condition Index	Variance Proportions						
				(Constant)	นโยบาย	เทคโนโลยี	หลักการ	สื่อสาร	เจ้าหน้าที่	เศรษฐกิจ
1	1	6.626	1.000	.00	.00	.00	.00	.00	.00	.01
	2	.353	4.334	.00	.00	.00	.00	.00	.00	.88
	3	.009	27.180	.00	.07	.12	.01	.28	.04	.01
	4	.004	40.456	.13	.13	.09	.34	.13	.12	.00
	5	.003	44.514	.26	.08	.24	.39	.22	.00	.00
	6	.002	52.005	.03	.69	.48	.05	.14	.21	.02
	7	.002	57.611	.58	.03	.07	.21	.23	.63	.09

a. Dependent Variable: ประสิทธิภาพ

ภาคผนวก ง

ภาพถ่ายการเก็บข้อมูลภาคสนาม เรื่อง ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี
ของเทศบาลตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

หัวหน้ากองช่าง และ พนักงานเจ้าหน้าที่กองช่าง

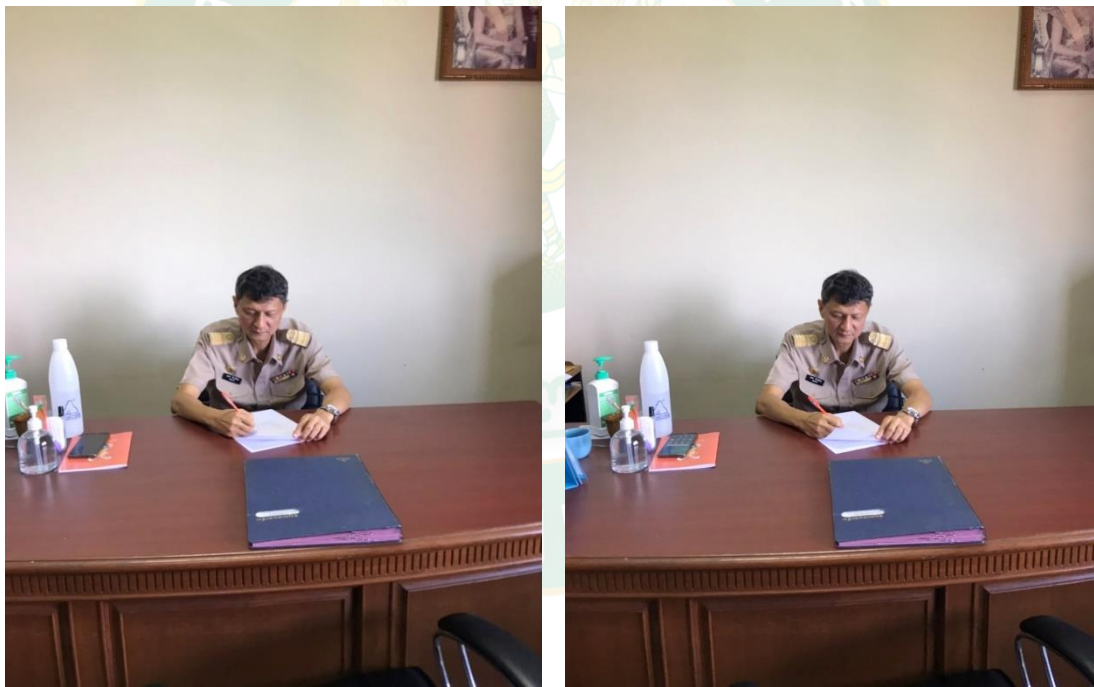

สมาชิกสภาท้องถิ่น

ภาพผนวกที่ 1 การเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม

งานกองคลัง งานจัดเก็บ

ปลัดเทศบาล

ภาพผนวกที่ 1 การเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม (ต่อ)

ภาพผนวกที่ 2 ประชุมการสนทนากลุ่มย่อย การจัดเก็บภาษี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายณัฐดนัย นันทา
เกิดเมื่อ	1 พฤษภาคม 2538
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2560 ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การบริหารท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2562-ปัจจุบัน งานแผนที่และทะเบียนทรัพย์สิน กองคลังเทศบาลตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

